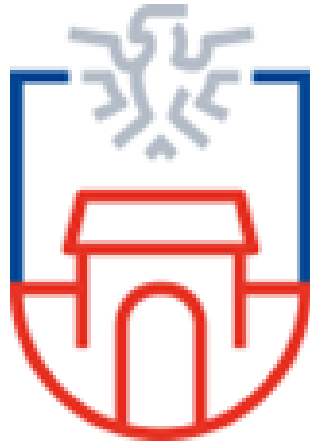

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Pilisvörösvár Város Önkormányzatának
Helyi Esélyegyenlőségi Programja**

2023-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	84
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	90
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	93
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei.....	94
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	94
Jövőképünk.....	95
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	102
3. Megvalósítás.....	106
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	106
3.2 A megvalósítás folyamata.....	106
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	108
3.4 Nyilvánosság.....	108
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	109
4. Elfogadás módja és dátuma.....	110

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Pilisvörösvár Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pilisvörösvár (németül Werischwar) járásszékhely város Pest megyében, Budapesttől 18 km-re észak-nyugatra. A 10-es út és a Budapest–Esztergom-vasútvonal mentén fekszik. A városban lakók nemzetiségi összetételét tekintve Pilisvörösváron él hazánk egyik legnagyobb lélekszámú német nemzetiségi közössége. A 2011. évi népszámlálás közzétett adatai szerint Pilisvörösváron a 13.667 fős lakosságból 3804-en vallották magukat a német nemzetiséghez tartozónak (27,8%).

Vörösvár története tulajdonképpen már az ókorban elkezdődött, amikor is a római légiók a mai település északi határán húzódó római úton vonultak a Nyugat meghódítására. A honfoglalás utáni időkben környékünk, budai hegyvidék a Hunt-Pázmány család birtoka volt. Egy 1367-es határjárásból tudjuk, hogy a középkorban Pilisvörösvár mai belterületén a Király-szántó, illetve Kisszántó nevű falu feküdt. A falu földművelésre kötelezett királyi szolganépek lakóhelye volt, s köznemesek birtokában volt. Kisszántó a török kor elején lakatlanná vált.

1543-ban Lala Musztafa az utak találkozásánál palánkvárat építtetett - a Buda és Esztergom közötti út védelmére - kőből, téglából, palánkból és vörös agyagból. A vár már messziről vörösen csillogott, ezért a törökök "kizil hiszár palankaszi"-nak, azaz vörös palánkvárnak, röviden Vörösvárnak nevezték. Innen ered településünk mai neve.

1683. október 28-án a török csapatok véglegesen feladták az esztergomi várat, s rá nemsokára Vörösvárt is kiürítették. Ezután megkezdődött Budavár ostromának 3 éves szakasza. A területre igényt tartó Eszterházy birtok egyik hivatalnokának 1683-ban kelt Vörösvárról szóló bejegyzése szerint: „(a területet) a szörnyűséges emlékeztető 1683. évtől a török, tatár és kuruc harci cselekmények elpusztították, és jelenleg pusztaság.” A Magyar Országos Levéltárban található 1685-ben kelt feljegyzés szerint Veresvár teljesen lakatlan.

1686. szeptember 2-án délután 6 órakor Budavára keresztény kézbe került, s nem sokkal utána 1687-ben az egykori földesurak visszaértek elnéptelenedett birtokaikra. A földeket meg kellett volna munkálni, de hiányzott a parasztság, ezért a földesurak I. Lipót császártól telepéseket kértek a Habsburg birodalom területéről. Az első csoport 1689-ben érkezett Pilisvörösvárra délnémet területről, Sváboországból (Feketeerdő, Baden Württemberg). Egyesek a Dunán hajón (ulmer Schachtel), mások fogaton érkeztek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az első betelepülők a mai Templom tér környékén telepedtek le. Az 1703-ban épített templom mellett létrejött utcát róluk nevezték el később Sváb utcának. Az első halottakat a templom mellett temették el. „A római katolikus egyházközséget 1692-ben alapították. A plébániai anyakönyveket 1693 óta vezetik.

A betelepítés nem egyszerre történt, hanem folyamatosan. Vörösvár első telepesei parasztok voltak, kézműveseket, iparosokat eleinte ritkán hallunk. A XVIII. század közepén aztán egyre több iparos érkezett. A betelepülők többsége a XVIII. század közepéig érkezett Vörösvárra.

Eleinte a legtöbb betelepülő Baden-Württembergből érkezett, de a Bajorországból ill. Ausztriából betelepültek az idők folyamán túlsúlyba kerültek. A vörösvári német nyelvjárásról ma is megállapítható, hogy bajor-burgenlandi nyelvjárás, sváb elemek már csak elvétve akadnak benne.

A betelepítés 1703 és 1711 között a kuruc harcok miatt lassúbbá vált. A Rákóczi szabadságharc idején, 1704 elején és tavaszán a kurucok egymás után kétszer is beszánguldottak a Dunántúlra. Ekkor nehéz idők következtek Vörösvár lakóira, mivel a kurucok gyűlölték a betelepült németeket. A vörösváriak igyekeztek menteni az életüket, bújtak, ahova csak tudtak. Egyesek az erdőbe, mások az „ördöglyukba” (barlang a Zsíros-hegy oldalában). A kurucokat 1704 tavaszán az osztrákok (Heister) kiszorítják a Dunántúlról.

1710-ben és 1739-ben pestis sújtotta a budai hegyvidéket, így Vörösvárt is. 1710-ben 10, 1739-ben 48 ember halt meg Vörösváron pestisben. Mindezek ellenére a lakosság száma a XVIII. században végén már 1500 fő körül mozgott, s nemzetiségi összetételét tekintve homogén volt.

Jelentős változást hozott a település életében, amikor 1868. december 5-én Ferenc József szentesítette az 1868. XXXVIII. törvénycikket, a népiskolai törvényt, mely általános tankötelezettséget vezetett be 6-12 éves korig, és intézkedett a községi népoktatási intézetek felállításáról, az iskolák állami felügyeletéről, továbbá kimondta, hogy „minden növendék anyanyelvén nyerje az oktatást.”

A XIX. század végére Vörösvár lakossága meghaladta a 2500 főt. 1875-ben 1 orvos (dr. Lux József), 1 állatorvos, 2 szülésznő, 1 gyógyszerész van Vörösvárott, s ekkor még működik a postaállomás.

A település a Pilisvörösvár nevet 1901-ben kapta, amikor rendezett jogú községgé vált.

A lakosság száma folyamatosan nőtt. Lélekszáma 1900-ban 3659 fő, 1910-ben pedig már 5484-re emelkedik. A kőszén- és dolomit-bányák megnyitásával a vasútvonal megépítésével a lakosság munkaalkalomhoz jutott. Az első barnaszén aknát 1903-ban nyitotta meg a belga érdekeltségű Budapest-vidéki Kőszénbánya Részvénytársaság. A munkalehetőség biztosításával a bánya igen nagy mértékben hozzájárult a népesség számának növekedéséhez, s a lakosság összetételét is jelentősen megváltoztatta: Vörösvár addig zárt település volt, de a bányába Magyarország, sőt a Monarchia minden részéből érkeztek munkások. 1920-as népszámlálás szerint Pilisvörösvár lakosságának lélekszáma 7554, ebből német 5301 fő (70,17%), magyar 2160 fő (28,59%), a többi szlovák, szerb és egyéb. A házak száma 1100.

Az 1930-as évi népszámlálás szerint a községben 7814 lélek és 1118 ház van. Van állami elemi iskola, továbbá állami polgári fiú- és leányiskola.

A II. világháború Pilisvörösvárt sem kímélte. 1944/45 telén vonult át Vörösváron a front. 1944 szeptemberében nagy bombázások voltak. Karácsony első napján bevonultak a szovjetek. Az orosz megszállás alatt azokat a házakat, amelyekben nem laktak – mert például a nők időszakosan valamelyik rokonukhoz költöztek, hogy ne legyenek egyedül a háború alatt – feltörték és kifosztották.

A sors különös kegyének tekinthető, hogy a II. Világháborút követő 1946-os német kitelepítést Pilisvörösváron az utolsó pillanatban szerencsére leállították, bár az előkészületek már itt is megtörténtek. Alapvetően ennek köszönhető, hogy ma Pilisvörösváron él hazánk második legnagyobb német nemzetiségű közössége. A nemzetiségi nyelv, a nemzetiségi kultúra és a hagyományok ápolása a városban az óvodai oktatástól a gimnáziumi érettségiig biztosított. A nyilvántartott 29 egyesület több mint egyharmada a német nemzeti múlt ápolója, és a németországi partnervárosi kapcsolatainak legfőbb éltetője.

A szocializmus 40 éve alatt Pilisvörösvár keveset fejlődött. Említésre méltó az 1950-es évekből az ivóvízvezeték kiépítése, az 1960-as évekből a járdaépítések, az 1970-es – 1980-as években a Szakorvosi Rendelő és a Kultúrház felépítése, a Szabadság utca és a Dózsa György utca szilárd burkolattal való ellátása.

Az 1990-es rendszerváltozás Pilisvörösvár életében is jelentős változásokat hozott. A helyi önkormányzat fenntartásába kerültek az óvodák, az általános iskolák, a gimnázium, a zeneiskola, a szakorvosi rendelő. Létrejötték az új szociális intézmények: a Napos Oldal Szociális Központ és a Szent Erzsébet Otthon. Újraéledtek a civil szervezetek: a hagyományörző, kulturális és sportegyesületek, a tűzoltó egyesület, a polgárőrség. A település infrastruktúrája is ugrásszerűen fejlődött: bevezettük a gázt és csatornáztuk, rendeztük főbb tereinket, utcáink szilárd burkolatot kaptak. Mindezek által életünk kényelmesebbé, városunk szebbé vált.

Valószínűleg ezek a fejlesztések is hozzájárultak ahhoz, hogy Pilisvörösvár 1997-ben elnyerte a városi rangot. Városunk 2005-től a Pilisvörösvári kistérség központja, 2013-tól járási székhely, mely a maga közel 15.000 fős lakosságával a jelentősebb kisvárosok közé tartozik, népesebb, mint pl. Dorog, Szentgotthárd vagy Kőszeg. Térszervező ereje az agglomerációs elhelyezkedés miatt ugyan elmarad a mérete alapján elvárható szinttől, de így is betölti kisvárosi szerepkörét. Vonzáskörzete intenzíven kiterjed Pilisszentivánra és Pilisszántóra, valamint kisebb mértékben Solymárra, Piliscsabára, Tinnyére, Pilisjászfalura, Csobánkára - összesen kb. 50 ezer emberre.

A településen jelentős a kis- és közepes vállalkozások száma. A mintegy 1400 vállalkozás sok helyben lakónak biztosítja a megélhetést, a helyi munkalehetőséget. A munkaképes lakoságnak kb. a fele helyben talál magának munkát a másik fele többnyire Budapestre ingázik. Jelentős a pilisvörösvári munkahelyekre ingázók száma is, főleg Budapestről és Pilisszentivánról, Piliscsabáról, Pilisszántóról és Solymárról.

Hagyományos szakmák az építőipari szakmákra épülő kisvállalkozások, de jelentős a kiskereskedelemmel és a szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozások száma is.

Igen fejlett a város intézményrendszere. A városban bölcsőde, 5 óvoda, 2 általános iskola, 1 gimnázium, könyvtár, művelődési központ, zeneiskola, szociális központ, idősek otthona, járási hivatal működik.

A városban sokrétű kulturális élet zajlik, melynek központja a Művészetek Háza. Ebben az összevont intézményben integrálódott a közösségi ház, a civilek háza és a könyvtár. Az intézmény Fő utcai főépületében egy minden igényt kielégítő 300 férőhelyes színházterem is található. Itt hangversenyeket, színházi előadásokat tartanak, aulájába pedig képzőművészeti kiállításokkal csalogatják be az érdeklődőket.

Szintén a Művészetek Háza keretében működik a Civilek Háza, melyben a város egyesületei találhatnak otthonra. Itt lehetőségük nyílik a különböző egyesületeknek arra, hogy közgyűléseket, különböző összejöveteleket tarthassanak. Az egyesületi formában működő fűvós zenekarok, táncgyűttesek, énekkarok azzal hálálják meg a város törődését, hogy sok saját kulturális programot szerveznek a város polgárai számára.

Pilisvörösvár dinamikus fejlődése mellett megőrizte azt a kisvárosi jelleget, ami az itt élők számára a nyugodt és kényelmes életet jelenti.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	13 903	bázis év
2016	13 971	100,49%
2017	14 148	101,27%
2018	14 274	100,89%
2019	14 444	101,19%
2020	14 699	101,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatban lévő adatok azt mutatják, hogy Pilisvörösvár lakossága 2015-től folyamatosan emelkedik, 2017-ről 2018-ra kisebb csökkenés volt, de aztán ismét emelkedett. A 2015-ös bázis évhez viszonyítva, 1,77%-kal emelkedett.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6951	7737	14688	47,32%	52,68%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			429	2,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1103	1146	2249	7,51%	7,80%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	206	237	443	1,40%	1,61%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4177	4224	8401	28,44%	28,76%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	416	495	911	2,83%	3,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1079	1603	2682	7,35%	10,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát áttekintve azt láthatjuk, hogy a férfiak száma a településünkön jóval alacsonyabb, mint a nők száma. A demográfiai adatok alapján a 18-59 év közöttiek létszáma a legmagasabb, míg a legalacsonyabb a 15-17 év közöttiek, majd ezt követi a 60-64 év közöttiek száma. Azt mondhatjuk az adatokat látva, hogy az aktív korú korosztály, a 18 és 59 év közöttiek száma a legmagasabb, ott a férfiak és a nők létszáma között nincs nagy különbség. Továbbá az is megállapítható, hogy a gyermek korosztály, a 0-14 év közöttiek száma alacsonyabb, mint a legidősebb korosztály, a 65 év felettek száma.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 467	2 188	112,75%
2016	2 553	2 201	115,99%
2017	2 620	2 227	117,65%
2018	2 684	2 249	119,34%
2019	2 769	2 253	122,90%
2020	2 823	2 323	121,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai azt mutatják, hogy 2015-től magasabb a 65 év felettek száma, mint a 0-14 éves korosztályé. Ez a helyzet az esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy előregedő a népegyenlőség szerkezet, az idősek száma magas. Az esélyegyenlőség szempontjából az érintett csoport nagyobb figyelmet kell, hogy kapjon, illetve fokozott ellátásuk szükséges. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek, mint célcsoport ne lennének fontosak, főként azért, mert az adatok alapján előregedő népegyenlőség szerkezetéről beszélhetünk. Fontos és köztudott, hogy a településnek a jövője a fiatalabb nemzedékben van.

Az adatok alapján Pilisvörösvárra jellemzőbb az odavándorlás, mint az elvándorlás. Éves szinten a városba költözők száma jóval magasabb, mint a városból elköltözőké. A feltárt adatokat az alábbi táblázat mutatja be. Pilisvörösvár környezeti és Budapesthez közeli elhelyezkedése, ellátottsága miatt, sokan választják új lakóhelyként, így a bevándorlás nagyobb száma ennek is köszönhető.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	5,61
2016	6,46
2017	16,93
2018	13,58
2019	10,10
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)(TS 032)
2015	-4,03
2016	-2,01
2017	-5,41
2018	-4,29
2019	-3,55
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat értékei azt mutatják meg, hogy az elhunytak száma a születésekhez képest magas volt. 2016-ban a halálozások száma csökkent, de a következő évtől már emelkedett. Látható az is, hogy évről-évre az adatok változása hullámzó, hol csökkenést, hol emelkedést mutat. Az adatok alapján megállapítható, hogy az elhalálozás arányszáma mindig magasabb volt, mint a születések száma. A mutatók a népesség öregedését is jelzik, hiszen a születések száma mindig alacsonyabb a halálozási számoktól.

Értékeink, küldetésünk

Az elmúlt évek dinamikus fejlődésének köszönhetően Pilisvörösvár ma már igazi kisváros: egy olyan hely, ahol az utak többsége szilárd burkolattal van ellátva, ahol egyre több a kiépített parkoló, ahol egyre több helyen virágok díszítik az út szélét, a tereket és a parkokat, ahol a gyermekek és a fiatalok a város több pontján kialakított sportpályákon, játszótereken tölthetik szabadidejüket, ahol a felnőttek hivatalos ügyeiket kulturált körülmények között intézhetik, ahol a betegek és a gondozásra szorulóknak helyben hozzájuthatnak a legfontosabb egészségügyi és szociális ellátásokhoz, ahol van sok munkahely, s ahol sokféle lehetőség van a szórakozásra, kikapcsolódásra is.

Pilisvörösvár jövőképe több összetevőből áll, melyek a város adottságaira épülve, irányt adnak a fejlesztési célok megvalósulásához. Erős közösség, kulturális alapok Pilisvörösvár társadalmát tekintve ez a saját hagyományaihoz ragaszkodó, a nemzetiségi kultúrát ápoló népességből eredő erősségek kiaknázását jelenti, illetve az elöregedés megállítását, azaz a fiatalok itthon tartását, a természetes szaporulat növekedését. Ennek megvalósulásához olyan gazdasági és infrastrukturális alapok kellenek, hogy az embereknek lehetőségük legyen itt dolgozni, kikapcsolódni. A lakosság száma folyamatosan növekszik. Kiváló letelepedési lehetőségeket nyújt a fiatal családoknak. A számukra szükséges funkciók biztosítása elengedhetetlen, hogy Pilisvörösvár olyan település maradjon, ahol a helyi lakosok biztonságban érzik magukat. Ahol nyugodt, de élettel teli környezetben tudják a hétköznapi fáradalmait kipihenni. Mindehhez szükséges az épített és természeti lakókörnyezet megújítása, védelme, fenntartása. Pilisvörösvárnak olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok számára biztosított a feltöltődés lehetősége, helyszínei. Ennek területei különösen a sport, kultúra, közösségi élet.

Településünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a még fennálló kisebb-nagyobb fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni. A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A város fejlődése, versenyképességének javítása és az itt és a várostérségében lakók megfelelő életkörülményeinek és munkalehetőségeinek biztosítása érdekében szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-
elvű fejlesztése. Pilisvörösvár célja, hogy a gazdasági potenciál növekedésével, a térségi szerepkör erősödésével párhuzamosan Pilisvörösvár élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és az idelátogatók számára egyaránt vonzó hely legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pilisvörösvár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Pilisvörösvár jövője, népességmegtartása szempontjából kiemelt helyet foglal el a településen elérhető egészségügyi és szociális szolgáltatások elérhetőségének szélesítése. Ez a fejlesztési irány, jól illeszkedik az Önkormányzat azon elképzeléséhez, hogy a helyi lakosok számára minél több szolgáltatás elérhető legyen a településen, ezzel is csökkentve a főváros irányába a függőséget, illetve, hogy erősíteni kell a járásközponti szerepkört. Természetesen nem elegendő önmagában a kapacitások emelése, hanem ezzel párhuzamosan a humánszolgáltatások minőségi fejlesztése is hangsúlyt kell helyezni. A fejlesztések esetében fontos szempont az esélyegyenlőség biztosítása, hogy a településen elérhető élők rászoruló lakosok ne maradjanak ellátatlanul.

A helyi szociális ellátórendszer központi intézménye a Napos Oldal Szociális Központ, ami Pilisvörösvár integrált (Étkeztetés, Házi segítségnyújtás, Idősek nappali intézménye, Fogyatékkal élők nappali intézménye, Családsegítés, Gyermejkölési szolgáltatás, Otthonápolási szolgálat) szociális intézménye, de járási ellátási jelentőséggel is bír. A település szociális intézményeiben magas színvonalú szakmai tevékenység folyik. Mindezek mellett is szükséges a szociális ellátórendszer személyi és tárgyi feltételeinek javítása, illetve infrastrukturális fejlesztése, bővítése. Szolgáltatásfejlesztés szempontjából a cél, hogy minél inkább célzott szolgáltatás nyújtást tudjon adni a helyi szociális ellátórendszer. Ennek előfeltétele, olyan szolgáltatástervezés

kialakítása, ami a helyi szociális viszonyok pontos ismeretén alapszik. Fontos a helyi ellátórendszerben érintett szervezetek közötti szakmai koordináció intézményesítése, ami szintén az ellátások hatékonyságát tudja növelni. Infrastrukturális fejlesztések tekintetében az Önkormányzat tervei között szerepel a meglévő bölcsődei kapacitás emelése, a Balatonfenyvesi tábor és a Napos Oldal intézményének felújítása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gazdasági program: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján valamennyi helyi önkormányzatnak meg kell alkotnia gazdasági programját, amelyet a képviselő-testületnek az alakuló ülését követő hat hónapon belül kell elfogadnia. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának gazdasági programja több mint egyszerű ciklusprogram, hiszen átfogó képet fest az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatairól, megalapozza az önkormányzati működést és fejlesztéseket, az önkormányzati döntéseket. A gazdasági programban kitűzött célok és feladatok végrehajtásának nyomon követése az egyes területeken meghatározott monitoring mutatók évenkénti felülvizsgálatával valósítható meg.

Fentartható városfejlesztési stratégia: Pilisvörösvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 71/2022. (V.27.) Kt. sz. határozattal fogadta el. A FVS feladata a mai kor szellemének megfelelő, olyan középtávú fejlesztési irányokat adni Pilisvörösvár számára, melyek a hosszú távú fejlesztési célok megvalósulása felé segítik a települést.

Településkép védelme: Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2017. (XII. 4.) önkormányzati rendeletét a településkép védelméről az Önkormányzat 2019-ben vizsgálta felül. A rendelet célja Pilisvörösvár város sajátos településképének védelme és alakítása. Az célok megvalósítása érdekében e rendelet megállapítja a helyi építészeti örökség területi és egyedi védelmének, a helyi védelemnek a szabályait, a településképi szempontból meghatározó területeket, a településképi követelményeket, településkép védelméhez és alakításához szükséges érvényesítési eszközöket, a védelemmel kapcsolatos önkormányzati támogatási és ösztönző rendszert.

Integrált Településfejlesztési Stratégiája: Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 47/2022. (IV. 29.) Kt. sz. határozatával elfogadta az Integrált Településfejlesztési Stratégiát.

Az integrált településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv, a szakpolitikai és területi koncepciók és programok figyelembevételével került kidolgozásra. 47/2022 (04.29.)

A HUDI20039 Pilis és Visegrádi-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási tervben a Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Pilisvörösvár Város Önkormányzata és Pilisszentiván Község Önkormányzata, valamint Pilisszántó Község Önkormányzata a feladatellátás közös megvalósítása érdekében intézményt működtetnek – Pilisvörösvár és Környéke Szociális Intézményfenntartó Társulás – és tartanak fenn közösen az alábbi ellátási körben:

- a házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,
- nappali ellátást nyújtó idősek klubja,
- fogyatékosok nappali ellátása,
- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatás,
- átmeneti ellátást nyújtó idősek gondozóháza,
- otthoni szakápolás.

A felmerülő problémák mindegyik településen hasonlóak vagy azonosak így a társult önkormányzatok közös összefogással magas szakmai- és ellátási színvonal kívánják megvalósítani a szociális törvényben meghatározott szociális alap- és szakosított szolgáltatási, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott gyermekjóléti feladatait, továbbá az NM rendeletben foglalt otthoni szakápolási feladatokat. A társulás szolgáltatásait valamennyi társult tag azonos feltételekkel veheti igénybe. Ugyanezen cél érdekében a társulás tagjai a Városi Napos Oldal Szociális Központ, Pilisvörösvár fenntartásával látják el a házi segítségnyújtás, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, szociális étkeztetés, nappali ellátást nyújtó idősek klubja, fogyatékosok nappali ellátása, átmeneti ellátást nyújtó idősek gondozóháza és az otthoni szakápolás szolgáltatási feladatokat.

A feladatok társulásban történő ellátása lehetővé teszi, hogy a fenntartással járó fajlagos költségek csökkenjenek azáltal, hogy az állami költségvetésből a társulás a jelen megállapodásban rögzített feladatok ellátásához kiegészítő állami támogatásra válik jogosulttá.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A rendelkezésünkre álló adatok alapján megállapítható, hogy településünkön az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete kedvező. Kirívó adatok nem támasztják alá, hogy bármelyik célcsoport esetében kimagasló negatív tendenciákkal kellene számolni. A programban szereplő adatok valóságosak, beszerzésük központi adatbázisokból (BM, KSH, TEIR), intézmények nyilvántartásaiból származnak.

Ezzel együtt az esélyegyenlőségi programunk fontos feladata, és célja, hogy az akár nyomokban is fellelhető jelenségeken változtasson, a célcsoportokkal zajló folyamatos kommunikációt fenntartsa, a már meglévő fórumokat, rendezvényeket megtartva új lehetőségeket mutasson a kapcsolattartásban, a problémák megoldásában és tovább erősítse az itt élők szociális érzékenységét egymás felé.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	43,73	30,27
2016	47,09	31,40
2017	47,03	27,91
2018	47,75	24,30
2019	48,29	21,70
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Pilisvörösváron élők jövedelmi helyzete megegyezik az országos átlaggal, de rosszabb, mint a kistérség néhány más településén élőké.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Pilisvörösvár a nyilvántartott munkanélküliek számát tekintve jó helyzetű településnek mondható. A regisztrált munkanélküliek aránya a munkaképes korú lakónépesség számához viszonyítva alacsonynak mondható. Manapság kijelenthető, hogy a magyar munkaerőpiac új jelensége a munkaerőhiány, s ez Pilisvörösvárra is érvényes.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	1,33%	1,69%	1,51%
2016	1,21%	1,71%	1,46%
2017	1,21%	1,54%	1,38%
2018	0,88%	1,41%	1,15%
2019	1,09%	1,23%	1,16%
2020	0,49%	0,50%-	0,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pilisvörösváron a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt 5 év átlagában 171 fő. Átlagosan a 15-64 év közötti lakónépesség 1,75%-a. A nyilvántartott álláskereső nők és férfiak száma között nagymértékű eltérés nem mutatkozik, így egyértelműen nem jelenthető ki, hogy Pilisvörösváron hátrányos helyzetű lenne munkaerő-piaci szempontból az egyik vagy a másik nem.

Az alábbi táblázat mutatja a korcsoportonkénti munkanélküliek számát.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	148	142	134	112	113	146
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	3,00	5,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,68%	2,11%	3,73%	1,79%	0,88%	0,68%
21-25 év (TS 038)	Fő	7,00	10,00	11,00	7,00	5,00	10,00
	%	4,73%	7,04%	8,21%	6,25%	4,42%	6,85%
26-30 év (TS 039)	Fő	15,00	14,00	8,00	4,00	8,00	10,00
	%	10,14%	9,86%	5,97%	3,57%	7,08%	6,85%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	8,00	10,00	8,00	11,00	14,00
	%	4,73%	5,63%	7,46%	7,14%	9,73%	9,59%
36-40 év (TS 041)	Fő	14,00	12,00	13,00	8,00	14,00	18,00
	%	9,46%	8,45%	9,70%	7,14%	12,39%	12,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	11,00	12,00	14,00	15,00	19,00	22,00
	%	7,43%	8,45%	10,45%	13,39%	16,81%	15,07%
46-50 év (TS 043)	Fő	13,00	13,00	8,00	16,00	14,00	17,00
	%	8,78%	9,15%	5,97%	14,29%	12,39%	11,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	19,00	12,00	10,00	8,00	6,00	14,00
	%	12,84%	8,45%	7,46%	7,14%	5,31%	9,59%
56-60 év (TS 045)	Fő	34,00	24,00	17,00	10,00	12,00	11,00
	%	22,97%	16,90%	12,69%	8,93%	10,62%	7,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	27,00	34,00	38,00	34,00	23,00	29,00
	%	18,24%	23,94%	28,36%	30,36%	20,35%	19,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Pilisvörösváron a regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti bontása megmutatja, hogy a regisztráltak közül a 2017-es évben a 60 év felettek azok, akik magas számban képviseltetik magukat a nyilvántartott álláskeresők sorában.

Elenyésző a számuk a 20 éves vagy annál fiatalabb álláskeresőknek. A fiatalok esetében az alacsony szám oka lehet, hogy az oktatási, képzési idők meghosszabbodtak, a fiatalok tovább maradnak az „iskolapadban”. A helyi munkanélküliséget csökkentő tényező, hogy Pilisvörösvár Önkormányzata évek óta igen aktív résztvevője volt a közfoglalkoztatási programnak, amely program a résztvevők érdekei mellett az önkormányzati intézmények működését is szolgálta. Pilisvörösváron közfoglalkoztatás 2020 év elején volt utoljára.

A pályakezdő álláskereső fiatalok száma Pilisvörösvár esetében a 18-29 évesek arányához viszonyítva nem sok. Figyelembe kell venni azonban, hogy kizárólag a nyilvántartott pályakezdőkről lévő adatok alapján vizsgálható a fenti helyzet.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	57,43%	57,65%
2016	54,93%	55,13%
2017	54,48%	58,90%
2018	49,11%	56,36%
2019	40,71%	56,52%
2020	31,97%	18,37%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek helyzetét vizsgálva figyelmet kell fordítani arra is, hogy a regisztráltság ideje milyen fokú. A statisztikai adatokból látható, hogy a pilisvörösvári regisztrált álláskeresők közül igen nagy számban vannak azok, akik 180 napnál tovább maradnak távol a munkaerőpiacról. Őket nevezzük tartós álláskeresőknek. Tartósan álláskeresőnek minősül az, akit az állami foglalkoztatási szerv a munkaviszonyt megelőző 275 napon belül legalább 183 napig álláskeresőként tartott nyilván. Tehát azon személyek, akik a munkába állásukat megelőző 9 hónapon belül legalább 6 hónapig regisztrált álláskeresők voltak.

Az adatokból levonható következtetés, hogy a regisztrált álláskeresők közel 50 %-a 180 napnál régebben regisztrált. 2015-től 2019-ig igen magas arányban volt jelen, 2020-ra jelentősen lecsökkent, főként a regisztrált nők esetében.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektetett a munkanélküliség kezelésére szolgáló „eszköz” a közfoglalkoztatás biztosítására. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, munkaerő-piacról kiszorult álláskeresőknek. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, mely megteremtette a közfoglalkoztatás törvényi kereteit és létrehozta a közfoglalkoztatás rendszerét. A közfoglalkoztatás szervezését, illetve a jogviszony létesítéséhez kapcsolódó feladatokat a polgármesteri hivatal lakosságszolgálati osztálya, illetve humánerőforrás referens látta el.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A munkaerő-piaci helyzet egyik legfontosabb eleme mindenféleképpen a képzettség, iskolai végzettség. Az alábbi fejezetben az iskolai végzettség és a munkaerő-piaci sikeresség összefüggéseit mutatják be a felsorakoztatott adatok.

Az alábbi táblázatot áttekintve, a regisztrált munkanélküliek számát figyelembe véve azt tapasztalhatjuk, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma 2015 és 2020 között folyamatosan emelkedett. Érdekes az, hogy a regisztrált munkanélküliek számát tekintve a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők esetében a számok csökkenést mutatnak. A számok közötti hullámmó eltérést a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében tapasztalhatjuk. Míg 2015-ös évhez képest 2017-re kiugróan magas lett a regisztrált munkanélküliek száma, addig 2020-ra jelentősen lecsökkent a számuk. 2020. évben a COVID-19 járvány következményei között említhetjük a munkanélküliség emelkedését, ami különösen a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében mutatható ki.

A COVID-19 járvány által okozott válsághelyzet a társadalom különböző csoportjait különbözőféleképpen érintette. A különböző hátrányokkal pl.: alacsony iskolai végzettség rendelkező csoportokat nem érintette jelentősen. Az egyenlőbb esélyek biztosításával akár egy járványhelyzet következtében kialakuló válság is kevésbé tud elmélyülni, így elengedhetetlen az egyenlőség irányába ható törekvések folyamatos fenntartása.

A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált munkanélküliek számában a 2015-től lassú emelkedés figyelhető meg 2018,-ig majd csekély visszaesés, melyet 2020-ban egy 3,63 %-os emelkedés követett.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	148	2	1,35%	40	27,03%	106	71,62%
2016	142	2	1,41%	32	22,54%	108	76,06%
2017	134	4	2,99%	27	20,15%	103	76,87%
2018	112	2	1,79%	22	19,64%	88	78,57%
2019	113	4	3,54%	21	18,58%	88	77,88%
2020	146	1	0,68%	26	17,81%	119	81,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az államigazgatás szervei a jogszabályokban meghatározott keretek között látják el a foglalkoztatás elősegítése, a munkanélküliség megelőzése és hátrányos következményeinek enyhítése érdekében végzett tevékenységüket. Ennek biztosítására különböző eszközök állnak a rendelkezésre, így különösen munkaerő-piaci szolgáltatások, foglalkoztatást elősegítő támogatások, a közfoglalkoztatás.

A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-től megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, melyeket az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	22	21
2016	6	15
2017	32	16
2018	23	11
2019	7	8
2020	4	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pilisvörösvár Város Önkormányzata közfoglalkoztatottakkal már a 2009-es évtől létesített jogviszonyt. A fenti adatokból látható, hogy a 2015-ös évben már 21 főt foglalkoztatott az önkormányzat.

2015-től kezdve a foglalkoztatottak száma csökkent Pilisvörösváron. Tapasztalataink szerint ennek oka az, hogy azok a munkavállalók, akik a közmunka program révén sikeresen visszakérültek a munkás mindennapokba rövid időn belül állást találtak az elsődleges munkaerőpiacon. Gyakorlatilag azt mondhatjuk, hogy 2015-től a közfoglalkoztatottak számának csökkenését elsősorban az érintettek elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedése okozta. Bár az önkormányzat szívesen közfoglalkoztatna, vagy alkalmas jelöltek esetén saját személyi állományát is bővítené, sajnos az országosan is jelenlévő munkaerőhiány miatt erre két év óta nincs mód.

2020-ra a közfoglalkoztatottak létszáma oly módon lecsökkent, hogy az előző évekhez képest a létszám a közfoglalkoztatási program indulásakor regisztrált létszámnak a töredéke lett.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A közfoglalkoztatásban minden olyan pilisvörösvári, álláskeresőként regisztrált munkanélküli részt vehet, aki a Pest Megyei Kormányhivatal Budakeszi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályánál az együttműködést fenntartja. A Foglalkoztatási Osztály Budaörsön van, így közlekedés szempontjából az utazási idő hosszadalmas és költséges. A regisztráció sikere érdekében a Foglalkoztatási Osztály az álláskeresőnek a tömegközlekedési költségeket megtéríti, így arra ösztönzi a munka nélkül maradt aktív korúakat, hogy a munka világába történő sikeres visszatérés, valamint az esetleges továbbképzések, átképzések érdekében megjelenjenek. A regisztrációt követően a további együttműködést a Foglalkoztatási Osztály oly módon biztosítja, hogy az álláskeresőként regisztrált online jelentkezhet be a meghatározott időpontokban.

A Pilisvörösvári Napos Oldal Szociális Központunk Családsegítő Szolgálatának munkatársai segítséget nyújtanak a további kapcsolattartásban abban az esetben, ha valaki az otthonában nem rendelkezik internet előfizetéssel, illetve nincsenek meg a szükséges technikai eszközei.

Pilisvörösváron a vállalkozók jelzik a Foglalkoztatási Osztálynál, ha a működésükhöz szükséges álláskeresőkre van szükségük.

Pilisvörösváron számos olyan munkahely, vállalkozás működik, ahol az állásnélküli pilisvörösváriak dolgozni tudnak, ennek köszönhető, hogy a regisztrált álláskeresők száma a városunkban igen alacsony.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	148	2
2016	142	7
2017	134	9
2018	112	6
2019	113	2
2020	146	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat jól mutatja, hogy a településünk lakosságából a regisztrált munkanélküliek száma 2015-től 2019-ig csökkent, majd a Covid-19 járványnak köszönhetően, 2020-ra megemelkedett.

A nyilvántartott pályakezdők létszáma 2015 és 2017 emelkedett, majd 2020-ra jelentősen lecsökkent.

Ez is azt mutatja, hogy a lakosság létszámához képest a regisztrált álláskeresők és ezen belül a pályakezdő álláskeresők száma nem magas, inkább elenyésző.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Munkaerő-piaci integrációt, szakképzést, felnőttképzést a Foglalkoztatási Osztály szervezi. Helyi foglalkoztatási programok nincsenek.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Mélyszegénységben élők nincsenek Pilisvörösváron. Egyenlő eséllyel az alacsonyabb iskolai végzettséggel, valamint a romák elhelyezkedési lehetőségét is biztosítjuk. A Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Városgazda Kft-je számos alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezőt foglalkoztat, míg az Önkormányzat egyik játszóterének gondnoki teendőit roma nemzetiségű dolgozóval látja el.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Digitális ismeret megszerzésére városunkban nincs lehetőség. A Városi Könyvtár lehetőséget biztosít azok számára internet elérhetőséget, illetve számítógép használatát, akik otthonukban nem rendelkeznek internet előfizetéssel, illetve digitális eszközökkel.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	148	1,60%	59	39,86%
2016	142	1,54%	47	33,10%
2017	134	1,44%	45	33,58%
2018	112	1,20%	38	33,93%
2019	113	1,20%	59	52,21%
2020	146	1,53%	103	70,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat jól mutatja, hogy 2015-től a nyilvántartott álláskeresők száma 2019-ig folyamatosan csökkent és ezzel egyenesarányban az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma is.

Valószínűsíthető, hogy a Covid-19 járvány miatt sokan elveszítették a munkahelyüket, így 2020-ra a nyilvántartott álláskeresők száma és az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen megemelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	30	20,27%	0	0,00%	89	60,14%
2016	25	17,61%	0	0,00%	72	50,70%
2017	27	20,15%	32	23,72%	72	53,73%
2018	27	24,11%	34	29,91%	65	58,04%
2019	19	16,81%	25	22,44%	78	69,03%
2020	n.a.	-	21	14,38%	53	36,30%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adataiból kiderül, hogy 2015-től azok a nyilvántartott álláskeresők aránya, akik szociális támogatásban részesülnek 2019-ig folyamatosan csökkent. A Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők arányáról 2015-ben és 2016-ban nincs adat, így a 2017-től rendelkezésre álló adatok alapján az arányszámuk 2018-ra megemelkedett, majd 2019-től 2020-ig csökkent. Ugyanígy az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2015-től 2018-ig csökkenést, 2019-re emelkedést, majd 2020-ra ismét csökkenést mutat.

Feltételezhető, hogy a város lakosságának körében a regisztrált munkanélküliek száma, valamint az ehhez kapcsolódó ellátások száma azért csökkent, mert a településen, valamint a közeli főváros adta munkalehetőségek magasabb számban igénybe vehetők.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	0
2016	0
2017	22
2018	23
2019	23
2020	3

Pilisvörösvár aktív korú lakosságának kis része az, aki a munkanélküliség miatt az álláskereső nyilvántartásban szerepel.

A táblázat alapján még kisebb azoknak az aktív korúaknak a létszáma, aki az egészségkárosodása miatt egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátásban részesül. 2015-ös és a 2016-os évre adattal nem rendelkezünk, 2017-től regisztrált adatok alapján megállapítható, hogy 2019-ig a létszám szinte ugyanaz volt, majd 2020-ra jelentősen lecsökkent.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátás jogosultsági feltételei közé nem csak a kérelmező egészségi állapota tartozik, hanem amennyiben családban él, akkor a vele egy háztartásban élő közeli hozzátartozók jövedelmének és vagyonának vizsgálata is. Az alacsony jövedelemhatár meghatározása miatt, egyre kevesebben jogosultak erre az ellátási formára.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	4916	6	1	36,11%	70,91%	85,90%
2016	4929	16	3	36,01%	75,09%	86,69%
2017	4949	22	4	35,87%	77,41%	88,04%
2018	4978	30	6	35,72%	77,98%	88,43%
2019	4996	18	4	35,61%	78,60%	88,45%
2020	5038	42	8	36,41%-	-	-

Az agglomerációból való kiköltözés, valamint a családok kedvező lakásépítési támogatásának köszönhetően, Pilisvörösvár lakásállománya az elmúlt években folyamatosan emelkedett, 2020-ban 122 lakással több volt, mint 2015-ben. 2020-ban a lakások 36,41%-a egy vagy kétszobás lakás, míg a többi három vagy annál több.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2015	4 916	n.a.	n.a.	n.a.	41	6	n.a.
2016	4 929	n.a.	n.a.	n.a.	38	6	n.a.
2017	4 949	n.a.	n.a.	n.a.	35	0	n.a.
2018	4 978	n.a.	n.a.	n.a.	30	0	n.a.
2019	4 996	n.a.	n.a.	n.a.	23	0	n.a.
2020	5 038	n.a.	n.a.	n.a.	23	0	n.a.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésére vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény értelmében az önkormányzat feladatai közé tartozik a lakás, - és helyiséggazdálkodás.

Az önkormányzati lakások eladása, bérlete az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 8/1997. (VI.30.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: az önkormányzati rendelet) alapján történt, illetve történik.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások eladása az alábbi táblázat szerint alakult:

Év	eladott lakás szám (db)
2008	0
2009	12
2010	3
2011	1
2012	7
2013	6
2014	2
2015	0
2016	3
2017	1
2018	1
2019	8
2020	0
2021	0

2009 és 2019 között 44 db lakást adtak el a lakásban lakó bérlőknek, a lakásrendelet szerinti vásárlási kedvezménnyel.

2010-ben nyilvános pályázat útján is kerületek lakások eladásra úgy, hogy ezekben a lakásokban bérlők már nem éltek.

2019 őszétől az önkormányzati választások után, a Képviselő-testület úgy döntött, hogy az önkormányzati lakásokat nyilvános pályázat útján a továbbiakban nem értékesítik.

Továbbá úgy döntött, hogy a megüresedett lakásokat az önkormányzat felújítja és azt a felújítást követően piaci alapon bérbe adja.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati rendelet a szociális célú lakás bérbeadása esetében úgy rendelkezik, hogy önkormányzati bérlakás juttatásban szociális címen az a nagykorú személy részesülhet, aki

- a) saját ill. házastársa jogcímén önálló bérlakása vagy lakástulajdona nincs
- b) családjában az egy főre eső összes jövedelem tartósan nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50 %-át.

Az önkormányzati bérlakások esetében a bérlők többsége már több éve élnek a lakásokban, jelenleg új bérlő kijelölése nem történt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A Pilisvörösvár Város Önkormányzatának a tulajdonában nincs olyan ingatlan mely nem lakáscélú, de lakásként bérbeadott.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	347	0
2016	272	0
2017	291	263
2018	232	4
2019	212	4
2020	175	86

A lakásfenntartással összefüggő kiadások a háztartások költségvetésének legnagyobb részét jelentik. Így a lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése a szociális ellátórendszerre is jelentős feladatokat ró.

A Pilisvörösvár Város Önkormányzata a lakásfenntartással járó terhek csökkentése érdekében a szociálisan rászoruló személyek részére

- rendkívüli települési támogatást nyújt a tüzelő vásárlására
- lakhatási támogatást biztosít.

A táblázat adatait figyelembe véve jól láthatjuk, hogy a lakhatási támogatásban részesítettek száma 2015-től 2020-ig jelentősen csökkent, míg az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma emelkedett.

A lakhatási támogatás csökkenése, a családok egy főre jutó jövedelmének megemelkedése miatt következett be, mivel a családok felnőtt tagjai munkaviszonnyal, vagy rendszeres pénzellátással rendelkeznek, így az állandó, rendezett jövedelmi helyzet a jogosultsági feltételekből való kiesést jelentette.

f) eladósodottság

A Pilisvörösvár Város Önkormányzatának tulajdonában lévő szociális bérlakások átlag 70 %-a került eladásra. A lakások többségét a benne élő, előzőleg bérlőként lakó vásárolta meg. A többi önkormányzati lakásból 19-et bérlők lakják, kettő üres lakás felújítás alatt áll.

Ha bérlő nem tudja fizetni a lakásbérleti díjat és közüzemi díjat, a lakás fenntartásához szükséges költségek terén hátralék keletkezik. Amennyiben a bérlő lakásbérleti díjat vagy közüzemi díjat halmozott fel, fizetési felszólítás kerül kiküldésre. Ha az adós a felszólító levélben meghatározott póthatáridőben sem teljesít, élő bérleti szerződés esetén a bérleti szerződés felmondásra kerül és a hátralék behajtása iránt haladéktalanul jogi eljárást kezdeményezünk. Ez természetesen függ a hátralék összegétől is. A jogi eljárás során jelentős többletköltségek alakulnak ki.

A bérbeadás kapcsán a bérleti díj és közmű tartozásokat vizsgálva megállapítható, hogy a bérelt lakások közül egy lakás bérlése során keletkezett nagyobb összegű hátralék. Ebben az esetben a bérlő még a lakásban él.

Más egyéb esetben a nagyobb lakbér tartozást felhalmozó bérlők kilakoltatására került sor. A kilakoltatást követően a lakásokat az Önkormányzat felújította, majd ennek megfelelően piaci áron történő kiadásáról döntött.

Amennyiben a bérlő lakásbérleti díj, illetve a bérbeadó által továbbszámolt közüzemi díj tekintetében fizetési késedelembe esik, részletfizetési megállapodást köthet. A részletfizetési

megállapodásban foglaltak szerint a hátralék megfizetését követően, havi számláinak fizetése mellett legfeljebb 24 hónapra tud kötni, amennyiben a megállapodás megkötéséhez szükséges feltételek adóttak.

Önkormányzati lakásainkban egy bérlő esetében van jelentős összegű tartozás, más egyéb lakbértartozást felhalmozó esetében a lakásbérletet megszüntettük.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Pilisvörösvár város életében eddig nem játszott központi szerepet a fenntartható fejlődés szem előtt tartására, azonban voltak törekvések, amelyek ez irányba mutattak. Az alternatív közlekedési módot választók számára Pilisvörösvár jelenleg nem nyújt sok lehetőséget, hiszen a város kerékpárút hálózatának hossza mindössze 335 m, amely szakasz a városközpont szélén található és nem csatlakozik bele kialakított úthálózatba. A város belterületén a zöldterületek kiterjedése 343.100 m² volt 2019-ben, mely a település teljes területének (kül- és belterületek) 1,41%-a, és a belterületnek is mindössze 5,98%-a. A rendszeresen tisztított közterületek mérete kézi síkosságmentesítés 23.279 m², zöldterület gondozás, kaszálás, parkfenntartás 246.634 m². A közterek és parkok elhelyezkedéséről elmondható, hogy a város belterületi részein elszórtan találhatóak, azonban egy igazán minden korosztályt kiszolgáló, a kor igényeinek megfelelő közparkkal nem rendelkezik. A növényállománya vegyes, sok esetben felújításra szorul, a város utca fásítottsága jelenleg nem kielégítő, a városi zöldfelületi rendszerben az utak melletti védőfásítások hiányosak. A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyiségének aránya az összes szolgáltatott vízmennyiségen belül folyamatosan nő, a rákötések kapacitása bővítésre szorul. Ezzel párhuzamosan a településen megvalósított szennyvíz-beruházásnak köszönhetően tisztítottan elvezetett szennyvíz mennyisége is dinamikusan növekedett. A keletkező folyékony hulladék biológiai és mechanikai tisztítása teljes mértékig megoldott. A megújuló energiák (biomassza, geotermikus) hasznosítása a városban még nem elterjedt. A közvilágítás rendszerében, a közszolgáltatások intézményeiben még nem jelentek meg az energiatudatos megoldások, de számos fejlesztés tervezés alatt áll. Az ilyen irányú beruházásokkal már rövid távon is jelentős működési költség takarítható meg a költségvetés számára. A város célja a fenntartható fejlődési szemlélet jegyében egyrészt az alternatív energiaforrások felhasználása az energiagazdálkodás szerkezet változásának elősegítése érdekében, másrészt a fenntartható mobilitás javítása a közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése érdekében, valamint a fenntartható vízgazdálkodás megteremtése. Mindezek mellett kiemelt cél a szemléletformálás a fenntartható fogyasztási minták elterjesztése érdekében.

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA ÉRTÉKEK PROBLÉMÁK: stabil gazdasági háttér, magas képzettségű munkaerő, elhivatottság a település iránt folyamatos, látványos településfejlesztés. A település marketing-stratégiája, okos technológiák alkalmazása. Az előirányzott költségvetést csak kisebb módosítások érintik, az önkormányzati intézmények jól működnek. Budapest közelsége elszívja a munkaerőt. A megújuló energiák hasznosítása a közművekre nincs közvetlen ráhatása. A karbantartási, üzemeltetési költségek igen magasak. A településüzemeltetési szolgáltatások minősége javítható. Az önkormányzati gazdálkodásának alapelvei, hogy a közszolgáltatások és a városüzemeltetési feladatok megfelelő színvonalon történő ellátása mellett a város pénzügyi egyensúlyát fenntartsák, s emellett befektetés-támogató és munkahelyteremtő politikát folytassanak. Ezzel párhuzamosan megvalósíthatók a fontosabb településfejlesztési feladatok, melyek a gazdasági programban kerültek meghatározásra -, s „lépésről lépésre megközelíthető a barátságos, biztonságos, szép kisváros ideálja”. A város vagyongazdálkodása is a fenti alapelvek mentén történik. A megfelelő adópolitika mellett Pilisvörösvár önkormányzata ésszerű ingatlangazdálkodással képes a város pénzügyi stabilitását fenntartani. A város ingatlangazdálkodási alapelvei szerint az önkormányzat forgalomképes ingatlanjai a településfejlesztési céloknak megfelelően értékesíthetők, illetve bérbé adhatók, azonban az ebből befolyó összegek kizárólag újabb ingatlan megvételére, az ingatlan vagyon növelésére használható fel, e célból hozott létre az Önkormányzat 2020-ban egy ingatlan alap tartalékot. Az önkormányzati úthálózat hossza 111 km (belterületen 67, külterületen 44 km),

melyből 48 km a burkolt. A járdahálózat hossza 33 km, kerékpáros kapcsolat mindössze 0,57 km hosszon biztosított. Az önkormányzat által nemrégiben alapított Pilisvörösvári Városgazda Nonprofit Kft. számos feladatot lát el, Pilisvörösvár mindennapi működésének háttérét, a város üzemeltetési és szepítési feladatait ellátja. A társaság elsősorban a városüzemeltetési feladatokat végzi el, a legtöbb munkát a város zöldfelületeinek fenntartása adja. Feladataik között szerepel az utcák, terek, parkok gondozása, tisztán tartása, a közutak, járdák üzemeltetése, fenntartása, többek között a közterületen lévő berendezések, korlátok, táblák, buszvárók, emlékművek, padok, hulladékgyűjtők fenntartása, karbantartása. A társaság ellátja továbbá az utak, járdák kátyúzását, a csapadékvíz elvezető rendszerek javítását és karbantartását, téli útüzemeltetést (síkosság elleni védekezést) Viharkár esetén a közterületen lévő kidőlt és balesetveszélyes fák kivágását is a Városgazda Kft. végzi. A település önkormányzata a lakosság számára minden anyagi közszolgáltatást biztosít, azonban a közművek jelentős része nem az önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében van, így az önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közszolgáltatások minőségére (pl. víz-, gáz- és elektromos hálózat). Az elmúlt években többször merült fel az igény mind az elektromos hálózat, mind az ivóvízhálózat kapacitásbővítésére. A város vízellátását Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. (DMRV Zrt.) biztosítja. A megfelelő villamosenergia-ellátásért és a földgázellátás szolgáltatásáért az MVM Zrt. felel. A település területén kiépült szennyvíz-csatorna hálózat üzemeltetője 2004. július 31-től 20 éves időtartamra koncessziós megállapodás keretében a Főváros Vízművek Zrt. által létrehozott Pilisvörösvári Vízművek Kft. A kommunális hulladékot hetente szállítják el az Aszód-Galgamácsa hulladéklerakó telepre. A veszélyes hulladékot – melynek mennyisége évente 3 tonna elektronikus hulladék – évi egyszeri alkalommal szállítják el a begyűjtőből. A településen a szelektív hulladékgyűjtést a házaktól történő gyűjtéssel végzi a Depónia Nonprofit Kft., a lomtalanítást ugyanígy, évente végzik március 1. - november 30. közötti időszakban, legfeljebb 3 m³ mennyiségig. A zöldhulladék elszállítása a hulladéknaptárban megjelölt időpontokban, legfeljebb 120 l űrtartalmú áttetsző zsákban történik, melyet azután a Liegl-telephely mögött helyeznek el. A Fácán utcában hulladékudvar működik, melyet az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., mint az Üzemeltető Konzorcium képviselője, átadta a Depónia Kft.-nek. Az illegális hulladéklerakók megszüntetéséről – ami folyamatos konfliktust jelent a külterületi részeken - az önkormányzat keretszerződés alapján gondoskodik. A további településüzemeltetési feladatokat részben a Polgármesteri Hivatal, részben különböző vállalkozók látják el keretszerződés alapján, az önkormányzat műszaki osztályának koordinálásával. A településen kiépült vezetékes távközlési ellátást a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. és a DIGI biztosítja, a vezetékes műsorelosztás (kábel TV) szolgáltatója a Pilis Televízió Kft. Az internet bekötése, mobilinternet vásárlása esetén számos szolgáltató közül választhatnak a városban lakók. A digitalizáció Pilisvörösvár életének aktív részese, ugyanis a város rendelkezik saját applikációval, honlappal. Tehát Pilisvörösvár már elindult a „digitális város” irányába. Az applikáción nyomon lehet követni a város legfontosabb történéseit, problémát lehet bejelenteni, elérhető az önkormányzati TV adása. Az applikáció bővítésével szemléletformáló kampányok indíthatóak, amelyen keresztül a lakossági igényeknek megfelelő applikációs funkciókat vezethet még be a város. Az applikáció bevezetése rendkívül sikeres volt, a lakosság szívesen és örömmel használja az új bejelentő-felületet. Már a gyakorlati használat első hónapja alatt 71 bejelentés érkezett, a legtöbb pedig augusztusban 91, ezt követően szeptemberben 76, októberben 53, novemberben 52, decemberben pedig 40 bejelentést kapott a Hivatal. Az applikációs esetszám 2021-ben ismét 60 körül volt jellemző havonta.

ÉRTÉKEK

Stabil gazdasági háttér – magas képzettségű munkaerő, elhivatottság a település iránt – folyamatos, látványos településfejlesztés – a település marketing-stratégiája – okos technológiák alkalmazása – Városgazda Kft. – az előirányzott költségvetést csak kisebb módosítások érintik – önkormányzati intézmények jól működnek. A zártkerti és üdülőterületek a város kiemelkedő részén helyezkednek el, melyek gyönyörű panorámával, vagy pihenésre, kikapcsolódásra alkalmas területekkel – tavak környékre – rendelkeznek. Ezeken a területeken található lakhatásra alkalmas zártkerti vagy üdülő építmények a tömegközlekedési eszközökkel csak részben közelíthetők meg, mivel a tömegközlekedési eszközök a város belterületén közlekednek. Az életvitelszerűen itt élők a buszmegállóból, vagy a

vasútállomásokról gyalogosan, illetve személygépkocsival tudják megközelíteni az ingatlanjukat. A külterületen lévő utak nincsenek aszfaltozva, rossz időjárás esetében nehezebben megközelíthetők. Az ingatlanok közműellátottsága a területek elhelyezkedése, adottsága miatt nem teljes, elektromos áram és hulladékszállítás minden ingatlanban van, vizet fűrt kútból nyerik. A fűtésük egyedi, Pilisvörösvár egyes külterületi részein vezetékes gáz van a háztartásokban, más egyéb külterületi részeken fával, villanyal fűtenek. Az itt élők gyermekei a helyi óvodákba, iskolákba íratják be gyermekeiket. Az üzletek, a helyi közösségi élethez, kulturális eseményekhez egyaránt hozzáférhetnek.

PROBLÉMÁK

Budapest közelsége elszívja a munkaerőt – a megújuló energiák hasznosítása – közművekre nincs közvetlen ráhatása – karbantartási, üzemeltetési költségek igen magasak – az iskolai oktatási létesítmény fenntartása nem az önkormányzat kezében van – a településüzemeltetési szolgáltatások minősége javítható. A külterületen élők vezetékes vízzel és kiépített csatornahálózattal való ellátása. Infrastruktúra fejlesztése. Illegális hulladéklerakások megszüntetése, egységes szerkezet kialakítása. Az engedély nélküli építkezések megszüntetése, ingatlanok kialakítása.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A Pilisvörösvárra vonatkozó szegregációs mutatók alapján a településen nincsen szegregátum, krízisterület. Mindemellert egy felelősen gondolkodó Önkormányzat, figyelve a helyi lakosság szociális és közösségi igényeire, illetve a település hosszú távú gazdasági és finanszírozási szempontjait is figyelembe véve, akkor jár el helyesen, ha olyan szociális fókuszú programsorozatot alakít ki, ami megoldást kínál a helyben felmerülő problémákra.

Az Önkormányzat szándékai szerint két területre szükséges koncentrálni az Antiszegregációs Programnak:

- a) Pilisvörösvári közszolgáltatási intézményrendszerének megtámogatása, hogy az általuk nyújtott szolgáltatások hatékonyan szolgálják a helyi lakosság szociális felzárkóztatását.
- b) Az Önkormányzat fejlesztéspolitikájában annak a horizontális szempontrendszernek az érvényesítése, hogy az elképzelt fejlesztések nem járulhatnak hozzá sem területi alapú szegregáció kialakulásához, sem a helyi lakosság szociális lehetőségeinek szűkítéséhez

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
Hivatalosan telepnek, szegregátumnak minősített lakókörnyezetről tudomásunk nincs.
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
Hivatalosan telepnek, szegregátumnak minősített lakókörnyezetről tudomásunk nincs.
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.
Hivatalosan telepnek, szegregátumnak minősített lakókörnyezetről tudomásunk nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	6	2	2	411	0
2016	n.a.	6	2	2	353	0
2017	n.a.	6	2	2	398	73
2018	n.a.	6	2	3	493	76
2019	n.a.	6	2	3	411	36
2020	n.a.	6	2	3	407	139

A táblázat alapján jól látható, hogy a felnőtt háziorvosi és a gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma 2015-től 2020-ig nem változott. A Pilisvörösvár területén működő gyógyszertárak száma 2015-ben kettő volt. 2016-ban megnyílt a harmadik gyógyszertár, mely éjjel-nappal nyitva áll az igénybe vevők számára. Jelenleg is három gyógyszertár működik a város területén.

Az adatokból látható, hogy a közgyógyellátásban részesülők száma 2015-2017-ig csökkent, 2018-tól 2019-ig emelkedett, majd 2020-ban minimálisan lecsökkent.

Az ápolási díj esetében 2015-ös és 2016-os évre adatokkal nem rendelkezünk, 2017-ben és 2018-ban a számuk emelkedett. 2019-ben jelentős csökkenés látható, majd 2020-ra ismét egy jelentős emelkedés tapasztalható.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Pilisvörösvár Város Önkormányzata több éve sikeresen vesz részt Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramjában. A szervezők az önkormányzattal összefogva évente egymást követő két napon keresztül biztosítják a lehetőséget a pilisvörösváriaknak a szűrésre. A szűrőkamion a korábbi évekhez hasonlóan Pilisvörösváron a Fő téren kap helyet. A program fő célja a lakosság, a családok és gyermekek részére a prevenció széles körű megismertetése. A lakosság aktív a szűrés bebonyolítása során így a program minden évben teltházzal működik.

Az Önkormányzat támogatásával minden évben „egészségnap” kerül megrendezésre. Az eseményre ingyenes szűrővizsgálatokkal, prevenció előadásokkal, az egészségtudatos táplálkozással kapcsolatos tanácsokkal és sok egyéb hasznos információval várunk mindenkit. A rendezvény során különböző előadások is meghallgathatók. Az előadók: táplálkozástudományi szakértők, gyógyszerészek, pszichiáterek. Az előadások után az egészséges ételeket meg is lehet kóstolni. Az esemény ideje alatt lehetőség van ingyenes vérnyomásmérésre, vércukorszint-ellenőrzésre, a vér oxigénszintjének ellenőrzésére, pszichiátriai tesztek kitöltésére. A rendezvényre évente három alkalommal kerül megrendezésre és mindig más célcsoport kerül megszólításra. A rendezvény a lakosság számára közkedvelt, jelentős számban vesznek részt rajta.

A városi Művészetek Házában évente legalább négy alkalommal véradás kerül megszervezésre, melyen szintén szívesen vesz részt a lakosság.

A településen élő lakosság számára az önkormányzat hosszú évek óta a Törökbálinti Tüdőgyógyintézettel együttműködve szervezi a tüdőszűrést, melynek célja nemcsak a betegségek korai felismerése, hanem az is, hogy lehetőséget biztosítunk minden pilisvörösvári lakos számára, hogy egy olyan ingyenes szűrésen vegyen részt, mely számos betegség kiszűrését teszi lehetővé. Fontos a prevenció figyelembevétele, a hosszú időn keresztül biztosított szűrési idő, valamint, hogy időpontegyeztetés nélkül a szűrés ideje alatt bármelyik időpontban a szűrést ingyenesen igénybe lehet venni. Akkor jár minimális költséggel a szűrés, ha résztvevőnek pl. munkavállaláshoz, vagy pályakezdéshez szükséges a leletek kiadása. A tüdőszűrés helyszínével nemcsak a szűrésen dolgozók, hanem a szűrésen részt vevők is elégedettek, hiszen az önkormányzat által biztosított helyszín modern, világos és tágas. A helyszínek és a szervezésnek köszönhetően évek óta a megjelentek száma igen nagymértékű, 3000 és 4000 fő között történik a megjelentek szűrése. A tüdőszűrés alkalmával nemcsak Pilisvörösvár, hanem a környező település lakosságát is fogadjuk, így lehetőséget biztosítunk a környező kistelepüléseken élők szűrésére is.

A veszélyhelyzet ellenére, igen magas létszámban jelentek meg a tüdőszűrésen részt vevők, hiszen a lakosság nemcsak az egészségének megőrzése érdekében ment el a szűrésre, hanem magas létszámban azok is, akiknek a továbbtanuláshoz, munkavégzésükhöz elengedhetetlenül szükséges a szűrésen való részvétel.

A tüdőszűrő évenkénti megszervezése, a szervezéssel kapcsolatos teendők ellátása az önkormányzat feladata. Az elmúlt éveknek megfelelően, a tüdőszűrés ideje alatt a szükséges adminisztrációs feladatokat megbízási szerződéssel két ember látta el, melyet a hivatalunk finanszírozott.

Az Önkormányzat a Szakorvosi Rendelőintézettel a jövő évtől közösen szervezi a lakosság részére az eseti szűréseket.

Ezzel szeretnék biztosítani a lakosság számára azoknak a szűréseknek az elérését, amelyeket egyébként utazással, főként Budapesten tudnák csak igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekek részére történő korai fejlesztés nevelési tanácsadás, konduktív nevelés, gyógytestnevelés, logopédiai ellátás, gyógypedagógia tanácsadás, gondozós, stb a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pilisvörösvári Tagintézményének fő tevékenységei közé tartoznak.

A Pedagógiai Szakszolgálat fő tevékenységi körébe tartozik:

Nevelési Tanácsadás (15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés d) pontja szerinti nevelési tanácsadás feladata:

- az Intézménynél jelentkező gyermek, tanuló esetében a jelentkező nyilvántartásba vétele, a szülővel az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása,
- az Intézmény nevelési tanácsadás feladatának keretében ellátásban részesülők esetében segítség nyújtása a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja,
- pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végzése és szakértői vélemény készítése a szülő, a jogszabályban meghatározott esetben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére,

A prevenció tevékenység keretében • együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat, • az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából – a szülő előzetes hozzájárulásával – szűrést végezhet. • pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak, támogatja a család nevelő, a pedagógus nevelő és oktató munkáját, szükség esetén segíti a nevelési-oktatási intézmények és a család kapcsolattartását.

A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében • folyamatdiagnosztikai célú pszichológiai, gyógypedagógiai-pedagógiai vizsgálatot, valamint gondozást végez, • terápiás ellátást, korrekív megsegítést nyújt a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a nevelési tanácsadás keretében fejlesztésben részesülő gyermekek, tanulók számára, • a gyermek, a tanuló fejlesztése során az állapotára irányuló változásokat a folyamatdiagnosztika során értékeli, • pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.

Logopédiai ellátás (15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés e) pontja szerinti logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hangbeszéd- és nyelvfelépítési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A logopédiai ellátás igénybevétele vizsgálatokon, ellátáson való részvétel kivételével – önkéntes alapon történik.

A logopédiai ellátás keretében el kell végezni az óvodai nevelésben részt vevő, ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének alapvizsgálatát, szűrését, és ennek eredménye alapján szükség szerint a gyermek további pedagógiai, pszichológiai, orvosi vizsgálatának kezdeményezését. Részletes logopédiai diagnosztikai vizsgálat és logopédiai vizsgálati vélemény alapján kell a gyermek további logopédiai ellátását megszervezni, ha az alapvizsgálat, szűrés eredményei alapján ez szükséges

Konduktív pedagógiai ellátás:

A konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható. A fejlesztő foglalkozás

a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározottak szerint lehet egyéni vagy csoportos foglalkozás. A konduktív pedagógiai ellátás feladatainak megvalósításában a szülő közreműködhet. A konduktív pedagógiai ellátás a tanév rendjéhez igazodik és év közben is megkezdhető.

Gyógytestnevelés:

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja. A gyógytestnevelés megszervezése, személyi feltételeinek biztosítása az Intézmény feladata a Központ által kijelölt nevelési-oktatási intézményekben. Abban az esetben, ha a szükséges feltételek rendelkezésre állnak, a tanulók részére heti egy tanórai foglalkozás keretében úszás órát kell szervezni. A gyógytestnevelés legfeljebb tizenhat fős csoportokban szervezhető meg. A nem a Központ fenntartásában működő óvodák számára a gyógytestnevelés foglalkozások megszervezéséhez a gyógytestnevelőt a Központ az érintett óvoda fenntartójával kötött megállapodás alapján a nevelési év során biztosíthatja. Az iskolában a gyógytestnevelés feladatának ellátása a tanév rendjéhez igazodik. Az adott tanulóra vonatkozó ellátásnak a tanév rendjétől eltérő megkezdése vagy befejezése csak az iskolaorvos vagy a szakorvos véleménye alapján kezdeményezhető. A gyógytestnevelésben részt vevő gyermekek, tanulók részére nyújtott ellátásról gyógytestnevelési naplót kell vezetni.

Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás:

Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el. Az iskola- és óvodapszichológiai feladatok koordinátorának a feladatai: • az óvodai, iskolai preventív szűrések tankerületi szintű koordinációja, együttműködés a pszichológiai tárgyú mérésekben és az eredmények kommunikációjában, • a nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott pszichológusok számára legalább havi rendszerességgel szakmai konzultációs foglalkozások szervezése, • a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok által ellátásban részesített gyermekeket, tanulókat érintően szakmai konzultációs lehetőség biztosítása a pedagógiai szakszolgálati, vagy az egészségügyi ellátás illetékességi körébe tartozó vizsgálat kezdeményezésére vonatkozó döntés kialakításában, javaslatétel annak irányultságára, helyére, • a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok megkeresésére egyéni szakmai segítség, esetvezetési segítségnyújtás, kettős vezetést igénylő csoportfoglalkozások vezetésében való közreműködés, • a nevelési-oktatási intézmény vagy az intézményben dolgozó iskolapszichológus, óvodapszichológus megkeresésére esetmegbeszélő, tanári képességfejlesztő csoportfoglalkozás megszervezése, közreműködés annak az adott intézményben történő megvalósításában, • egyéni tanácsadás és konzultáció a nevelési-oktatási intézményekből érkező pedagógusok számára, • az Intézmény és a nevelési-oktatási intézmény közötti kapcsolat, kommunikáció segítése.

a pedagógiai szakszolgálatnál önkéntesen bejelentkező, az óvodától, iskolától független szolgáltatást igénylő szülők és gyermekek óvodai, iskolai problémákkal összefüggő ellátása, szakmailag indokolt esetben a titoktartás szakmai, etikai elveinek betartása mellett az érintett intézményében dolgozó iskolapszichológussal, óvodapszichológussal való konzultáció. Az iskola- és óvodapszichológus koordinátor kapcsolatot tart a miniszter által az országos szakmai irányítási feladatok ellátásában való közreműködésbe bevont Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázissal.

Gyógypedagógiai tanácsadás:

A korai fejlesztés, oktatás és gondozás:

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: Az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás. A korai fejlesztés és gondozás feladatait a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a gyermeket

ellátó fejlesztő szakemberek által kidolgozott egyéni fejlesztési tervben foglaltak szerint kell végezni. A fejlesztési tervet a szülővel ismertetni kell. A fejlesztési tervet legalább kettő, legfeljebb tizenkettő hónapra kell elkészíteni, időtartamát a fejlesztést ellátó szakember határozza meg a gyermek életkorának, diagnózisának függvényében. Ha a sajátos nevelési igényű gyermek súlyos és halmozottan fogyatékos, attól az évtől kezdve, amelyben az ötödik életévét betölti, fejlesztő nevelésben vesz részt. A fejlesztő nevelés keretében a gyermek állapotának, szükségleteinek, valamint a család terhelhetőségének függvényében a fejlesztési feladatok végrehajtásának időkerete legalább heti öt óra. A heti időkeretet a szakértői bizottság állapítja meg. Az időkeretet a fejlesztést ellátó szakember a szakértői bizottság írásbeli egyetértésével módosíthatja.

Rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés:

Pilisvörösváron működő Gyógytorna és Fizioterápiás Rendelő speciális tevékenysége a mozgásszervi rehabilitáció, melynek keretében a mozgáskészséget befolyásoló károsodás rehabilitációját végzik. Az ellátás, járóbeteg ellátás.

Igénybe vehető szakrendelések:

- *fizioterápia:* a természetes és mesterségesen előállított fizikai energiákat használva kezeli a különféle mozgásszervi, idegrendszeri, illetve keringési panaszokat
- *gyógytorna:* az egyes mozgásszervi panaszok, sérüléseket hatékony kezelésére szolgál

d) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Pilisvörösvári Polgármesteri Hivatal saját konyhát üzemeltet. Így kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozás szempontjainak a megjelenésére a közétkeztetésben.

Kiemelkedően fontosnak tartjuk a friss zöldség és gyümölcsfogyasztást, mert a vitamin, ásványi anyag, és rost tartalmuknak köszönhetően fontos szerepük van az egészség megőrzésében, így már kisgyermekkorban váljon szokássá fogyasztásuk. Teljes kiőrlésű gabonák az étrendeket rostban gazdaggá teszik, támogatva az egészséges bélműködését, a vércukorszintet egyenletesen tartják. Fehér rizs helyett használjuk a barna rizst, ami több rostot tartalmaz. A tej- és tejtermékek naponta szerepelnek az étrendben, kalcium tartalma miatt a csontok egészsége szempontjából rendkívül fontos. Teljes értékű fehérje –A_D_B vitamin források. Szerepelnek az étlapon a húsok, húskészítmények a hal, valamint a tojás mivel teljes értékű fehérje forrás. Ha zöldséget főzzünk a főzőlevet is használjuk fel, hiszen értékes vitaminok és ásványi anyagok kerülnek bele. Főzeléket inkább joghurttal csökkentett zsírtartalmú tejföllel habarjuk.

A közétkeztetés kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat mind a köznevelési intézményeiben, mind a szociális intézményeiben biztosítja a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak, biztosítja az egészségi állapotának megfelelő speciális diétát. Az önkormányzat 2013. szeptember 1-jétől saját üzemeltetésben működteti az önkormányzati főzőkonyhát. A korábbi kiszervezett formában történő feladatellátáshoz képest a saját üzemeltetés során gazdaságosabbá vált a konyha működése. Ez lehetőséget adott arra, hogy az óvodákban és az általános iskolákban az étkezések térítési díjait az önkormányzat csökkenteni tudta. 2016-ban a konyha jelentős átalakításon esett át, megtörtént a konyha infrastrukturális felújítása, fejlesztése, akadálymentesítése. A főzőkonyha jelenleg napi 1700 adagot készít. Kiszolgálja a diétás igényeket is, figyelembe veszi az alábbi ételekre való intoleranciát: tej, tojás, tojás-mogyoró-szója, cukor, glutén, tojás-tej, hal-hüvelyesek, cukor-glutén. A nyersanyag általában napi szállítással érkezik. Jogszabályváltozás miatt 2017. január 1. napjától a konyhát a Polgármesteri Hivatal üzemelteti.

A konyha gépparkjának - a nagyobb mennyiségű és jó minőségű ételek elkészítése érdekében -, korszerűsítésére, valamint a konyha állapotának javítása érdekében 2021-ben és 2022-ben felújításokra került sor. Többek között a nyílászárókat lecserélték, a csapok, a lábazat és burkolat cseréje is

meg történt. 2021-ben sütő-pároló elektromos üzemű sütőt vásárolt az önkormányzat a kiegészítő edényekkel együtt, így egyszerre 300 adag étel elkészítésére van lehetőség. Még ebben az évben sor került egy 200 literes elektromos főzőüst, 2 ajtós 1600 literes, egy 650 literes mélyhűtő vásárlására. 2022-ben ipari turmixgép és a felvágottak szeletelésére szeletelőgép beszerzése történt. Továbbá egy elektromos statikus sütőt is vásárolt az önkormányzat, mely a Templom téri Általános Iskolában a melegítőkonyhában lett beüzemelve.

A nyári, vagy a melegebb időkben a konyháról a kész melegek házhoz, illetve intézményekhez szállítása mindig problémát okozott, így szükségessé vált a főzőkonyha gépkocsijának lecserélése. Az önkormányzat az ételek biztonságos szállítása érdekében egy olyan kisteherautót vásárolt, mely hűtésre is alkalmas.

A korszerűsítés és fejlesztés az önkormányzat költségvetéséből történt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Pilisvörösváron a sportolni vágyók színes palettából válogathatnak. A Művészetek Házában jelentős számú sportolási lehetőség van: judo, aikido, zumba, gerinc torna, női torna, yoga. Táncolási lehetőségek is sokszínűek, természetesen megtalálható a nemzeti tánc, a társastánc kezdő és haladó szinten, valamint különböző tánciskolák és táncsoportok nyújtanak mozgási lehetőséget.

Pilisvörösváron működik a Rozmaring Hagyományőrző Táncsoport, Pilisvörösvári Utánpótlás Futball Club, Adenssa Közhasznú Sporttánc Egyesület, Pilis Cross-Contry Club Kerékpár Sportegyesület, Pilisvörösvári Kézilabda Sportkör, Német Nemzetiségi Táncgyűttes, Oxigén Úszó- és Sportsuli Közhasznú Nonprofit Kft, Pilisi Sportegyesület, Werischwarer Heimatwerk.

Városunk sportéletét a különböző sportegyesületek szervezik, az önkormányzat pedig támogatást nyújt az egyesületek működéséhez, ill. néhány sportegyesület esetében biztosítja a működéshez szükséges infrastruktúrát (pálya, öltöző). A sportoláshoz való lehetőség biztosított a településen, a helyi sportpálya és a játszótérek mellett épített öt aszfaltos pálya ingyenes használatával. Sajnálatos, hogy Pilisvörösvár város sem sportcsarnokkal, sem uszodával nem rendelkezik. Az egyesületek edzésre az iskolák tornatermeit használják, amennyiben szabad kapacitással rendelkeznek.

2017. június 2-án a Magyar Kormány a 1281/2017. (VI. 02.) Korm. határozatában úgy döntött, hogy a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program végrehajtásával kapcsolatos feladatokról szóló 1523/2015. (VII. 31.) Korm. határozat rendelkezései alapján kerüljön sor a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program II. ütemének keretében 26 településen – köztük Pilisvörösváron is – tanuszoda-beruházás előkészítésére és megvalósítására. A tanuszoda a Klebelsberg Központtal történő együttműködésben, a helyi és a járési iskolások fogadására készül. A 08:00-16:00 óra közötti időszakot az iskolások számára tartják fenn, a szabadidősport hívei a fennmaradó időben, a szabad kapacitás terhére használhatják a létesítményt. Az uszoda kivitelezése 2018-2019 júniusa közötti időszakra volt tervezve, de ez még az idei évben is folyamatban van.

Az önkormányzat 2017 januárjában úgy döntött, hogy bővíteni kívánja a városban a sportolási és a szabadidős tevékenységi lehetőségek körét, s ennek érdekében a Nagy-tó környékén egy új szabadidős közösségi területet kíván kialakítani. A Nagy-tó kiválóan alkalmas arra, hogy körülötte egy széles parti sétány és futópálya létesüljön, amely egy piknikező rétet és pihenőhelyeket fűz fel, és amelyhez idővel fitneszeszközök, kilátó, pallóösvény és egyéb attrakciók csatlakozhatnak. Az önkormányzat első lépésben a sétányt és futópályát megépítette. A beruházás keretében a Nagy-tó körül egy 1 km hosszú és 2 m széles aszfaltburkolatos gyalogos sétány került kiépítésre, s ezen belül, a belső körön egy 1 m széles rekortán futópálya épült. A sétány teljes hosszán kiépül a közvilágítás is, ledes világítással.

Az Önkormányzat minden évben támogatja a Pilisvörösváron bejegyzett sportegyesületek működését. A civil szervezetek, így sportegyesületek támogatását Pilisvörösvár Város Önkormányzata a pilisvörösvári társadalmi szervezetek pénzübeli támogatásának módjáról szóló többször módosított 29/2007. (IX. 18.) rendeletében szabályozta. A sportegyesületek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen megemelkedett, ma már a kézilabda után, hegyi kerékpározás, a futball és a galambászat terén is jelentős eredményekkel büszkélkedhetünk.

Pilisvörösvár rendelkezik egy meccsek megtartására is alkalmas foci pályával, műfüves pályával. A rendelkezésre álló kiszolgálóhelyiségek és a pálya karbantartására igyekszünk figyelmet fordítani, folyamatosan figyeljük a pályázati lehetőségeket, hogy a gyermekeknek korszerű, szép, tiszta környezetet tudjunk biztosítani.

A Pilisvörösvári Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolába 2022-ben 631 tanuló jár, így a mindennapos testnevelés miatt a tornaterem leterheltsége nagy. A tornaterem minden nap 16 óráig foglalt. Az iskola a helyi sportegyesületekkel szoros kapcsolatban és együttműködésben van.

Pilisvörösváron 5 óvoda van, mindegyik rendelkezik tornateremmel és nagy udvarral, így már az óvodás kortól igyekszünk gyermekeinkkel megszerettetni a mozgást. De mindenképpen szükséges fejleszteni a rendelkezésre álló eszközöket és helyiségeket.

2021-ben a Művészetek Háza sikeresen pályázott az Országos Műjégpálya Programon belül jégpálya állítására. A jégpálya 2021. december 1-től 2022. február 15-ig volt látogatható. A helyi általános iskolák a jégpályát díjmentesen használhatták. 2022-ben az önkormányzat anyagi helyzetére tekintettel a jégpályát felállítani nem tudja, de terveink között szerepel, hogy 2023-tól minden évben a téli időszakban a korcsolyázók számára ismét lehetőség lesz használni.

A jégpálya sikerén felbuzdulva úgy éreztük, eljött az ideje, hogy egy regionális futóversenyt szervezzünk. A tavak környéke, az idilli környezet adta magát, ezért 2022-ben került először megszervezésre Pilisvörösváron a „Redrun” futóverseny. A versenyre minden korosztálynak volt lehetősége az indulásra, az eseményen az 1 km-es távtól a 21 km-es távig lehetett nevezni.

Szempontra volt, hogy ne keresszük a 10-es út vonalát, a versenyzők biztonságban legyenek. Igyekeztünk minden korosztálynak kedvezni a távok kialakítása során. Minden álmunkat felülmúlta az 500 feletti nevezés. Több mint 200 iskolás gyerek futott, felemelő érzés volt látni a lelkesedésüket. A felnőtt futók többsége is vörösvári volt, azonban érkeztek Pécsről és az ország más szegletéből is. Mindez igazolja, hogy óriási sikere volt a rendezvénynek.

Bízunk benne, hogy hagyományt tudunk teremteni és minden évben megrendezésre kerülhet a futóverseny.

A 1869/2021. (XII. 3.) Korm. határozat szerint a „szakorvosi rendelőintézet mögötti területen park, parkoló kialakítása” projektre 235 millió vissza nem térítendő támogatást kapott az Önkormányzat. Az építészeti tervek rendelkezésre állnak. A Sberbank csődje miatt a támogatás összege szintén nem volt a számlánkon elérhető, ezért a beruházás még nem kezdődött meg.

2021-ben pályázat útján 20 millió forint támogatást kaptunk arra, hogy a fiatalok mozgásigényét, egy speciális sportolási lehetőséget biztosítva, megépüljön Pilisvörösvár Szabadságligetén a pumptrack pálya. A pálya megépítéséhez, megvalósításához 20 millió forint önrészt biztosított az önkormányzat. A pumptrack pálya 2022 tavaszán lett átadva.

Mindemellett, a Pilisvörösváron sportolni vágyók sok lehetőség közül választhatnak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A helyi szociális ellátórendszer központi intézménye a Napos Oldal Szociális Központ, ami Pilisvörösvár integrált (Étkeztetés, Házi segítségnyújtás, Idősek nappali intézménye, Fogyatékkal élők

nappali intézménye, Családsegítés, Gyermekjóléti szolgáltatás, Otthonápolási szolgálat) szociális intézménye, de járási ellátási jelentőséggel is bír. A település szociális intézményeiben magas színvonalú szakmai tevékenység folyik. Mindezek mellett is szükséges a szociális ellátórendszer személyi és tárgyi feltételeinek javítása, illetve infrastrukturális fejlesztése, bővítése. Szolgáltatásfejlesztés szempontjából a cél, hogy minél inkább célzott szolgáltatás nyújtást tudjon adni a helyi szociális ellátórendszer. Ennek előfeltétele, olyan szolgáltatástervezés kialakítása, ami a helyi szociális viszonyok pontos ismeretén alapszik. Fontos a helyi ellátórendszerben érintett szervezetek közötti szakmai koordináció intézményesítése, ami szintén az ellátások hatékonyságát tudja növelni. Infrastrukturális fejlesztések tekintetében az Önkormányzat tervei között szerepel a meglévő bölcsődei kapacitás emelése, a Balatonfenyvesi tábor és a Napos Oldal intézményének felújítása.

Család- és gyermekjóléti szolgálat:

Szolgáltatás célja, feladata: családsegítés és gyermekjóléti alapellátás biztosítása. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A gyermekjóléti alapellátás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Együttműködés: a gyermek, az egyén, a család helyzetén segíteni tudó szolgáltatókkal.

Célcsoport: rászorult és veszélyeztetett egyének, gyermekek, családok.

Szolgáltatás tartalma:

Családsegítés keretében:

1. szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
2. az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
3. családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
4. közösségfejlesztés, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
5. a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
6. családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások,
7. a menedékjogi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése.

Gyermekjóléti alapellátás keretében:

1. szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatok végzése a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében,
2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése,
3. folyamatosan figyelemmel kísérni a településen élő gyermekek szociális helyzetét,
4. meghallgatni a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megtenni a szükséges intézkedést,
5. segíteni a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

6. felkérésre környezettanulmányt készíteni,
7. kezdeményezni a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
8. biztosítani a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
9. részt venni a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A szolgáltatás szakmai alapelve: a végzett tevékenységnek – a szolgáltatást igénybe vevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül – a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A szolgáltatás hatékonyságának elősegítése, az esetek megbeszélése érdekében a szakmai vezető hetente team megbeszélést tart. A kollégák havonta kötelező szupervízióon vesznek részt.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése, melynek körében a szolgálat:

- a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét;
- b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra;
- c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről;
- d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad;
- e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében;
- f) veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait;
- g) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt;
- h) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak;
- i) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít;
- j) egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket – és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez;
- k) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít;
- l) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Szakmaközi tanácskozások időpontjai: egyéb szakmai munka: a jogszabályi előírásoknak és a veszélyhelyzetre írt szakmai protokollnak megfelelően zajlottak.

A személyes szakmaközi tanácskozások elmaradtak, a jelzőrendszer tagjai elektronikus formában és telefonon konzultáltak egymással az esetekről.

Az egyes települések észlelő-jelző rendszerének tagjainak éves megbeszélései a pandémiára való tekintettel elmaradtak.

Szolgáltatás rendszeressége: a hét munkanapjain elérhető a gyermekek és családjaik számára a tájékoztatás, a szolgáltatások igénybevételeinek kezdeményezése, a segítségnyújtás.

Szolgáltatás ára: térítésmentes.

Szolgáltatás nyújtása alatti dokumentáció: amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési együttműködési megállapodást kell kötni és szakmai protokoll szerint esetsnaplót kell vezetni.

Család- és gyermekjóléti központ:

Szolgáltatás célja, feladata: járási szinten összehangolni a gyermekvédelmi feladatokat, ellátni a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket. Ezen túlmenően egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat (pszichológus, családterapeuta, jogász) és programokat szervez, valamint az illetékességi területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatellátását szakmailag támogatja (havi esetszorgalmi megbeszélések). Igénylőkről szociális diagnózist készít. Járási köznevelési intézményekben szociális segítséget végez.

Együttműködés: a gyermek, a család helyzetén segíteni tudó szolgáltatókkal és hatóságokkal

Célcsoport: rászorult és veszélyeztetett gyermekek, családok.

Ellátási terület: Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Solymár, Tinnye, Üröm.

Szolgáltatás tartalma:

- javaslattétel gyámhivatali intézkedésekre;
- jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás;
- családkonzultáció, család- és párterápia, családterápia, családi döntéshozó konferencia;
- szociális diagnózis készítése;
- utcai, lakótelepi szociális munka;
- óvodai és iskolai szociális segítség;
- kapcsolattartási ügyelet biztosítása;
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat működtetése;
- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét;
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére;
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez
- az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához;
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez;
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer járási szintű koordinálása körében a központ:

a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját,

- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d) segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálatok közötti konfliktusok megoldásában,
- e) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban.

A szolgáltatás hatékonyságának elősegítése, az esetek megbeszélése érdekében a szakmai vezető havonta, illetve szükség szerint esetmegbeszélést tart. A kollégák havonta kötelező szupervízióon vesznek részt. A központ a járásban működő család- és gyermekjóléti szolgálatok részére havonta, szakmai nap keretében esetmegbeszélést szervez. A szakmai megbeszélések jellemzően az online térben zajlottak.

A központ szakmai munkája a jogszabályi előírásoknak és a veszélyhelyzetre írt szakmai protokollnak megfelelően zajlott. 2021. februártól az ügyeleti rendben és otthoni munkavégzésben működő feladatellátást felváltotta az intézményben folyó munkavégzés.

Az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység** a járás összes köznevelési intézményére kiterjed. A szociális segítők az intézményekben ügyfélfogadási időben várják a gyermekeket, szülőket és pedagógusokat, ezen felül csoportos és közösségi tevékenységeket végeznek. A köznevelési intézmények megkeresései alapján a gyermekeket érintő legfontosabb témák: pályaorientáció, bullying (megfélemlítés), biztonságos internethasználat.

A 2021-es év pandémiás időszaka miatt nagy hangsúlyt kaptak a közösségépítő foglalkozások. Mivel az oktatási intézményekben nem lehetett tanórákon kívüli programokat szervezni, egyre több felkérést kaptak a szociális segítők az ilyen irányú foglalkozások szervezésére és lebonyolításra.

A közösségépítő tevékenység célja, hogy kapcsolatteremtő, csoportos játékokon keresztül az osztályba járó gyerekek jobban megismerhessék egymást, képesek legyenek az együttműködésre, a támogató attitűdre. Megtanuljanak egymásra odafigyelni, egymásnak segítséget nyújtani, valamint, hogy a közösségeket érintő kérdésekben lehetőségük legyen véleményt formálni.

Az egyik ilyen közösségépítő program a **barátságos kommunikáció** tréning, ahol több foglalkozás során a gyerekek megtanulhatták az asszertív kommunikáció elemeit drámajáték és csoportos játékos feladatok segítségével. Gyakorolhatták az egymás felé irányuló pozitív üzenetek adását, az empátiát és tapasztalhatták az osztályközösségen belül a kapcsolatok szorosabbá válását, egymás mélyebb megismerését.

Szintén hasznos volt a **játéklub** megszervezése, ahol heti egy alkalommal a szociálisan rászoruló gyerekek vettek részt. Többféle társasjáték kipróbálása során megtanulták a szabályok betartását, az egymásra figyelmet, az elfogadható viselkedést. A játékokban lehetőségük volt kipróbálni egy védett környezetben az adottságaikat, megtalálni erősségüket. Egyes játékokban észrevétlenül gyakorolták a matematikát, másokban a gyerekek szókincse gyarapodott, kifejezőkészségük javult. Az egyéni figyelem adásával megtapasztalhatták, hogy fontosak, értékesek és egyediek, önértékelésük, önbizalmuk ezáltal növekedhet.

Felismerve az igényeket, szintén fontos és hangsúlyos tevékenységgé vált a megfelelő tanulási technika elsajátításában történő segítségnyújtás. Ezek egyrészt szülői, másrészt pedagógusi kérésre valósultak meg. A háttérben meghúzódó okok között szintén jelen volt a vírushelyzet, amely során gyakran váltakozott a jelenléti és az online oktatás. Egyes tanulók vonatkozásában ez lemaradáshoz, a jegyek romlásához vezetett. Ezen tanulók esetében hasznosak azon tanulási módszerek megismertetése, amelyek a hatékony tudásszerzésre törekednek, mégis egyénre szabottan kerülnek kialakításra, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, a saját és családja időbeosztását. Az ilyen

típusú foglalkozások során sokszor alkalmazzák a szakemberek az egyéni motivációs rendszer kidolgozását, amelyek az előzetesen megfogalmazott célkitűzések elérésekor teljesülnek.

Az oktatási intézményektől érkező felkérések között továbbra is kimagaslik a pályaorientációs tréning igénye, mutatva a foglalkozás hasznosságát. A többalkalmas foglalkozások célja továbbra is a pályadöntés megalapozása és saját életpályájuk építésére való felkészítés volt, amelyen a 7-8. osztályos tanulók csoportos formában vettek részt. A 7. osztályos tanulók esetében nagyobb hangsúlyt kapott az önismereti rész, ahol érdekes feladatokon keresztül átfogóbb képet kapnak saját magukról, pozitív tulajdonságaikról, érdeklődési körükről. Ezen önismeret birtokában könnyebben tudják kiválasztani azokat a továbbtanulási irányokat, amelyek számukra a legmegfelelőbbek.

A járványhelyzet miatt a központ által önként vállalt, havi rendszerességű ifjúsági klub a tavalyi évben sem tudott megvalósulni. Június végén az óvodai és iskolai szociális segítők részt vettek a Művészetek Házával közös nyári napközis táboroztatásban. A táborban 30 pilisvörösvári hátrányos helyzetű vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermek vett részt.

Szolgáltatás rendszeressége: a hét munkanapjain, de a jelzőrendszeri készenléti szolgálat korlátlanul, munkaidőn kívül, az év minden napján elérhető.

Szolgáltatás ára: térítésmentes.

Szolgáltatás nyújtása alatti dokumentáció: a gyermek nevelkedésének megtervezése környezettanulmány, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv, egyéni gondozási-nevelési terv alapján történik.

Szolgáltatás igénybevétele: kérésre vagy gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján biztosítandó.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A Pilisvörösvári Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában drogprevenációs előadást évente legalább 2 alkalommal tartanak. A diákhét keretében előadókat hív az iskola, akik igyekeznek a korosztályoknak megfelelő érdekes, tartalmas előadásokat tartani, valamint az iskolai védőnő tart felvilágosító órákat.

A gyermekek részt vesznek antiszegregációs, antibullying érzékenyítő képzéseken. Ezt külső szakértők tartották, az iskola finanszírozta, a gyerekek számára ingyenes volt. Az egész alsó tagozat „Biztonsággal a nyárba” címmel vett részt egy projektnapon, ez a rendőrség közreműködésével valósult meg. Ebben bűnmegelőzési, közlekedési oktatás is volt.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Pilisvörösváron nincs hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások igénylésekor, illetve nyújtásakor

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Településünkön népkonyha nem üzemel.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Fontos tudni, hogy amikor a fiatalok igényeiről van szó, akkor nagyon heterogén csoporttal kapcsolatban kell elképzeléseket megfogalmazni, őket célzó konkrét fejlesztéseket megtervezni. Teljesen más igények merülnek fel egy fiatal családnál és egy kamasz gyereknél, de ez a heterogenitás korosztályon belül is megfigyelhető. Az elsődleges cél tehát a nyitottság, és a célcsoport felől jövő ötletek befogadása. A fiatal gyermekek számára biztosítani kell, hogy szervezett keretek között tudják szabadidejüket értelmesen eltölteni. Ennek terepe lehet például különféle sporttevékenység biztosítása, művészeti programok szervezése. Az Önkormányzat kiemelten kívánja segíteni azokat az intézményeket, amik programjaikkal meg tudják szólítani a fiatalokat (pl.: Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Iskola, Művészetek Háza, Könyvtár). A fiatal, gyermekes családok számára elsődleges, hogy biztosítva legyenek a biztonságos gyereknevelés feltételei. Ennek természetesen vannak közszolgáltatás funkcionális feltételei, de hasonlóan fontos, hogy komfortosan érezzék magukat ezek a családok a településen. Az Önkormányzat fontosnak tartja a családbarát események szervezését, játszóterek folyamatos megújítását. Sok esetben nem is feltétlenül fejlesztések, vagy események szervezését kell felvállalni az Önkormányzatnak, hiszen ugyanilyen fontos, hogy lehetőség legyen a helyi fiatalok önszerveződésére, és ennek csak a keretfeltételeit kell biztosítani az Önkormányzatnak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
7	1	43,678	2

A táblázat alapján kiderül, hogy Pilisvörösváron minden köznevelési intézmény tornateremmel ellátott, így minden köznevelési intézménybe járó gyermek hozzájut a mozgás lehetőségéhez, a testneveléshez. A futópálya a családok, egyének rendszeres mozgására, gyaloglásra, sétára ad lehetőséget.

A művelődéshez, hasznos és kulturális eseményeken való részvételre, kikapcsolódásra ad lehetőséget a Művészetek Háza és a Városi Könyvtár.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Pilisvörösvár társadalmi rétegzettsége leginkább a város kialakulásának történetében keresendő. A társadalmi rétegződés az egyes városrészek funkcionális és térbeli elkülönüléséből adódott, ám mára ezek az éles határvonalak többségükben elmosódtak, s a városi társadalom egy viszonylag homogén közösséget alkot. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia Pilisvörösvárt 4 városrészre osztja, melyek a város fejlődéstörténetében jelentős szakaszokat jelentettek, az egyes városrészek kialakulása ugyanis Pilisvörösvár lakosságának ugrásszerű növekedését jelentette az adott korszakban. A Központi városrész az egykori településmagot és környezetét öleli fel, ennek megfelelően itt jelenik meg legkoncentráltabban a német nemzetiségi gyökerekkel bíró lakosság. (A városrész nemzetiségi jellege fokozatosan oldódik, a

sváb lakosság betelepülőkkel való keveredése, valamint az ingatlanpiaci viszonyok következtében). A Bányatelep egy megjelenésében is elkülönülő városrész, ugyanis ez volt a város egykori szegénynegyede. Ahogy a városrész neve is jelzi, az 1910-es, 1920-as években a működő kőszénbánya mellé az ide költöző bányászoknak szabványlakásokból álló, önálló telepet hoztak létre. A városrész megjelenése, az épületek rossz minősége, valamint az ide érkező nagy számú képzetlen munkásember beköltözése miatt a városközpontban élő svábok megvetéssel tekintettek erre a városrészre, mely meghatározta a terület megítélését a következő 50-60 évre. Az elmúlt évtizedek demográfiai megújulása következtében a Bányatelepre sok az új beköltöző, így a városrész korábbi szegregált jellege lényegében teljesen feloldódott. A Karátsonyi-liget a Bányatelephez hasonlóan egy, a városszerkezetben markánsan megjelenő településrész. A terület az 1960-as években épült be, s kertvárosias jellegéből fakadóan a helyi sváb családok, illetve a városba érkező szakképzett munkavállalók egyaránt szívesen költöztek ide. A Ligeti városrész a későbbiekben is kedvelt lakókörzetnek számított, ennek megfelelően a terület lakói keveredtek a városközponti lakossággal. A legkésőbb beépült városrész a Szentiváni-hegy (illetve az Órhegy ehhez közel eső részei), mely a fővárosból kiköltöző értelmiség kedvelt célterülete volt. A Szentiváni-hegy rendszerváltást követően épült be, s az ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően a tehetősebb rétegek vásároltak itt telket. Összességében elmondható, hogy bár korábban léteztek Pilisvörösváron az egyes városrészekben társadalmilag elkülönülő rétegek, azonban demográfiai trendeknek és az ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően ez a rétegződés mára teljesen feloldódott. Kijelenthető tehát, hogy Pilisvörösváron sem jelentős társadalmi rétegződésről, sem szegregátumokról nem beszélhetünk. (A KSH a 2001-es népszámlálás során kísérletet tett azon városrészek lehatárolására, ahol a lakosok helyzete jelentősen rosszabb a település egészéhez viszonyítva. Pilisvörösváron a KSH a Fő utca – Kandó Kálmán utca – Vásár utca által határolt területet jelölte meg, azonban az adatok nem tükrözik a valóságot, hiszen a hátrányos helyzetűek koncentrációja az itt elhelyezkedő speciális Otthon lakóinak köszönhető.)

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosokkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a még fennálló kisebb-nagyobb fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni. A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk

A helyi közösség ereje, ami képes megtartani és megőrizni a Pilisvörösvárra jellemző tradíciókat és azokat élő hagyományként átörökíteni a jövő nemzedéke számára. A közösségi erőforrások használata hatékonyan tud hozzájárulni a település népesség és gazdasági megtartóerejének növeléséhez. A helyi közösség megszervezésében nagy szerepe van az Önkormányzatnak, de az is fontos, hogy terepet kapjanak az alulról jövő közösségi kezdeményezések, amik a fejlesztések iránti elköteleződést tudják segíteni.

A kapcsolatteremtés településen belül sok esetben spontán módon is megtörténik, de az Önkormányzatnak is van feladata abban, hogy kellő tájékoztatással szolgáljon a települési történésekről, eseményekről. A programelemek kialakítása során a legfontosabb szempont az volt, hogy a lakossági tájékoztatás mindenki számára elérhető legyen, minden korosztályt meg tudjon célozni. A kommunikációs csatornák közül, a hagyományosnak tekinthető nyomtatott forma mellett (Vörösvári Újság, városi hirdető) egyre nagyobb hangsúlyt kap a digitális, online csatornák használata (Pilisvörösvár applikáció, városi honlap, facebook oldal). Ezeknek nagy előnye, hogy gyors, közvetlen, interaktív kapcsolódást tesz lehetővé az Önkormányzat és a lakosok között. A digitális technológiák használata nem csak a tájékoztatást tudja megkönnyíteni, hanem rengeteg más funkcióval ki tudja

szolgálni a helyi lakosság igényeit. (pl.: hiba bejelentés, okos térkép stb.). A jövőben az a cél, hogy minél jobban ki tudja használni az Önkormányzat a digitális alkalmazásokban rejlő potenciákat.

A városi életminőség egyik fontos meghatározója, hogy a lakosoknak milyen lehetőségük van szabadidejük tartalmas eltöltésére. Ez magába foglalja a művelődés, sport-rekreáció területet. Pilisvörösváron számos nagyszerű, immár hagyományosnak tekinthető (pl.: Vörösvári napok, Szüreti felvonulás és bál) városi esemény kerül megrendezésre, amik esetében cél a mostani színvonal megőrzése. A kultúra fontos identitásképző szereppel is rendelkezik. Pilisvörösvár büszke sváb gyökereire, így nagy hangsúlyt kapnak a hagyományörző tevékenységek, események (pl.: Farsangi sváb bál, Sváb Sarok hagyományörző eseményei). A településnek abban van feladata, hogy minél inkább élő tradícióörzés történjen, a helyi identitás részét képező hagyományok átadásra kerüljön a felnövő generációk számára is. A helyi kulturális élet szervezésében központi szerepet játszik a Művészetek Háza. A közösségi ház célkitűzése, hogy a település és a térség környezeti, szellemi, művészeti értékeit feltárja, helyet adjon városi rendezvényeknek és befogadóhelyként lehetőséget teremtsen a helyi alkotók, és közösségi események számára. A közösségi háznak arra kell törekedni, hogy minél hatékonyabban tudja megszólítani a helyi közösséget és minél inkább nyisson a fiatalok felé, valamint, hogy a város regionális rendezvények központjává váljon.

Az önkormányzat a rendelkezésre álló eszközeivel szeretné elérni, hogy a mozgás, a sport a helyi lakosság szabadidő eltöltésének szerves részévé váljon. Az elkövetkező időszak 2 kulcsprojekt is megvalósulni látszik Pilisvörösváron. Hosszú tervezést követően 2021-ben megindultak a városi uszodával kapcsolatos építkezések. Hosszú távon az uszoda bővítése tervezett, ennek előkészítése zajlik: telekcserékkel igyekszik az önkormányzat az ehhez szükséges területet biztosítani. Az uszoda területe mellett az önkormányzati elképzelések szerint egy multifunkcionális sportszarnok is felépül. Szintén területcserékkel érte el az önkormányzat a sportszarnok létesítéséhez szükséges terület biztosítását, mely 2020-ban le is zajlott. A sportszarnok létesítésére vonatkozó döntések megszülettek, jelenleg a pályázati támogatás elbírálása történik. Mindkét fejlesztés azt célozza, hogy a helyi lakosok komfort érzete növekedjen a helyben elérhető rekreációs- és sport funkciók bővülése okán. Nem mellesleg a tervezett két létesítmény járási szinten is hiánypótló. Természetesen a helyi sport és rekreációs lehetőségek nem merülnek ki a két kulcsprojekt megvalósításával, hiszen számos más fejlesztési elképzelése van még az Önkormányzatnak. Folyamatosan fognak megvalósulni egészségmegőrzés, sportolás fontosságára felhívó események. A lehetőségeihez képest az Önkormányzat támogatni kíván minden olyan egyesületet, ami a helyi lakosok számára nyújt sportolási lehetőséget. A mai kor kihívásainak megfelelően fontos, hogy Pilisvörösváron is elérhetőek legyenek aktív kikapcsolódást segítő helyszínek (pl.: workout park, futókör, szabadtéri színpad stb.), ahol minden korosztály megtalálja a számára komfortos lehetőségeket. Hasonlóan fontos azoknak a helyszíneknek a folyamatos karbantartása, illetve új helyszínek kialakítása, ahol a helyi lakosoknak lehetőségük van passzív kikapcsolódásra, pihenésre (pl.: játszótér felújítás, Tündérgert, ifjúsági park létesítés stb.)

A helyi közösség erejének egyik fokmérője, hogy mennyi olyan helyben élő lakos van, akik saját szabadidejéből, energiájából hajlandó áldozni a település, lakókörnyezete javítása érdekében. A közösség aktivizmus egyrészt jelzi az elköteleződést Pilisvörösvár jövőjének alakítása iránt, másrészt a közösségi akciók minden esetben a fenntarthatóságot célozzák, hiszen olyan cselekmények valósulnak meg, amivel közvetlenül a saját lakókörnyezetük állapotát tudják alakítani, jobbitani. A közösségi akciók, olyan események, amik nem feltétlenül hatalmas anyagi ráfordításokat igényelnek, hanem hogy biztosítva legyenek a megszervezett események háttérfeltételei (pl.: szemétszedési akció, termelői piac stb.).

A települési fejlesztések megtervezése során számos gazdasági, pénzügyi, jogi, technikai szempontot kell figyelembe venni, de a legfontosabb, hogy a helyi lakosok igényeivel összhangban történjenek a fejlesztések. Hogy ennek a célnak minél inkább meg tudjon felelni az Önkormányzat, szükséges megtalálni azokat a lehetőségeket, amin keresztül becsatornázhatóak a közösségi igények. Ennek igen széles skálája képzelhető el. Az elkövetkező időszak fejlesztéseiről folyamatosan tájékoztatja az Önkormányzat a helyi lakosságot, de számítanak a helyi közösség aktív közreműködésére. Ennek terepe lehet a lakosságtól érkező fejlesztési ötletek összegyűjtése, de adott fejlesztések megtervezésében, vagy akár megvalósításában is szerepet kaphatnak a helyi közösség szereplői. Az Önkormányzat ki fog

dolgozni egy participációs protokollt, aminek keretében rendezésre kerül, hogy milyen formában és keretek között lehetséges a helyi közösség bevonása a településfejlesztési folyamatokba. Az önkormányzat ettől a lépéstől azt várja, hogy növekszik a helyi közösség elköteleződése a fejlesztések iránt, illetve csökkenthetők az érdekellentétekből származó fejlesztéseket körülvevő konfliktusos helyzetek.

Pilisvörösvár esetében nagy jelentősége van a sváb gyökereknek. Ezek ápolása, megtartása, bemutatása, a hagyományok megőrzése a közösségi összetartozás szempontjából kiemelt fontossággal bír. A helyi sváb hagyományörzés legfontosabb központja a Sváb Sarok, amit a Német Nemzetiségi Önkormányzat üzemeltet majd a Városi Önkormányzat támogatásával. Az önkormányzat 2020. szeptember elsején adta át a helyiséget, a „Sarok” megvalósítása zajlik. Az épületen belül közösségi tér kerül kialakításra, amely nemzetiségi, hagyományörző programoknak ad otthont. A beruházás segítségével különféle nemzetiségi kiállítások, gasztronómiai-, közösségi programok valósulhatnak meg. A célkitűzések között fontos szempont, hogy a sváb hagyományok átörökíthetők legyenek a fiatal generáció számára is.

A hagyományörzés lehetőséget teremt a generációk közötti kötelék erősítésére, illetve hozzájárul a vörösvári identitás erősítéséhez. A hagyományörző tevékenység fontos terepe még a tájház, az ott fellelhető helytörténeti gyűjtemény, a „Lahmkruam” Helytörténeti Emlékpark, a Bányász emlékpark, a Bányász emlékszoba. A hagyományörzés azonban nem alapulhat csupán a múlt bemutatásán, fontos, hogy élő hagyományápolás történjen, átélhető módon kerüljön átadásra a múlt értékei. Ennek érdekében az Önkormányzat lehetőségeihez képest támogat minden olyan helyi kezdeményezést, ami ennek a célnak megfelel (pl.: hagyományörző séták, koncert, táncház stb.)

e) helyi lakossági önszerveződések.

Pilisvörösvár közösségi önszerveződéséről jó visszajelzést adnak a helyben működő civil szervezetek. Elmondható, hogy a helyi civil szervezetek jelentős lakossági bázissal tudnak működni. A jövőt tekintve fontos, hogy a civil szervezetek tovább tudjanak erősödni és tevékenységükkel hozzájáruljanak Pilisvörösvár fejlődéséhez. A helyi civil bázis elsősorban a helyi közélet szervezésében tud fontos szerepet játszani. A civil szervezetek tevékenységein keresztül sok esetben hatékonyabban tudnak megvalósulni az Integrált Településfejlesztési Stratégiában is megfogalmazott közösségi és kulturális célok. Az Önkormányzat lehetőségeihez képest segíteni kívánja a helyben működő civil szervezeteket. Kiemelt figyelmet kapnak az ifjúsági- és idősügyekkel foglalkozó szervezetek, a hagyományörzési tevékenységet folytató, illetve a zöld és egészség-megőrzési, kulturális és sport témákkal foglalkozó szervezetek. Az együttműködés erősítése településen belül fontos szempont. A megfelelő fejlesztések kiválasztásához a lakosság bevonására, részvételére is szükség van, ennek érdekében érdemes a helyi civil szervezetekkel való ilyen jellegű kapcsolattartás ápolása, közbenjárásuk igénybevétele.

Az önkormányzat és a helyi civil szervezetek között az együttműködés rendkívül jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, programok szervezésével, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig anyagi támogatást biztosított számukra támogatási szerződés alapján, feladataik ellátásához, működésükhöz.

Pilisvörösváron a civil szervezetek az alapellátásban, a szakellátásban nem vesznek részt, viszont nagy szerepet vállalnak a szabadidős programok önkormányzati rendezvények, műsorok szervezésében, lebonyolításában, ezzel is elősegítve a gyermekek egészséges életmódjához szükséges sportolási és egyéb mozgási lehetőségeket, valamint azt, hogy a gyermekek szakszerű felügyelet mellett, jó közösségben, hasznosan töltsék el a szabadidejüket.

A fenti célok megvalósításához az alábbi bejegyzett pilisvörösvári civil szervezetek járulnak hozzá munkájukkal: Fiatal és Vidám Retro Társaság Közéleti Egyesület és a Rozmaring Hagyományörző Táncsoport, Pilisvörösvári Utánpótlás Futball Club, Adenssa Közhasznú Sporttánc Egyesület, Pilis Cross-Contry Club Kerékpár Sportegyesület, Pilisvörösvári Kézilabda Sportkör, Német Nemzetiségi

Táncegyüttes, Pilisvörösvár Német Nemzetiségi Fúvószenekar, Oxigén Úszó- és Sportsuli Közhasznú Nonprofit Kft, Werischwarer Heimatwerk, Pilisi Sportegyesület.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Pilisvörösváron nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Pilisvörösváron nincs mély szegélyességben élő roma, illetve roma családok.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Pilisvörösváron az állandó lakosságnak a 2,92 %-a 0-2 éves, 15,31 %-a 0-14 éves, 3,01 % 15-17 éves korosztályhoz tartozik

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 951	7 737	14688	47,32%	52,68%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			429	2,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 103	1 146	2249	7,51%	7,80%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	206	237	443	1,40%	1,61%

A táblázat adataiból kiderül, hogy a gyermekkorú népesség száma a lakosság számának a 21 %-át teszi ki.

A legnagyobb gyermekkorú lakosságszámot a 0-14 éves korú gyermekek képviselik, majd ezt követik a 0-2 évesek, majd a 15-17 évesek.

A lakosság össz létszámából a gyermekek száma nagyon alacsony, így a lakosság inkább a középkorú és az idősebb korú lakosságból tevődik össze.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

2020. év adataihoz képest a hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenedzseri tevékenység számában komoly kiugrás nem mutatkozik Pilisvörösváron. Jelentősebb elmozdulás látható a védelemben vett gyerekek számában: 2020-ban 14 fő, 2021-ben 20 fő volt. Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek nem volt, a nevelésbe vett gyermekek száma nőtt. Ez a változás azzal magyarázható, hogy az ideiglenesen elhelyezett gyermekek nevelésbe vételére került sor. A szakellátásból a vér szerinti szüleikhez hazakerülő, utógondozásban lévő gyermekek száma évről évre emelkedik. A központ a családjukba való visszaülleszkedésüket segítette. Az ellátottak között a nemek aránya megközelítőleg egyenlően oszlik meg. Korcsoport szerinti bontásban továbbra is az általános iskolás korosztály, vagyis a 6-13 éves gyermekek a legveszélyeztetettebbek. A járás többi településéhez viszonyítva Pilisvörösváron volt a legmagasabb az esetszám. Azonban a lakosságszámhoz mérve ez az arány nem kirívóan magas.

A koronavírus okozta akadályok 2021-ben is jelen voltak mind a szakmai munkában, mind a hétköznapi életben. A családok igyekeztek alkalmazkodni az online oktatással összefüggő akadályokhoz, a korlátozásokhoz, azonban a hosszú ideje fennálló nehézségek megmutatkoztak az észlelő és jelző rendszer által küldött jelzésekben, valamint a családokkal folytatott munkában.

Pilisvörösváron hozzátartozók közötti erőszakkal, fizikai bántalmazással összefüggésben nem érkezett jelzés a központhoz. A központnál ellátott kiskorúak veszélyeztetettségi okainál fő okként a környezet általi veszélyeztetés, ezen belül is a családi konfliktusok (21 gyermeknél), nevelési problémák (15 gyermeknél), valamint a szülők, a család életviteléből adódó problémák (10 gyermeknél) szerepeltek. Megemlítendő a gyermekek magatartásából eredő veszélyeztető faktorok: 5 gyermek esetében volt fő veszélyeztető ok a tankötelezettség elmulasztása (50 vagy több igazolatlan tanórai mulasztás). Kiskorú alkoholfogyasztásáról vagy kábítószer használatáról nem kaptunk jelzést.

A családok nehéz, olykor kilátástalannak tűnő helyzete, a szülők konfliktusai megfigyelhetők a speciális szolgáltatásokat igénybe vevők körében is. Jelentősen nőtt a pszichológiai tanácsadást igénybe vevő kliensek száma.

A 2021. évben 39 jogerős hatósági intézkedéssel érintett gyermekkel állt kapcsolatban a központ, melynek részletes adatait az alábbi táblázat szemlélteti.

Hatósági intézkedés	Életkor					Összesen (fő)	ebből lány (fő)
	0-2 (fő)	3-5 (fő)	6-13 (fő)	14-17 (fő)	18- (fő)		
védelemben vétel	2	1	10	7	0	20	5
ideiglenes hatályú elhely.	0	0	0	0	0	0	0
nevelésbe vétel	0	3	9	4	0	16	11
utógondozás	0	1	1	1	0	3	1
Összesen	2	5	20	12	0	39	17

A központ által védelemben vételre tett javaslatok száma 28 volt. Hatóság kezdeményezésére indult védelemben vételi eljárásokban a központ 18 esetben adott nemleges javaslatot, ebből a gyámhivatal 3 esetben mégis hatósági intézkedés (védelemben vétel) mellett döntött. Ideiglenes hatályú elhelyezésre 1 javaslat történt, elutasított javaslat nem volt. Nevelésbe vételre 2 esetben tettek javaslatot a szakemberek, amit a hatóság el is rendelt.

A hatósági intézkedésekhez kapcsolódóan az alábbi szakmai tevékenységeket végezték a központ munkatársai.

Tevékenység	Tevékenység száma (db)	Ellátottak száma (fő)
esetkonferencián részvétel	2	2
esetkonzultáció	498	91
esetmegbeszélés	3	4
egyéni gondozási-nevelési terv készítése	12	15
első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	6	6

nevelésbe vételi felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	3	8
védelembe vételi felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	1	1
elhelyezési értekezleten való részvétel	0	0
egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	0	0
családlátogatás	111	86
környezettanulmány készítésében való közreműködés	7	9
környezettanulmány készítése önállóan	45	53
klienskonzultáció	511	131
összesen	1199	406

A járványhelyzet miatti szabályozások nem tették lehetővé a gyámhivatal részére védelembe vételi tárgyalások személyes megtartását. Az eljárások az ügyfelek írásbeli nyilatkozatásával zajlottak. A személyes kontaktusok minimalizálása miatt a családlátogatások száma is csökkent, azonban nagymértékben megnőtt a telefonos és online klienskonzultációk száma. A személyes esetkonferenciák és esetmegbeszélések száma csökkent. A tavalyi évhez viszonyítva az esetkonzultációk száma a szakemberek és jelzőrendszeri tagok között duplájára nőtt. Ez a konzultációs forma támogatta leginkább a kliensek érdekében végzett segítő munkát.

A 2021. évben az alábbi speciális szolgáltatásokhoz férhetett hozzá az érintett ügyfélkör.

<i>Tevékenység</i>	<i>Tevékenység száma (db)</i>	<i>Ellátottak száma (fő)</i>
készenléti szolgálat	4	4
kapcsolattartási ügyelet	11	3
jogi tanácsadás	13	5
pszichológiai tanácsadás	314	26
családkonzultáció	33	13
család- és párterápia	54	18
összesen	429	69

A kapcsolattartási ügyelet hatósági elrendelésre (bíróság, gyámhivatal) történik, Pilisvörösvárról 1 nevelésbe vett gyermekkel tartott kapcsolatot a vér szerinti családja intézményünkben. A jogi tanácsadás, a pszichológiai tanácsadás, valamint a család- és párterápia kizárólag az illetékes családsegítő útján érhető el. A járás területéről érkező jelzéseknek – a központ szervezésében – a feladatokkal megbízott szakemberek tesznek eleget.

2021-ben a jogi tanácsadás iránt nőtt az ellátottak igénye. A pszichológiai tanácsadásban ellátott ügyfelek számában évről évre növekedés figyelhető meg. A családkonzultációt és a család- és párterápiát igénybe vevő kliensek száma is jelentős. A szakemberek álláspontja szerint a világjárvány okozta hatások megmutatkoznak az esetszámok emelkedésében.

A bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak számát az alábbi táblázat szemlélteti. Minden ilyen esetben gyermekvédelmi hatósági intézkedésre tesz javaslatot a központ.

		Bántalmazott			Elhanyagolt	
		kiskorúak száma				
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	szülő által	2	12	0	7	9
	testvér által	1	0	0	0	0
	egyéb rokon által	0	2	1	0	0
	összesen	3	12	0	7	9
	ebből lány	1	4	0	1	1

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység Pilisvörösváron 10 köznevelési intézményre terjedt ki. Az összes óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység száma 519 fő, összes ellátott 440 fő volt. Az egyéni munka szerepe előtérbe került, főként az óvodákban keresik a szakembereket egyéni konzultáció céljából, a szülők és a pedagógusok egyaránt. Az általános iskolák inkább közösségépítő programokban kérnek segítséget, de itt is megjelenik az egyéni konzultációra való igény.

A szociális segítők legjellemzőbb csoportmunka tevékenységének adatait az alábbi táblázat szemlélteti.

Csoportmunka témája	Részvevők száma (fő)	Köznevelési intézmények száma (db)
pályaorientációs tréning	67	2
anti-bullying (megfélemlítés kezelése) tréning	84	3
közösségépítő tevékenységek	106	3

Pilisvörösváron a helyi ellátórendszer különféle támogatások és szolgáltatások nyújtásával segíti a családokat a gyermekeik részére az egészséges testi, lelki fejlődéshez megfelelő és szükséges körülményeinek biztosításában, a létfenntartásuk és szociális helyzetük előmozdításában. A támogatások és szolgáltatások elősegítik a gyermekek védelmét, a jobb körülmények biztosítását, a lakhatási feltételek javítását. A gyermekek helyzete, esélyegyenlőségük megteremtése minden ágazatra kiterjedő intézkedést igényel. A gyermekeket érintő segélyezési formák közé tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a pénzbeli ellátás, illetve a települési támogatáson belül nyújtott rendkívüli települési támogatás. A rendkívüli települési támogatás a jövedelmi és szociális helyzetre való tekintettel, a gyermek gondozását, nevelését segíti elő. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek helyzetének feltárása, kezelése érdekében a jegyző a jelzőrendszerben aktívan részt vesz, a szükséges intézkedések végett a jelzéseket a megfelelő szervnek megteszi.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényértelmező rendelkezése meghatározza, hogy a veszélyeztetettség „*olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.*”

A veszélyeztetettséget sokan eltérően értelmezik, ugyanakkor abban mindenki egyetért, hogy az alábbi 4 területre vezethetők vissza a veszélyeztetettség okai:

- **Anyagi okok:** amikor a családban az anyagi, ill. jövedelmi problémák hátrányosan hatnak a gyermek fejlődésére,
- **Környezeti okok:** a szülők életvitelében, nevelési tevékenységében felmerülő negatívumok, amelyek a gyermek megfelelő fejlődését gátolják, akadályozzák,
- **Magatartási okok:** a gyermeknél általában a korábbi veszélyeztetettség következtében kialakult agresszivitás, bűnözés vagy szorongás, csavargás, pszichés problémák. Itt említhető meg az a tény, hogy a gyermekek között egyre több a sajátos nevelési igényű gyermek (SNI). Az SNI-s gyermekek

már az óvodai nevelésben is előfordulnak, de jelentősebb létszámot az általános iskolában tapasztalhatunk. Számuk évről évre emelkedik, leginkább a magatartási zavar jellemző rájuk. Pest Megyében az egyik az SNI-s gyermekek fogadására kijelölt intézmény a pilisvörösvári Templom téri Általános Iskola. A jogszabályban meghatározott 30 fő SNI-s létszám már betelt, 3 gyermeket az iskolának a betelt létszám miatt el kellett utasítania. Az iskola szegregált oktatási létszámából 1/3 autista gyermek, akinek oktatása és nevelése speciális végzettséget kíván.

- Egészségi okok: beteg személy a családban vagy a gyermek betegsége, ami miatt a kiskorú megfelelő fejlődése a családban nem biztosított. ²

Említést kell tennünk a gyermekek védelembe vételéről. A törvényben foglaltaknak megfelelően, „*Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.*”

Pilisvörösváron a 18 év alatti védelembe vett illetve veszélyeztetett gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	11	29
2016	12	27
2017	8	25
2018	16	22
2019	13	18
2020	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Gyvt. a veszélyeztetettség fogalmát az alábbiak szerint határozza meg: „olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza”.

Pilisvörösváron a vizsgált időszakban a védelembe vett gyerekek száma 2015-től 2020-ig hullámzóan változott. Míg 2015-ben 11, 2016-ben 12, 2017-ben 8 gyermeket vettek védelembe. 2018-ban a védelembe vett gyermekek száma a duplájára nőtt, majd 2019-ben lecsökkent, 2020-ra már csak 14 gyermek védelembevételét tartották nyilván.

Pilisvörösvári gyermekek esetében a védelembe vételre akkor került sor, ha pl. a gyermek érdekében a szülők nem működnek együtt a hatósággal, vagy szolgálattal. Nagy gondot jelent a szülők szenvedélybetegsége, mert a gyermek elhanyagolása miatt elkerülhetetlen a védelembe vétel. Az iskola jelzését követően, ha a tanuló igazolatlan hiányzása meghaladja az 50 órát, a

² Fáyné dr. Dombi Alice: Gyermekvédelmi prevenció

gyermek érdekében a védelembe vétel során a hatóság és a szolgálat a szülő bevonásával igyekszik a gyermek tanulásra készítése.

A veszélyeztetett gyermekek száma 2015-ben kimagaslóan magas volt, 29-fő veszélyeztetett gyermeket tartott nyilván a Gyermekjóléti Központ.

Pilisvörösváron a veszélyeztetett gyermekek nagyobb számát elsősorban a válás utáni szülő és gyermek közötti kapcsolattartási problémák teszik ki, de jelentős számú az 50 óra alatti iskolai hiányzások esete is, valamint a szülők mentális problémái.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés, egyes pénzbeli támogatások és egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmények igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

A Gyvt. 2019. július 10. napjától hatályba lépett változása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, valamint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű jogosultsággal rendelkező jogosultak részére nyújtandó egy évben kétszer nyújtandó természetbeni támogatást felváltotta a pénzbeli támogatás.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	336
2016	264
2017	223
2018	184
2019	141
2020	140

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulása az elmúlt években folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Míg 2015-ben 336 fő gyermek részesült ilyen támogatásban, addig 2020-ban összesen 140 fő.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltétele, hogy a családban az egy főre jutó jövedelem és vagyon értéke ne haladja meg a jogszabályban meghatározott összeget, melyet az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének %-ában határoznak meg (pl.: családban nevelkedés esetén 135 %).

A fenti csökkenés egyik lehetséges oka, hogy míg az öregségi nyugdíjminimum összege 1997-től nem változott (28.500.- Ft/hó), addig a minimálbér és garantált bérminimum összege jelentősen emelkedett. 2015-ben előbbi 105.000.-Ft/hó, utóbbi 122.000.-Ft/hó volt, 2020-ban pedig 161.000.-Ft/hó és 210.600.-Ft/hó, ami a minimálbér esetében 56.000.-Ft/hó, a garantált bérminimum esetében pedig 88.600.- Ft/hó emelkedést jelent.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének pénzügyi és természetbeni szociális támogatásokról szóló 18/2021. (XII.13.) önkormányzati rendeletének 14. § (7) bekezdésében foglaltak alapján a szülő vagy családbafogadó gyám (a továbbiakban: szülő) beiskolázási költségek enyhítésére beiskolázási támogatás iránti kérelmet nyújthat be augusztus vagy szeptember hónapban. Beiskolázási támogatás esetén a Szociális és Egészségügyi Bizottság a családban kizárólag az iskolás gyermekek beiskolázási költségeire állapítja meg a támogatást, rendkívüli települési támogatás keretén belül.

Az önkormányzati rendelet szabályozza a jogosultsági feltételeket, így a családban az egy főre jutó jövedelem, valamint a kérelmező és vele egy háztartásban élők vagyoni helyzetének vizsgálatát.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	42	64	106
2016	43	58	101
2017	40	50	90
2018	36	43	79
2019	40	42	82
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaellátásban részesülő gyermekek száma Pilisvörösváron 2015-től csökken, mind a fiú, mind a lány gyermekek esetében. 2020 adatai nem állnak rendelkezésre.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	158	136	138	n.a.	0	0
2016	321	116	152	n.a.	0	0
2017	316	115	139	n.a.	0	0
2018	309	91	183	n.a.	0	0
2019	309	75	193	n.a.	0	0
2020	227	43	171	n.a.	0	0

A táblázatban lévő adatok azt mutatják, hogy az ingyenes óvodai étkezésben részesülő gyermekek szám 2015-ről 2016-ra ugrásszerűen megemelkedett. A részesülők szám 2019-ig lényegesen nem változott, 2020-ra csökkent le jelentősebben.

Az ingyenes étkezésben részt vevő általános iskolás, 1-8. évfolyam közötti gyermekek száma 2015-től folyamatosan csökkent, szemben az ingyenes étkezést igénybe vevő óvodásokkal szemben.

Az 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult, 1-13. évfolyam közötti gyermekek száma 2015-től hol csökkenést, hol emelkedést mutat.

Az 50%-os kedvezményre jogosult gyermekek száma nemcsak a 3 vagy több gyermeket nevelő családok gyermekei számát teszik ki, hanem a 8. évfolyam felett járó gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménye esetén igénybe vett étkezők számát.

Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők számáról az iskolák nem tudtak adatot szolgáltatni. Az óvodáztatási támogatás már megszűnt, az önkormányzat az önkormányzati rendeletében az óvodáztatási költségek enyhítésére támogatást nem biztosít. Nyári étkezésben részesülőkről adatot az iskolák szintén nem tudtak szolgáltatni, a jegyző által megállapított hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében a felmérést követően a szülő a szünidei étkezés biztosítását nem kérte.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Pilisvörösváron két általános iskola működik. A Pilisvörösvári Templom téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában 6 magyar állampolgársággal nem rendelkező kiskorú gyermek közül 2 francia, 1 német, 1 mongol nemzetiségű és 2 hontalan gyermek tanul. Az iskola tájékoztatása szerint mind a 6 gyermek magyar nyelven kiválóan beszél és tanul, hátrány nem éri őket. A családok rendezett körülmények között élnek.

A másik általános iskola a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Általános Iskola tájékoztatása szerint, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem jár az iskolába. Pilisvörösváron 5 óvoda működik, az óvodai nevelést magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem veszi igénybe.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pilisvörösváron nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	6	524	87
2016	6	532	89
2017	6	546	91
2018	6	568	95
2019	6	595	99,17
2020	6	584	97,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnők feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény és a 49/2004 ESzCsM rendelet rögzíti, melyek közül a legfontosabbak:

- a család- és nővédelem, ezen belül a tanácsadás, a családgondozás
- a 25-65 év közötti nők részére jogszabályban meghatározott feltételek szerinti szűrővizsgálatok végzése (pl. méhnyakszűrés);
- a várandós, gyermekágyas és szoptató anyák gondozása;
- gyermekek gondozása az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig;
- védőnői feladatok végzése az óvodában és az oktatási intézményben;
- az otthonukban gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- együttműködés a szociális, köznevelési, család- és ifjúságügyi, civil és egyházi a kulturális és a további érintett ágazatokkal;
- a gyermekvédelmi jelzőrendszerben való részvétel.

A védőnői hálózat részeként:

- a területi védőnők jogszabályok által meg-határozott körzetekben dolgoznak, valamint ellátják az óvodai védőnői feladatokat és a növédelemmel kapcsolatos teendőket is;
- az iskolai védőnők feladata a 6-18 évesek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők iskola-egészségügyi ellátása, közreműködés az előírt orvosi vizsgálatok, szűrővizsgálatok, védőoltások lebonyolításában és elvégzik az általuk végezhető szűrővizsgálatokat is. Feladatuk a fokozott gondozást igénylők nyilvántartása, állapotuk nyomon követése, segítése;
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészség-ügyi szolgáltatónál (kórházak szülészeti osztálya) dolgozó védőnők feladata a várandós- és gyermekágyas anyák ellátása, az anya-gyermek kapcsolat kialakulásának segítése, a szoptatás érdekében az anyák tanítása, az újszülött hazabocsátásának elő-készítése és az egészségnevelés;
- a Családvédelmi Szolgálatban dolgozó védőnők feladata az oktatási intéz-ményen kívüli családtervezési ismeretek terjesztése, a válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése, valamint a terhesség-megszakítás előtti és utáni tanácsadás biztosítása;
- a védőnői tevékenység szakmai felügyeletét a kormányhivatalok szervezeti rendszerében dolgozó vezető védőnők látják el járási és megyei szinten.

A táblázat adataiból kiderül, hogy a védőnői állások 2015-től 2020-ig változatlanul a maximális 6 fővel betöltöttek. A 0-3 éves korú gyermekek száma 2015-től folyamatosan növekszik.

A 6 védőnőből 4 védőnő jut a 0-3 éves korú gyermekek gondozására és 2 védőnő az iskolai védőnői tevékenységet látja el. A kisgyermekekre jutó védőnői létszám alacsony, az ellátottak köre, létszáma emelkedik, míg a védőnők létszáma 2015-től nem változott.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	6	2	15.642	10
2016	n.a.	6	2	14.681	12
2017	n.a.	6	2	14.013	6
2018	n.a.	6	2	13.763	9
2019	n.a.	6	2	14.487	7
2020	n.a.	6	2	12.127	6

A táblázatban foglalt adatok alapján a felnőttek részére szervezett háziorvosi és a gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma 2015 óta nem változott. A Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma 2015-től 2018-ig folyamatosan csökkent, majd 2018-tól 2019-ig emelkedést, majd 2020-ban ismét csökkenést mutat.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település lakossága az egészségügyi szolgáltatások széles körét eléri a városban, ez a járóbeteg-ellátásra értendő. Az egészségügyi ellátást, illetve a szakorvosi ellátást az önkormányzat által fenntartott szakorvosi rendelőintézet biztosítja, mely komoly térségi szerepet is betölt, hiszen a szakrendelő ellátási területe kiterjed Pilisszántóra, Pilisszentivánra, Solymárra, Piliscsabára, Pilisjászfalura és Tinnyére is. Hasonló körben – Piliscsaba és Tinnye kivételével - biztosítja az ellátást a mentőállomás és az ott működő orvosi ügyelet. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Szakorvosi Rendelőintézete a város és a környező települések lakosságát, mintegy 44 ezer ember egészségügyi ellátását biztosítja.

A Szakorvosi rendelőintézet infrastruktúrájával kapcsolatban elmondható, hogy a korábbi hiányt pótolva az önkormányzat 2013-ban saját erőből megépítette az épületben a liftet. A korszerű, 13 személyes lift nemcsak kerekesszékes személyek, hanem műtőskocsik szállítására is alkalmas. A felvonó az épület mind a négy szintjére elvisz: az alagsortól a második emeletig.

A liftépítés mellett néhány kiegészítő fejlesztésre is sor került: új, kényelmesebb és biztonságosabb rámpa épült a főbejárat lépcsője mellett. Kialakításra került egy szilárd burkolatú mozgássérült parkoló, hogy a mozgássérültek a bejárat közvetlen közelében tudjanak leparkolni. 2017-ben 100 %-os Nemzetgazdasági Minisztériumi támogatással megvalósult az épület energetikai korszerűsítésre, melynek keretében az épület összes nyílászáróját kicserélték, és megtörtént az épület hőszigetelése is.

Az épület Fő utca felőli része akadálymentesen megközelíthető, azonban a gyermekorvosi rendelő, azaz az épület Búcsú tér felőli bejárata nem akadálymentes. Mozgáskorlátozott személyek, illetve a babakocsival érkezők a gyerekorvosi rendelőbe nem tudnak bejutni. Az épület akadálymentesítését illetően további probléma, hogy nincsenek mozgáskorlátozottak számára kialakított mosdók. Ezeknek a problémáknak a megoldásán az önkormányzat dolgozik, és várhatóan egy-két éven belül ezek a fejlesztések is megtörténnek.

A felnőtt rendelők felújítása és az alagsori gyermekrendelő felújítása is megtörtént. A mintegy 22 millió forint pályázati támogatást az Önkormányzat további 70 milliós önrész biztosításával toldotta meg, így felújításra került a két háziorvosi rendelő, az alagsori gyermekrendelő és az intézmény legtöbb közös használatú helyisége. Mindegyik épületszinten át lettek alakítva a vizesblokkok és kiépült két akadálymentes WC helyiség is. Az emeleti váró új burkolatokat és megvilágítást kapott, ami nagyon látványos átalakulás lett a korábbi állapotokhoz képest. A felújítás keretében az akadálymentességi követelményeket is próbáltuk megvalósítani, így az akadálymentes mosdók kialakításán túl információs táblák kerültek kihelyezésre, a közlekedést segítő taktilis burkolatok, korlátok, rámpák lettek kiépítve és a rendelőkben kialakították a hangfrekvenciás hurokerősítő rendszert. A kivitelezés az eredeti ütemtervet időben 1 hónappal meghaladta, mert a munkálatok során felmerültek olyan akadályok, melyek egyedi műszaki megoldást igényeltek. Továbbá látható volt, hogy az eredeti tervcsomagot meghaladó, de ésszerű igények is vannak, amit célszerű volt az építkezés során megoldani. Így az önkormányzat pótmunkákat is kért, melynek keretében többek között további fűtőtesteket, szanitereket és belső ajtókat cseréltek le, leburkoltattak néhány gépészeti vezeték, az emeleti váróban további mennyezeti lámpatestek elhelyezését kérte az önkormányzat és a gyengeáramú vezetékek esztétikus védőcsövezését is. A pótmunkák összértéke így elérte a 3,8 millió forintot, de még így is a testület által korábban jóváhagyott fedezeti keretbe belefért a beruházás. A beruházás 2019. augusztusában fejeződött be.

2021. őszén (okt-dec.) újabb beruházás történt. Erre minisztériumi támogatást kapott az önkormányzat, 54 millió forint értékben. A beruházás keretében az alagsori szinten ki lett alakítva a 3. háziorvosi rendelő és a hozzá tartozó váróval. Emellett a dolgozói öltözők és étkező lett teljesen felújítva, valamint a szerverhelyiség, a raktárak és a fertőtlenítő helyiség. Az épület mellett külső tereplépcső lett kialakítva az átjárhatóság és megközelítés megkönnyítése érdekében.

A település és az ellátási területhez tartozó települések betegeit 6 háziorvos és 2 gyermekorvos látja el. A 6 háziorvos éves szinten átlagosan 60 ezer esetet lát el, ez a szám a gyermekorvosoknál közel 16 ezer.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján összefoglalva az alábbiak szerint biztosítja az egészségügyi alapellátást:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást 2 gyermekorvossal és 6 háziorvossal kötött Megállapodás alapján,
- a fogorvosi alapellátást 2 fogszakorvossal kötött Megállapodás alapján,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról az OMSZ-al kötött Megállapodás alapján,
- a védőnői ellátásról négy területi védőnő alkalmazásával,
- az iskola-egészségügyi ellátásról 2 gyermekorvossal kötött megállapodással, 1 ifjúsági orvos és két védőnő alkalmazásával.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a 6/2005. (IV. 07.) rendeletében megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit. A működési körzeteket felülvizsgálta és módosította többször, legutóbb a 19/2017. (VIII. 7.) és a 28/2017. (IX. 29.) önkormányzati rendeletével.

Pilisvörösváron jelenleg három gyógyszertár van. A gyógyszertárak elhelyezkedése részben kedvező, a háziorvosi és szakorvosi rendelőintézet közelében található. Az orvosi rendelőkhöz és a szakorvosi rendelőhöz hasonlóan Pilisvörösvár központjában helyezkednek el, nem a működési körzetben. Két gyógyszertár szabályozott nyitvatartási időben, a harmadik gyógyszertár éjjel-nappal nyitva tart.

Pilisvörösvár lakosságának egészségi állapota az országos átlaghoz hasonló. A csont-, ízületi-, és izomrendszer érintő betegségek tekintetében Pilisvörösváron és környékén rosszabb a helyzet, mint az országos adatok. A 2016-os adatok alapján a daganatos megbetegedések aránya is magasabb volt a térségben az országos átlagnál. Az országos átlag 3,9%, ezzel szemben Pilisvörösvár és ellátási területe 4,2 %.³

A járóbeteg-szakellátást az önkormányzat az alábbi területeken biztosítja:

Járóbeteg szakellátások

1. Belgyógyászat,
2. Kardiológia
3. Bőrgyógyászat
4. Diabetológia
5. Dietetika
6. Felnőtt- és gyermek pulmonológia
7. Fizioterápia – gyógytorna
8. Foglalkozás-egészségügyi ellátás
9. Fül – orr – gégeészet

³ A Szakorvosi Rendelőintézet 2017. évi beszámolója alapján

10. Ideggyógyászat
11. Laboratórium
12. Nőgyógyászat
13. Ortopédia
14. Pszichiátria
15. Pszichiátriai rehabilitáció
16. Reumatológia
17. Röntgen és Ultrahang
18. Sebészet - Érsebészet
19. Szemészet
20. Urológia

A gyermekorvosi és háziorvosi rendelők a Szakorvosi Rendelőintézettel közös épületben kerültek elhelyezésre (egy háziorvosi rendelő kivételével, melyet a háziorvos saját ingatlanában alakított ki).

A fizioterápia és gyógytorna helyhiányának megoldására az önkormányzat a Fő u. 122. szám alatti épület felújításával közel a szakorvosi rendelőhöz és a gyógyszertárhoz 2016-ban egy új fizioterápiás rendelőt alakított ki. A fizioterápiás rendelő ezzel nemcsak új épületet kapott, hanem a géppark nagyrésze is lecserélődött, korszerű új eszközök kerültek beszerelésre.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata 2016. január 1-től a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében az 1-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása érdekében 26 férőhelyes bölcsődét működtet Pilisvörösvári Típegő Bölcsőde néven.

A bölcsőde kapacitásának kihasználása 2021-ben:

Lehetséges gondozási napok száma (fő):	4589
Tényleges jelenlét:	3036
Hiányzás:	1553
Munkanapok száma:	229

A bölcsőde az alapellátáson túlmenően időszakos gyermekfelügyeletet is működtet. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban, a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható. Ezt a szolgáltatást 2021-ben a járványügyi helyzetre való tekintettel nem vették igénybe. Gyermek átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatellátás nem volt. Gyermek átmeneti otthonának működtetése nem kötelező feladatunk, helyettes szülői hálózatot nem működtetünk.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	26	44
2017	26	39
2018	26	37
2019	26	41
2020	26	40

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.	0	0
2016	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.	26	44
2017	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	39
2018	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	37
2019	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	41
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Pilisvörösvár Város Önkormányzata 2016 óta működteti a 26 férőhelyes bölcsődéjét. A bölcsőde a férőhelyek maximális kihasználtságával működik. A táblázatból kiderül, hogy minden évben túljelentkezés van, mely abból adódik, hogy a szülők a munkahelyükre mielőbb visszatérnének. A nagyszülői segítség nem minden családban adott, ezért igény lett arra, hogy a nagy létszámú településünkön még egy bölcsőde épüljön, illetve létesüljön.

Azok a gyermekek, akik az önkormányzat által működtetett bölcsődébe férőhely hiány miatt nem nyernek felvételt, a szülők a településen működő magán bölcsődébe íratják be gyermeküket. Ebben az esetben az önkormányzati bölcsőde helyhiány miatt történő elutasításáról rendelkező határozatával a szülő a gondozási díj összegét megigényelheti.

A táblázatban foglalt adatokból megállapítható, hogy az önkormányzati bölcsődei férőhely száma, a bölcsőde megnyitásától 2020-ig 26 férőhellyel rendelkezik. A megnyitás évében a beiratkozott gyermekek száma 44 volt, majd ez a létszám 2020-ig hullámzóan csökkenést mutat. Pilisvörösváron működő magánbölcsőde férőhely száma 17, a beiratkozott gyermekek száma szintén 17.

d) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmének általános szabályait, rendszerét a Gyvt. határozza meg. A Gyvt. a gyermek érdekeit és jogait helyezi előtérbe, elsőbbséget adva a családban történő nevelkedésnek. Ennek érdekében a különböző támogatások széles körét biztosítja a család és a gyermek számára és csak utolsó eszközként teszi lehetővé a családból való kiemelését, azonban ebben az esetben is kiemelt feladatként határozza meg a családba történő visszagondozást.

A Gyvt. határozottan elkülöníti egymástól a hatósági munkát és a szolgáltatásokat. Előbbi a gyermek és a család sorsát érintő hatósági döntéseket - pl. családból való kiemelés és visszahelyezés; gyám kijelölése, döntés az örökbefogadásról - jelenti, amit a gyámhatóság végez; utóbbi pedig azokat a különböző típusú szolgáltatásokat, amelyeket a rászoruló családok, gyerekek igénybe vehetnek.

Ugyancsak elválasztja egymástól a Gyvt. a szolgáltatások két körét: a minden család számára rendelkezésre álló gyermekjóléti alapellátásokat, és a családból kiemelt gyermekek gondozást biztosító gyermekvédelmi szakellátásokat.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, melyben részt vesznek civil szervezetek, egyházi szervezetek, egyéni vállalkozók is.

A fenti szervezeteken túlmenően számos más szervezetnek is feladata a gyermekek védelme, melyek veszélyeztettség észlelése esetén kötelesek jelezni ezt a kerületi gyermekjóléti szolgálatnak. E szervek közé tartozik többek között a gyermekegészségügyi szolgálat; a különböző köznevelési intézmények; a rendőrség; az ügyészség; az áldozatsegítő szolgálat; a gyerekekkel kapcsolatba kerülő civil szervezetek; de bármely állampolgár is tehet, sőt köteles is bejelentést tenni, ha gyerekbántalmazást vagy más módon történő veszélyeztetést tapasztal.

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások; személyes gondoskodást nyújtó alapellátások; személyes gondoskodást nyújtó szakellátások; valamint hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. rendelkezésinek megfelelően a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve letartóztatásba helyezett fiatalok javítóintézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás: amely magában foglalja az elhelyezett gyermek, fiatal teljes körű ellátását (étkeztetés, ruházattal való ellátás, egészségügyi ellátás, gondozás- nevelés, oktatás, lakhatás), a családi kapcsolatok fenntartását és a hazakerülést segítő családgondozást - vagy ha ez nem lehetséges, akkor az örökbefogadás elősegítését, valamint a visszailleszkedéshez, az önálló életkezdéshez szükséges utógondozást. Különleges ellátást kell biztosítani a tartósan beteg ill. fogyatékos, valamint a 3 évesnél fiatalabb gyerekek számára, valamint speciális ellátást kell biztosítani a súlyos személyiségfejlődési és pszichés zavarokkal küzdő; a súlyos beilleszkedési zavarokat, vagy antiszociális magatartást tanúsító, továbbá az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szerekkel küzdő, szenvedélybeteg gyermekek számára.

Az otthont nyújtó ellátások két lehetséges formája a nevelőszülői gondoskodás és a gyermekotthoni elhelyezés.

- utógondozói ellátás: igénybevételére az a 18-21 éves kor között (nappali tagozaton tanulók esetében 18-25 éves kor között) fiatal felnőtt jogosult, aki létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy nappali tagozaton - akár középiskolában, akár felsőfokú intézményben - tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe elhelyezését várja.

Az utógondozói ellátás keretében segítséget kell nyújtani a fiatal felnőttek részére az önálló életük megkezdéséhez, és a megélhetésük biztosításához szükséges feltételek kialakításához, az ellátás történhet a fiatal addig gondozó nevelőszülői családban vagy intézményes keretek között.

- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás: javaslatot tesz az ideiglenes hatályú elhelyezést követően, valamint a nevelésbe vételi eljárás során, illetve a nevelésbe vételt követően a gyermek ideiglenes gondozási helyére és a gyermek sorsának rendeződéséig a számára otthont nyújtó ellátást biztosító gondozási helyére. Tevékenysége során ideiglenesen befogadó nevelőszülői feladatokat ellátó nevelőszülői hálózatot és gyermekotthont működtethet.

A **hatósági intézkedések** során, ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével nem biztosítható és ez a helyzet a gyermek

A jelzőrendszer tagjai rendszeresen meghívást kapnak és részt vesznek az egyes ügyekben megtartott esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon, mely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy egy adott ügyben minden információ a szakemberek tudomására jusson és megfelelő döntés születessen a további intézkedésekre megtételére vagy a problémák feltárása megtörténjen.

fejlődését veszélyezteti, a gyámhatóság a veszélyeztetettség mértékétől függően az alábbi intézkedések valamelyikét megteszi:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása
- védelembe vétel
- családbafogadás: a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők vagy a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - a gyámhatóság hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll
- ideiglenes hatályú elhelyezés: ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges
- nevelésbe vétel: célja a gyermekek otthont nyújtó ellátásának és törvényes

képviselőnek biztosítása, amíg a gyermek családja képessé válik a gyermek visszafogadására, vagy családba fogadására, örökbefogadására kerülhet sor.

- nevelési felügyelet elrendelése: kivételesen, és csak a cél eléréséhez szükséges időtartamra rendelhető el, ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapota következtében saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével vagy biztonsági elkülönítéssel hárítható el.
- utógondozás elrendelése: célja a gyermek és fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedésének, ill. önálló életkezdésének segítése.
- utógondozói ellátás elrendelése: ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg
- megelőző pártfogás elrendelése: célja a korai beavatkozás érvényesítése a fiatalkori bűnözés kezelésében, elrendelésére a bűncselekmény vagy az elzárással is sújtható szabálysértés miatt indult védelembé vételi, illetve védelembé vétel felülvizsgálata iránti eljárásban kerülhet sor. Az intézkedés 2015. január 1-vel került bevezetésre.

Az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, amelynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és felismerése és jelzése az erre a célra kijelölt professzionális szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlásának megelőzése érdekében.

- e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;
- f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;
- g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);
- h) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;
- j) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	470	9	1,91%
2016	473	9	1,90%
2017	478	4	0,84%
2018	473	7	1,48%
2019	482	1	0,21%
2020	478	1	0,2%-

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	1115	14	1,12%
2016	1099	12	0,96%
2017	1096	15	1,20%
2018	1089	12	0,95%
2019	1110	4	31,00%
2020	1080	4	0,37%-

A Gyvt. 67/ A. § (1) és (2) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fennállásának kritériumait:

1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt.

33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

A táblázat adatait áttekintve megállapíthatjuk, hogy mind az óvodába, mind pedig az általános iskolákba beíratott gyermekek számához viszonyítva a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma 2015-től 2020-ig folyamatosan és jelentősen csökkent. Ennek oka az is lehet, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre egyre kevesebb család jogosult, így a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának vizsgálatát sem kérhetik.

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi és szakközépiskolai tanulók számára nincs adatunk.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	0	0
2016	1	1
2017	3	6
2018	7	4
2019	4	4
2020	6	2

Továbbá a táblázatokban jól látható, hogy 2015-től az általános iskolai gyermekek száma minimálisan, míg a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek száma harmadára csökkent. Azaz az össz tanulói létszámhoz képest a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek száma minimális.

Pilisvörösváron a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek a szülők alacsony iskolai végzettsége miatt hátrányos helyzetű, míg a szülő alacsony iskolai végzettsége és a rossz, nem megfelelő lakhatási körülmények miatt, halmozottan hátrányos helyzetű.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása esetén, a szülő az iskolai végzettségéről önként nyilatkozik. A halmozottan hátrányos helyzet megállapítása esetében a nyilatkozaton felül a családnál készített, a jogszabályban meghatározott környezettanulmány szükséges.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	5	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	540	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	22	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,00-17,00	6,30-17,30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	46	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	45	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gonozónő	23	0
Kisegítő személyzet	14	0

A városban 5 óvoda működik, az össz férőhely száma 540 fő. Az óvodáink létszámát településünkön élő kisgyermek és három településről beíratott gyermekek képezik. Mint azt a táblázat is mutatja, az óvodapedagógusok létszáma a szükségesnél 4 fővel kevesebb, gyógypedagógusok, dajkák és a kisegítők száma teljes

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	577	22	540	5	470	n.a.	n.a.	21
2016	581	22	540	5	473	n.a.	n.a.	22
2017	584	22	540	5	478	n.a.	n.a.	22
2018	596	22	540	5	473	n.a.	n.a.	22
2019	600	22	540	5	482	n.a.	n.a.	22
2020	597	22	540	5	478	n.a.	n.a.	22

Pilisvörösváron a 3-6 éves korú gyermekek száma, valamint az óvodába beíratott gyerekek száma 2015-2020 között időszakban minimális eltéréssel változott. Az óvodai gyermekcsoport száma, a férőhelyek száma, az óvodák száma, a csoport létszám változatlan.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	3	53	3	24	21,45%
2015/2016	3	53	3	24	17,03%
2016/2017	3	53	3	24	21,27%
2017/2018	3	53	3	24	21,75%
2018/2019	3	54	3	24	20,02%
2019/2020	3	44	2	52	24,80%

A táblázat jól mutatja, hogy az általános iskolai osztályok száma 2019/2020-as tanévre lecsökkent, míg 2014/2015-ös tanévben 53 osztály volt, 2019/2020-as évben már csak 44. Ehhez képest az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma emelkedett, 2014/2015-ös tanévben 24 tanuló, míg 2019/2020-as tanévben 52 tanuló jutott egy általános iskolai osztályra. Az is jól látható a táblázatból, hogy Pilisvörösvárra más településről bejáró tanulók száma emelkedett, míg 2014/2015-ös tanévben az összes tanulók létszámának 21,45%-át tették ki, addig a 2019/2020-as tanévben már 24,80%-át.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	223
2015/2016	210
2016/2017	210
2017/2018	188
2018/2019	194
2019/2020	127

Az általános iskolában a 8. évfolyamot eredményesen befejező tanulók száma az évek során folyamatosan csökkent. 2014/2015-ös tanévben 223 gyermek végzett, 2019/2020-as évben már csak 127 gyermek. A csökkenésnek a magyarázata lehet az osztályisméltések, valamint a hatosztályos iskolába történő átiratkozások is.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségekről nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Ilyen eltérésekről nincs tudomásunk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	5	56	0
2016	0	10	65	0
2017	0	15	78	0
2018	0	20	70	0
2019	0	30	97	0
2020	0	30	94	0

A Református Egyház az VEKOP-7.3.2-16-2016-00037 számú uniós program megvalósításával 30 fő hátrányos helyzetű gyermek tanulmányi fejlesztését, készség és képességfejlesztését végzi két éven keresztül Pilisvörösváron a tanodában. A projekt helyszíne Közép-Magyarországi régióban, Pest megyében található és annak ellenére, hogy nem perifériás elhelyezkedésű a hátrányos helyzetű gyermeke aránya igen magas.

A projekt hosszú távú célja, hogy a településen élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és hátrányos helyzetű fiatalok iskolai felzárkóztatását és továbbtanulását támogassa (a

középfokú oktatásban való sikeres helytállását), ezen keresztül pedig társadalmi és munkaerő piaci integrációját.

A projekt első lépéseként a szükséges eszközök beszerzése történt meg majd 2018 tavaszán megkezdődtek a rendszeres szakmai programok. Kezdeti lépésként megtörténtek a bemeneti mérések, elkészültek az egyéni fejlesztési tervek és haladási naplók és elindultak a fejlesztő tevékenységek a tanulók egyéni szükségletei alapján. Igénytől függően a gyermekek tanulási alapkészségek (szövegértés olvasás, írás, matematika-logika) fejlesztése és kiegészítő kompetenciák (IKT, idegen nyelv) fejlesztése történik meg, de fontos a szociális hátrány kompenzálása is.

A fejlesztő tevékenységek mellett minden nap legalább egyszeri étkezést biztosít a gyerekek számára, akik számos egyéb kiegészítő tevékenységen vehetnek részt.

A projekt címe: Pilisvörösvári Fecskefészek Tanoda

A Projekt kezdő időpontja: 2018. 02. 01.

A Projekt fizikai befejezésének tervezett napja: 2020. 01. 31

A Projectre megítélt támogatás összege: 30.000.000,- Ft, azaz harmincmillió Ft. A támogatás intenzitása a Projekt elszámolható összköltségének száz százaléka.

A Fecskefészek Tanoda szolgáltatásait 2015-ben 5 gyermek vette igénybe, majd évről-évre, 2019-ig folyamatosan emelkedett ez a létszám. 2019-ben elérte a pályázat útján támogatott 30 főt. 2020-ban a létszámban változás nem következett be.

A létszám emelkedése azt mutatja, hogy a Tanoda működésére, az ott dolgozó fejlesztők munkájára szükség van. A Tanodát igénybe vevő hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyerekek megtanulják, hogy kell tanulni, felkészülni az órára, házi feladatot elkészíteni, valamint arra ösztönzik őket, hogy a jövőjük abban rejlik, ha az általános iskola után szakmát tanulnak, illetve érettségi vizsgát tesznek.

Pilisvörösváron Biztos Kezdet Gyerekház nem működik.

A család- és gyermekjóléti szolgálatot igénybe vevő pilisvörösvári kiskorúak száma 2015-től folyamatosan emelkedett.

2015-ben 56 gyermek vette igénybe, míg 2020-ban már 94 gyermek. A szolgálatot igénybe vevő gyermekek számának emelkedése annak is köszönhető, hogy a válás után a szülők közötti konfliktusok nagyszámban a gyermek és a különélő szülő kapcsolattartására hat ki, mely miatt a gyermekek veszélyeztetett helyzetbe kerülnek. Ezenkívül jelentős számban vannak azok a gyerekek, akik a tanórákról 50 vagy annál több órát igazolatlanul hiányoznak. Több szülő gyermeke védelembe kerül azért is, mert a szülők szenvedélybetegsége miatt elhanyagoltá válnak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Pilisvörösváron nem beszélhetünk szegregátumokról vagy telepekről, a cél ennek az állapotnak a fenntartása	Prevenció, a kialakulás megelőzésére törekvés, a felzárkóztatás támogatása (család- és gyermekjóléti szolgálat, Tanoda)

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	1,33%	1,69%	1,51%
2016	1,21%	1,71%	1,46%
2017	1,21%	1,54%	1,38%
2018	0,88%	1,41%	1,15%
2019	1,09%	1,23%	1,16%
2020	-	-	0,00%

A nemek közötti egyenlőség, különbség az élet több területén is vizsgálható. Rendelkezésünkre álló adatok alapján Pilisvörösvár vonatkozásában elsőként a nőkre jellemző foglalkoztatási mutatók kerülnek ismertetésre.

A táblázat adatai szerint, ha összehasonlítjuk a Pilisvörösváron a 15-64 év közötti, aktív korú férfiak és nők arányát, azt tapasztalhatjuk, hogy a munkanélküli nők magasabb létszámban, arányszámban voltak, mint a férfiak. Ugyan 2015-től folyamatosan csökkent ez az arányszám, de a nők mindig magasabb számban voltak munkanélküliek, mint a férfiak.

A munkanélküliek között is a nők száma a magasabb. Köztudott, hogy nőket hátrányos megkülönböztetés éri többféle szempont miatt, ez nehezítheti a munkavállalást. A teljesség igénye nélkül ezek az ismert okok lehetnek:

- pályakezdők szakmai tapasztalatlansága,
- gyermekvállalás miatt kiesnek hosszabb időre a munka világából, kisgyermek/kisgyermek nevelése, adott esetben egyedülálló,
- idősebb nők esetében a változó képzettségi követelmények (45 év felett).

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	57,43%	57,65%
2016	54,93%	55,13%
2017	54,48%	58,90%
2018	49,11%	56,36%
2019	40,71%	56,52%
2020	31,97%	18,37%

Az előző táblázat szerint a munkanélküli nők aránya magasabb, mint a férfiaké. Ugyan ezt a tapasztaljuk abban a táblázatban, mely szerint a 180 napon túli regisztráltak száma esetében is a nők arányszáma magasabb.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	148	2
2016	142	7
2017	134	9
2018	112	6
2019	113	2
2020	146	3

A nyilvántartott pályakezdők létszáma a regisztrált álláskeresőkhöz képest alacsony. Valószínűsíthető, hogy a pályakezdő fiatalok többsége az iskola elvégzését vagy a diplomát követően, már rendelkeznek munkahellyel, illetve viszonylag gyorsan találnak munkahelyet.

A település jó gazdasági mutatókkal rendelkezik. A város gazdasága az elmúlt 30 évben hatalmas fejlődésen ment keresztül, alvótelepülésből térségi foglalkoztatóvá nőtte ki magát. A település foglalkoztatási mutatói kedvezők, a munkanélküliek száma csupán 0,8 %. A településen korábban nagy problémát jelentett a képzett munkaerő fővárosba ingázása, melynek aránya a mai napig magas (2500-3000 fő, a lakosság 20%-a), azonban a munkahelyszám, s ezzel az ideingázók számának növekedésével (1200 fő) ez a helyzet kedvezőbbé vált. Pilisvörösváron a foglalkoztatási adatok kedvezőek. 2011-ben a KSH adatok szerint a népesség megoszlása a gazdasági aktivitás szerint a következő volt: Foglalkoztatottság 2011-ben (Forrás: KSH 2011-es népszámlálás, Pest megye) Ugyanebben az évben a regisztrált munkanélküliek száma 291, a tartósan munkanélküliek száma pedig 163 fő volt, mely értékek a település lakosságának 2,2, illetve 1,2%-a. A közmunkaprogramban részt vevők száma 2011-ben 20 fő, 2012-ben 33 fő voltak. (2012-ben az önkormányzatnál 27 főt, egyéb oktatási intézményekben további 6 főt foglalkoztattak közmunkaprogram keretében.) A pilisvörösvári lakosok foglalkoztatására vonatkozóan, konkrét aktuális pontos adatokkal nem rendelkezünk, de a stabil vállalkozói környezet, segélyezették körének csökkenése és a munkaerőhiány nem feltételez egy vészes munkanélküliséggel érintett réteget. Az utóbbi években a munkaerőhiány jellemzi a munkaerőpiacot, igen nehéz a meghirdetett állásokat betölteni. Ezt igazolja az önkormányzat közcélú foglalkoztatás keretében alkalmazott létszám drasztikus csökkenése. Jelenleg nincs közfoglalkoztatás az önkormányzatnál, azonban költségvetésünkben továbbra is

számítunk ezen foglalkoztatási formával, hiszen egy munkaerőpiaci visszaesés esetén kalkulálható ezen foglalkoztatási forma újraéledése.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A "Családbarát Munkahely" pályázatot 2011 óta minden évben meghirdeti az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI), melynek keretében azokat a munkáltatókat támogatják, akik elősegítik a családbarát környezet kialakítását, illetve támogatják munkavállalóikat a munka-család közötti egyensúly megtalálásában.

A 2014 és 2020 közötti uniós programozási periódusban a nők elsődleges munkaerő-piaci integrációját az ország minden régiójában uniós társfinanszírozással működő új a munkaerőpiacra programok (GINOP 5.1.1 és VEKOP 8.1.1), valamint az Ifjúsági Garancia keretében megvalósuló munkaerőpiaci programok (GINOP 5.2.1 és VEKOP 8.2.1) egyaránt támogatták. A programok keretében a foglalkoztatási szolgálat - tanácsadás és mentorálás mellett - elhelyezkedést, vállalkozóvá válást, piacképes szakképesítést, illetve az annak megszerzését lehetővé tevő általános iskolai végzettség megszerzését kínálja az ügyfeleknek. Az EFOP 1.2.9. számú „Nők a családban és a munkahelyen” című projekt keretében országsszerte Család és Karrier Pont nyílt meg a munkába visszatérni kívánó kisgyermekes nők előtt, mentorálással segítve a nők személyes fejlődését, vállalkozói készségeik javítását, illetve megteremtve a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatások feltételeit a helyi közösségek együttműködésével.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A szakképesítés vagy szakmai képzettség nélküli munkaerő esetén általánosságban elmondható, hogy alacsonyabb a munkaerőpiaci keresettség, a nők számára magas kockázatot jelent a gyermekvállalás okozta munkaerő-piaci távollét. A szakképesítés nélkülieknek gyakran nincs hová visszamenniük dolgozni. Az alacsony végzettségűek átlagban hosszabb időt hagynak ki a munkából, ami tovább rontja az elhelyezkedési esélyeiket; ebben a kategóriában a három vagy több gyermek megléte kevesebb mint a felére csökkenti a foglalkoztatottságot.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az Ebktv. a hátrányos megkülönböztetés két formáját nevesíti. Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonsága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne. A törvény ilyen tulajdonságnak nevesíti egy személy nemét.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a jogszabály által meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerint a munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban - mely kiterjed a munkaviszony alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatásra is - az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére többek között a foglalkoztatás tekintetében is tartalmaz előírásokat. Ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz a foglalkoztatási jogviszony vagy a

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munkabér megállapításában és biztosításában, akkor az egyenlő bánásmód követelményét sérti meg.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság a hátrányos megkülönböztetés tárgyában benyújtott kérelmek kivizsgálása érdekében eljárás folytat le. Bár az adott évre vonatkozó jogesetek a Hatóság honlapján megtalálhatók, azonban azok nem bonthatók területre, így értékelhető adatok nem nyerhetők.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	6	369	61,5
2016	6	366	61
2017	6	400	67
2018	6	408	68
2019	6	410	68,33
2020	6	412	68,67

A táblázatban lévő adatokból megállapítható, hogy 2015-től 2020-ig a betöltött védőnői állások 6 fő, ez a szám évek óta nem változott. Az ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma 2015-től folyamatosan emelkedett, így egyenes arányban következik az is, hogy egy védőnőre jutó ellátott gyermekek átlagszáma is emelkedett.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	26	44
2017	26	39
2018	26	37
2019	26	41
2020	26	40

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.	0	0
2016	n.a.	n.a.	0	0	n.a.	n.a.	26	39
2017	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	39
2018	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	37
2019	n.a.	n.a.	17	17	n.a.	n.a.	26	41
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26	40

A Pilisvörösvári Tipegő Bölcsőde 2016. 01. 04-én nyitotta meg kapuit a városban élő kisgyermekes családok előtt. A bölcsődében két csoportban, 26 fő kisgyermek ellátására van lehetőség. Mivel az önkormányzati bölcsőde nem szolgálhat korlátlan hellyel a rászoruló szülők a családi napközi által nyújtott lehetőségeket veszik igénybe. A helyi igények kielégítésére magánkezdeményezésekre családi napközik alakultak. Pilisvörösváron ilyen a Fenyves Kuckó családi napközi, amely 2022-ben újabb telephellyel, a Boribon Családi Bölcsődével bővült.

Tekintettel arra, hogy a Pilisvörösváron életvitelszerűen élő családok egyre nagyobb igénnyel fordulnak a kisgyermekes bölcsődei elhelyezésére, valamint és főként a nők munkába állásának elősegítésére a Pilisvörösvár Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be még egy bölcsőde megépítésére. A bölcsőde egy önkormányzati tulajdonban lévő épület lebontását követően egy új épület megépítésével létesülne. A bölcsőde megépítésére a pályázatot elnyertük, melyhez minimális önkormányzati önrészt kellett biztosítani.

Jelenleg a közbeszerzési eljárás folyamatban van, a kivitelezésre és az átadásra 2023 év végéig van lehetőségünk.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás elsősorban a védőnői munka során kerül előtérbe. Fokozott figyelmet kell fordítani a szociálisan nehéz helyzetben lévő anyákra és gyermekekre. A leendő szülőknek nyújtott tanácsadást a védőnői szolgálat látja el Pilisvörösváron, épp úgy, mint a csecsemőknek és gyermekeknek nyújtott tanácsadást. Ezen túl támogató beszélgetésekkel, családlátogatásokkal, ruhagyűjtési akciókkal stb. segíti a védőnői hálózat a családok életét.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. Jellemzően a nőket érő családon belüli erőszak a családon belül is marad. Az ilyen esetekhez kapcsolódó rendőri riasztásokról, feljelentésekről, bíróság által az ügyben hozott ítéletről adatok nem állnak rendelkezésünkre, azonban a gyermekvédelmi szolgáltatás, a védőnői hálózat, illetve a témához kapcsolódó fokozott rendőri tevékenység, illetve a jelzőrendszer működése egyre inkább elősegíti

ezen esetek feltárását, illetve hozzájárul ahhoz, hogy az érintettek merjenek és tudjanak hová fordulni problémáikkal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben – az érintett kora, problémája függvényében – a Napos Oldal Szociális Központjának pszichológusa, jogásza, illetve gyermekjóléti szolgálata vagy családsegítő szolgálata nyújt segítséget a hozzá fordulók részére.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat, illetve a Polgármesteri Hivatal Pilisvörösváron jó példaként szolgál és erősíti a nők társadalmi szerepvállalását. A 12 fős összlétszámú képviselő testületben három nő dolgozik, a 9 külsős bizottsági tagból 4 női tag van. Az alpolgármester hölgy. A polgármesteri hivatal jegyzői pozícióját szintén nő tölti be. A hivatal középvezetőinek 100 %-a nő. A 2019. október 13-án Pilisvörösvár Városban megválasztott Német Nemzetiségi Önkormányzat taglétszáma öt fő. Ebből az elnökhelyettes nő, és egy másik tag szintén nő. Tehát a nemzetiségi önkormányzatot majdnem 50%-ban nők alkotják.

Pilisvörösváron a helyi művészek sorában is számos hölgyet köszönhetünk. A sportközéletben sikereket elért pilisvörösváriak között szintén jelentős a hölgyek aránya.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Helyi szintű adatgyűjtés hiányában, a magyarországi statisztikai adatok figyelembevételével és a kormányzati célokkal összhangban települési programjaink középpontjában a nőket érintő kezdeményezések között foglalkoznunk kell a családi élet és munkavállalás fokozottabb összehangolásának támogatásával, a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági és szociális védelmének megteremtésével, a nők részvételének segítségével azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek megszüntetése. Gyermeknevelési nehézségek, szülői szerepek összemosódása, munka és magánélet egyensúlyának felbomlása, magas az egyszülős háztartások száma. A nők munkanélküliségi rátája a településen a vizsgált 4 év tekintetében folyamatosan magasabb a férfiakénál.</p>	<p>Az áldozatok támogatásának és az igazságszolgáltatás elérhetőségének javítása. Figyelemfelhívás, a társadalmi szintű attitűdváltás és a megelőzés támogatása. Nemek felosztás alapján adatgyűjtés. Egyszülős családok pozitív támogatása, egyenlő esélyek teremtése. Nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, valamint a család és munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal és együttműködésekkel, különösen az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítésével.</p>
<p>Nők egészségének megőrzésére és a betegségek megelőzésére szűrési lehetőségek hiánya.</p>	<p>Az Önkormányzat a Szakorvosi Rendelőintézzel közösen a nőket is érintő eseti szűrés szervezését tervezi a jövő évtől kezdődően.</p>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	2 467	2 188	112,75%
2016	2 553	2 201	115,99%
2017	2 620	2 227	117,65%
2018	2 684	2 249	119,34%
2019	2 769	2 253	122,90%
2020	2 823	2 323	121,52%

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	1351	2221	3572
2016	1347	2223	3570
2017	1345	2209	3554
2018	1349	2203	3552
2019	1345	2214	3559
2020	n.a.		-

Esély, esélyegyenlőség vonatkozásában kevésbé szoktunk idősekről beszélni, az életkorhoz kapcsolódó negatív megkülönböztetés mégis mindennapi életünk része.

Mivel napjainkban egyre inkább megtörténik az, hogy az idős ember egyedül marad, izolálódik, fizikai és szellemi aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül, ez sokuknál okoz pszichés megbetegedéseket is. Az idősök körében meglehetősen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, ezért fokozott figyelmet igényelnek.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	21	25	1052	1844	5	67	n.a.
2016	11	4	1072	1876	3	66	n.a.
2017	13	3	1076	1890	4	54	1
2018	16	3	1070	1909	1	45	n.a.
2019	13	2	1096	1937	n.a.	39	1
2020		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Pilisvörösváron a nyugdíjas lakosság száma és nem szerinti megoszlása a következők szerint alakult az elmúlt években:

A nyugdíjas nők száma 2015-2020 között mindig jóval magasabb volt, mint a nyugdíjas férfiak száma. Nyugdíjasok esetében, bár számszerű adatokkal nem rendelkezünk, de köztudott, hogy magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	148	142	134	112	113	146
41-45 év (TS 042)	Fő	11	12	14	15	19	22
	%	7,43%	8,45%	10,45%	13,39%	16,81%	15,07%
46-50 év (TS 043)	Fő	13	13	8	16	14	17
	%	8,78%	9,15%	5,97%	14,29%	12,39%	11,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	19	12	10	8	6	14
	%	12,84%	8,45%	7,46%	7,14%	5,31%	9,59%
56-60 év (TS 045)	Fő	34	24	17	10	12	11
	%	22,97%	16,90%	12,69%	8,93%	10,62%	7,53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	27	34	38	34	23	29
	%	18,24%	23,94%	28,36%	30,36%	20,35%	19,86%

A KSH 2016. évi mikrocenzus adatai szerint a gazdaságilag aktív népesség 4 millió 754 ezer fő volt, ami 5,4%-kal magasabb, mint amit a legutóbbi, 2011-es népszámlálás mért.

A gazdaságilag aktívak számának növekedéséhez hozzájárult, hogy gyakoribbá vált a tanulás melletti, illetve a 65 éves és annál idősebb korcsoportokban a nyugdíj melletti munkavégzés.

Az időseket az élet számos területén éri megkülönböztetés, ezek közül kiemelendő a fiatal idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A gondoskodó tevékenységek között szerepel a **házi segítségnyújtás** is. A gondozás az egyéni igényeknek megfelelően a lakóhelyen végzett tevékenység. Ez a tevékenység magába foglalja az ápolási feladatokat, a vásárlást, ügyintézetést és a pszichés gondozást is. A 2017-es év folyamán 37 fő kérte a házi segítségnyújtást és 28 fő került ki az ellátásból. 2017. december 31-én 27 fő rendelkezett megállapodással a szolgáltatás igénybe vételére. A nem és életkor szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti. Látható, hogy a leginkább érintettek a 80-90 év közötti nők.

Idősök nappali ellátása is igénybe vehető a szociális központ révén. Ez a szolgáltatás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Ennek a szolgáltatásnak a célcsoportja az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek. Az ellátottakat külön térítési díjért az intézményi mikrobusz reggel be, délután otthonukba szállítja. Továbbá lehetőség van helyben történő étkezésre: ebéd, szükség szerint reggeli is igényelhető. A klubéletet színesítik az egyházi és nemzeti ünnepekről való megemlékezések, a különböző szabadidős programok: névnapi köszöntések, zenés rendezvények, vetélkedők. 2017-ben 38 pilisvörösvári rászoruló vette igénybe a szolgáltatást.

Szakosított ellátás keretében hozzáférhető az úgynevezett **időskorúak gondozóháza** is. **Ez a szolgáltatás** az igénybe vevő személy részére nyújt olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítására és szinten tartására kerül sor. Célcsoport: időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Munkánk során fontosnak tartjuk az idősök mozgásképességének fenntartását és lehetőség szerinti javítását. Az ápoló-gondozó személyzet kompetenciakörén belül ellátja a mobilizálás körébe tartozó feladatokat. A 2017-es év folyamán 24 fő kérte az átmeneti bentlakásos elhelyezés biztosítását és 25 fő került ki az ellátásból. 2017. december 31-én 10 fő rendelkezett megállapodással a szolgáltatás igénybe vételére.

Pilisvörösváron az idősök helyzetét és a közösségi életük javulását segíti az 1984. december hónapban megalapított és 1985. január 1-én működését megkezdett Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub. A Nyugdíjas Klub öntevékeny módon jött létre, társadalmi alapon működik, önálló szervezet. A klub havi programjaiban törekszik elősegíteni a nyugdíjasok szabadidejének hasznosabb eltöltését. Ennek érdekében szervez különböző rendezvényeket, kirándulásokat, összejöveteleket.

Bár az Önkormányzatnak nem kötelező feladata, de az éves szociális kereten belül eddig minden évben lehetőséget talált arra, hogy a 70 éven felüli pilisvörösvári nyugdíjasokat karácsony ünnepe alkalmából karácsonyi ajándékutalvánnyal köszöntse.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Bármennyire is fontos az idősebbek foglalkoztatása, a feljük irányuló diszkrimináció ezt sok esetben meggátolja. Az idősek felé a munkáltatók irányából fennálló kor alapú diszkrimináció leggyakoribb okai között az alábbiakat említhetjük:

- sztereotípiák az idősebb emberek képességeiről és preferenciáiról, nehéz képezni őket, nincsenek megfelelő készségeik;
- szolgálati idő szerinti javadalmazási gyakorlatok rontják esélyeiket;
- fiatalabb vezetők magukhoz hasonló embereket toboroznak, így a diszkrimináció önmegvalósítónak válik.

A népesség elöregedése, illetve a jövőben várhatóan újra feszessé váló munkaerőpiac miatt az idősebb korosztály foglalkoztatottsági mutatói még tovább erősödhetnek, a 60 évesek és idősebbek részaránya fokozatosan növekedhet a munkaerőpiacon. Ezért mindenképp érdemes megvizsgálni, hogy a munkáltatóknak milyen percepció vannak az idősebb munkatársak iránt, illetve az idősebb korosztály milyen szerepet szán magának a munkaerőpiacon

Az időseket az élet számos területén éri megkülönböztetés, ezek közül kiemelendő a fiatal idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság a hátrányos megkülönböztetés tárgyában benyújtott kérelmek kivizsgálása érdekében eljárás folytat le. Bár az adott évre vonatkozó jogesetek a Hatóság honlapján megtalálhatók, azonban azok nem bonthatók területre, így értékelhető adatok nem nyerhetők.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	2 467	37	23	47
2016	2 553	39	24	50
2017	2 620	46	27	105
2018	2 684	40	41	109
2019	2 769	43	40	108
2020	2 823	n.a.	n.a.	n.a.

Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom által nyújtott életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Nehezíti az idősek helyzetét, hogy sokszor a család aktív tagjai távol vannak, vagy elfoglaltak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

Pilisvörösváron a Városi Napos Oldal Szociális Központ biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat. Ilyen többek között a **szociális étkeztetés**. Napi egyszeri meleg ételt biztosítanak azoknak, akik életkoruk miatt önmaguknak nem tudnák megoldani a meleg étel biztosítását. Főként azok az idősek részesülnek ebben a gondoskodási formában, akik egészségi állapotuk miatt vagy

családjuktól, gyermekeiktől való távollét miatt önmaguknak nem tudnak már főtt ételt készíteni. Az esélyegyenlőséget biztosítva a diétás étkezés is biztosított az arra rászorulóknak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Pilisvörösváron több önkéntes, nyugdíjasokból álló szervezet van. A Nyugdíjas Klub több évtizede működik, a tagjainak kirándulásokat, fürdőhelyek látogatását, nyugdíjas bálakat, zenés délutánokat szerveznek.

A FIVIRET (Fiatal és Vidám Retró Társaság Közéleti Egyesület) tagjai közös kirándulásokat szerveznek, nemzetiségi, hagyományörző műsorok alkalmával hagyományos sváb ételeket készítenek, amit a jelenlévőknek, a közönségnek fogyasztásra kínálnak.

A Rozmaring Tánccsoport tagjai pilisvörösvári nyugdíjas hölgyek, akik a városunkban megrendezésre kerülő eseményeken, ünnepeken fellépnek. Az elmúlt időszakban más településeken is felléptek.

A Pilisvörösvári Nagybaldogasszony Kórus nyugdíjas tagjai egyházi eseményeken, hangversenyeken énekelnek.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságáról információval nem rendelkezünk, viszont az közismert, hogy az idős emberek egyre szélesebb körben ismerik az internet világát, így az okostelefonok és számítógépek használata sem idegen tőlük.

d) a generációk közötti programok.

Pilisvörösvárra jellemző, hogy a városi eseményeken, ünnepnapokon a szórakozást minden generációnak egyformán biztosítják. Ezekre az eseményekre jellemző, hogy minden korosztály aktívan részt vesz akár a szervezésben, fellépésekben, vagy csak a szórakozásnak eleget téve. Generációk együtt élvezik a szórakozást és a kikapcsolódást.

A Városi Napos Oldal az idős emberek nappali elfoglaltsága, szórakoztatása érdekében az intézményen belül klubbot működtet. Az óvodás és általános iskolás gyermekek egy-egy ünnepség alkalmával előadást tartanak az idős emberek számára, ezzel is közelebb hozva a két generációt, az időskorúakat a gyermekkorúakkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

2. Házi segítségnyújtás

Szolgáltatás célja, feladata: az igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- a háztartásvitelt, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell biztosítani. A szolgáltatás hatékonyságának elősegítése, a gondozási problémák megbeszélése érdekében a szakmai vezető havonta, illetve szükség szerint team megbeszélést tart.

Együttműködés: szociális szolgáltatókkal, ápolási igény esetén egészségügyi szolgáltatókkal ideértve az otthonápolási szolgálatot is.

Célcsoport: gondozási szükséglettel rendelkező személyek

Ellátási terület: Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Pilisszántó

Szolgáltatás tartalma: ellátotti igény szerint, fokozott figyelemmel a szolgálat kapacitására.

Szociális segítség keretében igényelhető:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben),
- mosás,
- vasalás.

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében),
- gyógyszer kiváltása,
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében,
- mosogatás,
- ruhajavítás,
- közkútról, fűtkútról vízfordás,
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel),
- télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt,
- kísérés.

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

Személyi gondozás keretében igényelhető:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás,
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése,
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés,
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében.

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás,
- fürdetés,
- öltöztetés,
- ágyazás, ágyneműcsere,
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése,
- haj, arcszőrzet ápolás,
- száj, fog és protézis ápolás,
- körömápolás, bőrápolás,
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül),
- mozgatás ágyban,
- decubitus megelőzés,
- felületi sebkezelés,
- sztómazsák cseréje,
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása,
- vérnyomás és vércukor mérése,
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás,
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig).

Szolgáltatás rendszeressége: a gondozási szükséglet vizsgálata során kerül megállapításra, az egyéni igények figyelembe vételével, a hét munkanapjain igényelhető.

Szolgáltatás nyújtása alatti dokumentáció: A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklet szerinti tevékenység napló.

Szolgáltatás ára: térítésköteles az egyén jövedelmi helyzete alapján, megállapítja az intézményvezető, tekintettel Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének rendeletére. A havonta fizetendő személyi térítési díj mértéke nem haladhatja meg az igénylő rendszeres havi jövedelmének 25%-át.

Szolgáltatás igénybevétele: írásbeli kérelem, jövedelem nyilatkozat, házi orvosi javaslat benyújtása a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről szóló 9/1999.(XI. 24.) SzCsM rendelet alapján.

2021-ben a veszélyhelyzet fennállása miatt - a gondozási szükséglettől függetlenül - csak személyi gondozásra szóló megállapodást lehetett kötni.

2021. évi igénybevételi adatok

Az év folyamán 37 fő kérte a házi segítségnyújtást és 46 fő került ki az ellátásból. 2021. december 31-én 60 fő rendelkezett megállapodással a szolgáltatás igénybevitelére.

<i>Életkor</i>	<i>< 60</i>	<i>60-64</i>	<i>65-69</i>	<i>70-74</i>	<i>75-79</i>	<i>80-90</i>	<i>90 <</i>	<i>Összesen</i>
férfi	1	2	4	1	0	7	0	15
nő	0	1	3	7	7	20	7	45
							Összesen	60

A települések szerinti igénybevételt az alábbi táblázatok szemléltetik.

Pilisvörösváron 2021. december 31-én 38 fő rendelkezett megállapodással a szolgáltatás igénybevitelére.

<i>Életkor</i>	<i>< 60</i>	<i>60-64</i>	<i>65-69</i>	<i>70-74</i>	<i>75-79</i>	<i>80-90</i>	<i>90 <</i>	<i>Összesen</i>
férfi	1	2	4	1	0	2	0	10
nő	0	1	1	5	3	12	6	28
							Összesen	38

A házi segítségnyújtás fokozatai szerinti ellátotti megoszlását szemlélteti az alábbi táblázat.

<i>Település</i>	<i>Ellátotti szám (fő)</i> <i>házi segítségnyújtás fokozatai szerint</i>				<i>Összesen (fő)</i>
	<i>0.fokozat</i>	<i>I.fokozat</i>	<i>II. fokozat</i>	<i>III. fokozat</i>	
Pilisvörösvár	0	36	1	1	38

3. Idősek nappali ellátása

Szolgáltatás célja, feladata: lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére az azt igénylők számára.

Együttműködés: szociális szolgáltatókkal, szükség esetén egészségügyi szolgáltatókkal

Célcsoport: tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek.

Ellátási terület: Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Pilisszántó

Szolgáltatás tartalma:

1. szabadidős programok szervezése,
2. szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
3. hivatalos ügyek intézésének segítése,
4. életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
5. speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.

Az ellátottakat külön térítési díjért az intézményi mikrobusz reggel be, délután otthonukba szállítja. Továbbá lehetőség van helyben történő étkezésre: ebéd, szükség szerint reggeli is igényelhető.

A pandémia miatt a klub zárva volt január 1. - május 25. között, valamint július 5-31. között. Ezért a szokásos megemlékezések egyházi és nemzeti ünnepekről, születés és névnapi köszöntések, zenés rendezvények, vetélkedők nagyrésze elmaradt. A zárás időtartama alatt a klubgondozók folyamatosan tartották a kapcsolatot a klubtagokkal telefonon és személyesen látogatták, segítették otthonukban az ezeket igénylő idős embereket. Szerencsés módon ezek a tevékenységek is állami támogatást kaptak, jogszabályi rendelkezés alapján.

Szolgáltatás rendszeressége: a nappali ellátás a hét munkanapjain 7.30-15.30 között tart nyitva.

Szolgáltatás nyújtása alatti dokumentáció: a szociális ágazati portálon a szakminisztérium által közzétett látogatási és eseménynapló.

Szolgáltatás ára: térítésmentes Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének rendelete alapján.

Szolgáltatás igénybevétele: írásbeli kérelem, jövedelem nyilatkozat, háziorvosi javaslat benyújtása a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről szóló 9/1999.(XI. 24.) SzCsM rendelete alapján.

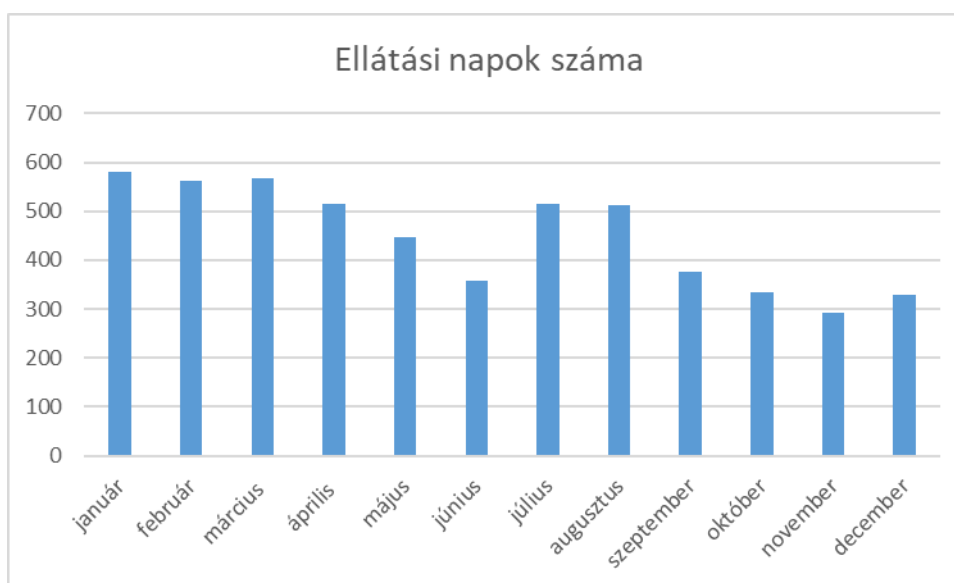
2021. évi igénybevételi adatok

Az év folyamán 7 fő kérte az idősök nappali ellátását és 19 fő került ki az ellátásból. 2021. december 31-én 28 fő rendelkezett megállapodással a szolgáltatás igénybevételére, melyből 25 fő pilisvörösvári, 3 fő pilisszentiváni, 1 fő pilisszántói.

Az alábbi táblázat a kor és nemek szerinti megoszlást mutatja.

Életkor	< 60	60-64	65-69	70-74	75-79	80-90	90 <	Összesen
férfi	0	0	0	2	2	1	0	5
nő	0	0	2	3	9	9	0	23
						Mindösszesen		28

Az alábbi grafikon a 2021. évi ellátási napok adatait szemlélteti.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>Magasak az idősek körében az egészségügyi kockázatok</p> <p>Járványhelyzet következtében az elzártság, elszigetelődés negatív hatásainak megjelenése az idősek körében.</p> <p>Csökken a szociális szolgáltatások idősek általi igénybevétele a koronavírus járvány következtében.</p> <p>Idősek informatikai jártassága alacsony</p> <p>Idősek akadályoztatottsága az ügyintézés során</p>	<p>Szűrőprogram biztosítása, betegséget megelőző, aktivitást szolgáló programok biztosítása</p> <p>Közösségi programok, rendezvények iránti igény felkeltése. Programok, szolgáltatások újrászervezése, biztosítása.</p> <p>Szociális szolgáltatásra rászoruló felkutatása, kapcsolatfelvétel az idősek klubjainak tagjaival a célcsoport elérése érdekében. Szolgáltatásokkal kapcsolatos információk eljuttatása a célcsoporthoz. Szolgáltatások igénybevételének növelése.</p> <p>Digitális kompetenciák megszerzésére irányuló képzés, program biztosítása.</p> <p>Ügyintézés akadálymentesítése, ügyfélterekben kihelyezett tájékoztatók között könnyen érthető kommunikációs módszertannal készült szövegek. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hálózatának, eszközeinek megújítása A demenciával élő személyek speciális ellátási szükségletének megfelelő nappali ellátás biztosítása.</p>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 561 247 fogyatékkal élő ember van Magyarországon, ez a népesség 5,6% -át jelenti. A népesség fogyatékossgátípus szerinti megoszlása alapján elmondható, hogy a mozgássérültek aránya a legnagyobb.

Igaz ez településünkre is. A fogyatékossgátípusok közül Pilisvörösváron az értelmileg fogyatékosok száma jelentős még, illetve kisebb számban vannak látás-és hallássérültek.

A fogyatékkal élők helyzetét nehezíti, hogy egyetlen biztos megélhetési forrásuk az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezek a források szűkös megélhetést biztosítanak, és egyáltalán nem biztos, hogy munkavégzéssel jövedelmüket növelni tudják, és ezzel életkörülményeik javításához hozzá tudnak járulni. Sajnálatosan a fogyatékkal élők lakhatási, foglalkoztatási helyzetéről számszerű statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért a pontos kép megalkotása nehéz.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre. Az elsődleges cél, hogy a fogyatékkal élők betölthessék állampolgári szerepüket, és elláthassák az ehhez kapcsolódó feladatokat. Hasonlóan fontos, hogy döntési lehetőségeikben, életük irányításában ugyanakkora szabadságot élvezhessenek, mint nem fogyatékos társaik.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami az értelmi fogyatékosok esetében még jelentősebb. Pilisvörösváron az értelmi fogyatékosok segítésére a Városi Napos Oldal Szociális Központ nappali ellátást biztosít.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	190	190	380
2016	176	187	363
2017	165	179	344
2018	167	171	338
2019	147	162	309
2020	n.a.	n.a.	-

A táblázat jól mutatja, hogy 2015-től a megváltozott munkaképességű személyek ellátásban részesülő nők száma évről évre minimálisan, de csökkent, a viszont a számuk a férfiak számától magasabb volt. 2020-as évre adatokkal nem rendelkezünk.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	10
2016	12
2017	11
2018	11
2019	10
2020	10

Az ellátottak számát a fenti táblázat mutatja be. Az önkormányzati fenntartású Napos Oldal Szociális Központ a fogyatékkal élők számára nappali ellátást biztosít. A szolgáltatás célja, feladata: lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. A szolgáltatás célcsoportja a harmadik életévüket betöltött,

önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személy részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

Civil fenntartású intézmény Pilisvörösváron a Virgonc Gyermekház, mely sérült gyermekek nappali ellátását biztosítja. Az Önkormányzat kedvezményes ingatlanbérleti díjjal támogatja az intézményt. Az ellátás keretein belül terápiás foglalkozásokat szerveznek, ilyen a gyógyító lovas-, vízi-, kutyás- és zenés terápiák, illetve a mozgásfejlesztő konduktív és kognitív terápiák. Normál napközi otthoni nevelés biztosítása értelmi sérült gyermekek részére keresztény nevelési háttérrel, hároméves kortól 18 éves korig vehető igénybe. Naponta reggel 7-től este 20 óráig van nyitva, a dolgozó szülők segítése érdekében.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékos személyek speciális munkavállalásának lehetőségeit minden esetben a munkáltató figyelembe veszi. A fogyatékos munkavállaló, a munkáltatónál az állapotát, a munkavállalás fizikai lehetőségeit figyelembe véve jelzi, hogy milyen területen, milyen tevékenységet tud ellátni.

A városunkban a munkahelyek többsége akadálymentesen megközelíthető, ezért ez a munkaviszony létesítésének akadálya nem lehet.

Fogyatékos személyek közfoglalkoztatásáról nincs tudomásunk.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékossgal élő személyek munkavállalásához az alábbi összetett, foglalkoztatási rendszer biztosít háttérrel:

1) Az intézményi jogviszonyban álló fogyatékossgal élő személyek intézményen belüli foglalkoztatását (a továbbiakban: szociális foglalkoztatás) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és végrehajtási rendeletei szabályozzák.

Intézményi foglalkoztatási formák:

a) fejlesztő-felkészítő foglalkozás (legfeljebb 1 évre kötött munkaszerződés alapján a szociális intézményben ellátott személy számára munkafolyamatok betanítása és foglalkoztatása révén az önálló munkavégző képesség kialakítása, helyreállítása, fejlesztése, valamint az ellátott felkészítése védett munka keretében, illetve a nyílt munkaerőpiacon történő önálló munkavégzésre)

b) munkarehabilitációs foglalkoztatás (célja a szociális intézményben ellátott fogyatékos személy munkakészségének, valamint testi és szellemi képességeinek munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése, továbbá a fejlesztő- felkészítő foglalkoztatásra való felkészítés).

2.) Akkreditált munkáltatónál történő foglalkoztatás

Amennyiben egy szervezetnél a megváltozott munkaképességű dolgozók létszáma eléri a 30 főt vagy arányuk az összes munkavállalóhoz viszonyítva meghaladja a 25 százalékot, illetve megfelel az egyéb feltételeknek, a szervezet kérheti akkreditációját, amely után az állam támogatást / normatívát fizet a munkavállalók foglalkoztatásának támogatására. Az állami támogatás fordítható a munkabérre, a speciális igényű foglalkoztatás esetén felmerülő esetleges többletköltségekre, képzésekre vagy a munkahely rehabilitációs célú átalakítására. Ezen költségeket 75-100 százalékig terjedő arányban téríti meg az állam.

Az akkreditációs eljárás arra is alkalmas, hogy megkülönböztesse a fogyatékossgal élő emberek védett (félig védett) foglalkoztatására alkalmas munkáltatókat, azoktól, akik a fogyatékossgal élő emberek integrált foglalkoztatásának a feltételeit teremtették meg. E megkülönböztetés a különböző típusú akkreditációs tanúsítványok révén történik. Az akkreditációs tanúsítvány típusai:

- alaptanúsítvány,
- rehabilitációs tanúsítvány,

- kiemelt tanúsítvány,
- feltételes tanúsítvány.

Az akkreditációs eljárás alapján kiadott alaptanúsítvány igazolja, hogy a munkáltató a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatására irányadó alapvető akkreditációs követelményeknek megfelel, azaz **akkreditált foglalkoztató**. A rehabilitációs tanúsítvány a munkáltatót **rehabilitációs foglalkoztatónak (2 típusa: közösségi munkavégzés, rehabilitációs célú foglalkoztatás)** nyilvánítja. A kiemelt tanúsítvány a munkáltatót **védett foglalkoztatónak** minősíti. A feltételes tanúsítvány a kiemelt tanúsítvány megszerzésére való felkészülést segíti elő.

Az akkreditált munkáltatók közül csak az alaptanúsítvánnyal rendelkező munkáltatóknál történő munkavégzés minősíthető integrált foglalkoztatásnak.

a) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Erre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk, tudomásunk szerint nincs hátrányos megkülönböztetés a fogyatékosok foglalkoztatása területén.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékosággal élő emberek önálló életvitelét támogató szolgáltatások, programok legfőbb elemei a kerületben a támogató szolgálatok, nappali ellátások működésében, elérhetőségében és egyéb pénzbeli és természetbeni támogatások biztosításában valósulnak meg. A **Napos Oldal Szociális központ a fogyatékos személyek nappali ellátását, míg a Virgonc Gyermekház a gyermekek fejlesztését is végzi.**

A támogató szolgálat célja olyan gondoskodás megvalósítása, amely a fogyatékosággal élő emberek életminőségének javítására irányul, annak érdekében a fogyatékosággal élő emberek segítséggel, de öntevékenyen - önellátási képességük felhasználásával - személyes igényeiknek és képességeiknek megfelelően élhessenek.

Fogyatékosággal élő személyek nappali ellátása:

A szolgáltatás a saját otthonukban élő, önkiszolgálásra részben képes fogyatékosággal élő személyek részére napközbeni gondozást, foglalkoztatást és a közoktatás keretében tartozó nevelést biztosítja.

A fogyatékosággal élő személyek nappali intézményében nyújtott szolgáltatások:

- állandó felügyelet biztosítása
- tisztálkodási, fürdési lehetőség, mosatás
- igény szerint ebédet biztosítása
- egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást szervezése: meglévő készségek és képességek szinten tartása és fejlesztés (egyéni - csoportos fejlesztés)
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
- mentális gondozás
- társas kapcsolatok kialakításának, illetve fenntartásának segítése

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény részletezi a fogyatékkal élő személyek fogyatékosági támogatást igényelhetnek.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátása:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás (2011. évi CXCI. tv.).

A rehabilitációs ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy jogosult a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra és pénzbeli ellátásra.

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi szolgáltatások és rehabilitációs ellátások elérhetősége a jelen dokumentum 3.6. pontjában került részletezésre.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokat nyújtó intézményeink többsége akadálymentesített. A Szakorvosi Rendelőintézetben a rendelésekre, kezelésekre érkezők mozgáskorlátozottság esetén lift segítségével tudják megközelíteni, illetve könnyebben el tudják érni a különböző szinteken működő rendeléseket. Pályázat elnyerését követően, a gyermekorvosi rendelő akadálymentesítésére is sor került, melynek átadására 2019 nyarán került sor.

Településünkön a Városi Napos Oldal Szociális Központ és Városi Könyvtár is akadálymentesített. A Városi Napos Oldal Szociális Központ udvarán mozgássérült parkolók találhatóak. Ebben az intézményben megtörtént az infokommunikációs akadálymentesítés is, indukciós hurok került kiépítésre. A Fő utca-program keretében megépült a teljesen akadálymentes új Városi Ügyfélszolgálat, mely 2013. január 1. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Pilisvörösvári Járási Hivatalának ad otthont. A Művészetek Háza teljeskörűen akadálymentesített, itt lift is található. Az óvodák a mozgássérültek számára igénybe vehetők, az iskolák esetében a földszinten lévő helyiségek használhatók.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A hozzáférhetőséget érintő infrastrukturális és egyéb fejlesztések tekintetében alapvetően szükséges rögzíteni a komplex akadálymentességet, amely a fizikai és info-kommunikációs elemek mellett magában foglalja a valódi hozzáférhetőséget biztosító szolgáltatásszervezési lépéseket is.

A kommunikációs hozzáférhetőség terén elsődleges fejlesztési irány az eddigi hiányterületek egyebek mellett az autista, beszéd fogyatékos és más, kommunikációjukban súlyosan akadályozott személyek számára nyújtott szolgáltatások - integrálása a meglévő kommunikációs szolgáltatások rendszerébe.

A digitális írástudás folyamatos terjedésével egyre nagyobb jelentőséggel bír a webes és egyéb elektronikus szolgáltatások hozzáférhetősége

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az Mt. 51. § (5) bekezdése alapján a fogyatékossgal élő személy foglalkoztatása során gondoskodni kell az ésszerű alkalmazkodás feltételeinek biztosításáról. Ez azt jelenti, hogy a munkaadóknak meg kell tenniük a megfelelő és az adott esetben szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékossgal élő személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy tovább képzés (kivételt képez ez alól, ha a szükséges intézkedés meghozatala aránytalan nagy terhet ró a munkáltatóra). Az ésszerű alkalmazkodás követelménye tehát lényegében a fogyatékossgal élő személyek egyenlő bánásmódhoz való jogának rögzítése.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A Fő utca-felújítás keretében megújultak a Fő utcai járdák: új burkolatot kaptak a teljes szakaszon, mindkét oldalon. A járdák felújítása során vakvezető sáv került kialakításra, jelezve a lámpás átkelőhelyek helyét. A lámpák működtetésére a látássérültek távkapcsolókat kaptak, mely segíti őket az átkeléseknél. A városban ennek ellenére még bőven akadnak olyan járdaszakaszok, amelyek nem akadálymentesek.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.) jelen dokumentum korábbi pontjaiban került bemutatásra.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A Humán Szolgáltatások Igazgatósága által biztosított fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása során terápiás foglalkoztatások, az ellátottak meglévő képességei és készségei szinten tartása, valamint fejlesztés zajlik egyéni, illetve csoportos formában.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 561 247 fogyatékkal élő ember van Magyarországon, ez a népesség 5,6% -át jelenti. A népesség fogyatékossgaltípus szerinti megoszlása alapján elmondható, hogy a mozgássérültek aránya a legnagyobb.

Igaz ez településünkre is. A fogyatékossgaltípusok közül Pilisvörösváron az értelmileg fogyatékosok száma jelentős még, illetve kisebb számban vannak látás-és hallássérültek.

A fogyatékkal élők helyzetét nehezíti, hogy egyetlen biztos megélhetési forrásuk az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezek a források szűkös megélhetést biztosítanak, és egyáltalán nem biztos, hogy munkavégzéssel jövedelmüket növelni tudják, és ezzel életkörülményeik javításához hozzá tudnak járulni. Sajnálatosan a fogyatékkal élők lakhatási, foglalkoztatási helyzetéről számszerű statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért a pontos kép megalkotása nehéz.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre. Az elsődleges cél, hogy a fogyatékkal élők betölthessék állampolgári szerepüket, és elláthassák az ehhez kapcsolódó feladatokat. Hasonlóan fontos, hogy döntési lehetőségeikben, életük irányításában ugyanakkora szabadságot élvezhessenek, mint nem fogyatékos társaik.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami az értelmi fogyatékosok esetében még jelentősebb. Pilisvörösváron az értelmi fogyatékosok segítésére a Városi Napos Oldal Szociális Központ nappali ellátást biztosít.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma			
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2015	10	0	n.a
2016	12	0	n.a
2017	11	0	n.a
2017	11	0	n.a
2018	10	0	n.a
2020	11	0	n.a

35. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az ellátottak számát a fenti táblázat mutatja be. Az önkormányzati fenntartású Napos Oldal Szociális Központ a fogyatékkal élők számára nappali ellátást biztosít. A szolgáltatás célja, feladata: lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. A szolgáltatás célcsoportja a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személy részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

Civil fenntartású intézmény Pilisvörösváron a Virgonc Gyermekház, mely sérült gyermekek nappali ellátását biztosítja. Az Önkormányzat kedvezményes ingatlanbérleti díjjal támogatja az intézményt. Az ellátás keretein belül terápiás foglalkozásokat szerveznek, ilyen a gyógyító lovas-, vízi-, kutyás- és zenés terápiák, illetve a mozgásfejlesztő konduktív és kognitív terápiák. Normál napközi otthoni nevelés biztosítása értelmi sérült gyermekek részére keresztény nevelési háttérrel, hároméves kortól 18 éves korig vehető igénybe. Naponta reggel 7-től este 20 óráig van nyitva, a dolgozó szülők segítése érdekében.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A közszolgáltatásokat nyújtó intézmények akadálymentesítése Pilisvörösváron folyamatos. A Szakorvosi Rendelőintézet további akadálymentesítésének kiterjesztése megtörtént, mivel az épületben épített lift mellett, a mosdók és a gyermekorvosi rendelő akadálymentes megközelítésének kiépítésére is sor került.

Településünkön a Városi Napos Oldal Szociális Központ és Városi Könyvtár is akadálymentesített. A Városi Napos Oldal Szociális Központ udvarán mozgássérült parkolók találhatóak. Ebben az intézményben megtörtént az infokommunikációs akadálymentesítés is, indukciós hurok került kiépítésre. A Fő utca-program keretében megépült a teljesen akadálymentes új Városi Ügyfélszolgálat, mely 2013. január 1. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Pilisvörösvári Járási Hivatalának ad otthont. A Művészetek Háza teljeskörűen akadálymentesített, itt lift is található. Az óvodák a mozgássérültek számára igénybe vehetők, az iskolák esetében a földszinten lévő helyiségek használhatóak.

A Fő utca-felújítás keretében megújultak a Fő utcai járdák: új burkolatot kaptak a teljes szakaszon, mindkét oldalon. A járdák felújítása során vakvezető sáv került kialakításra, jelezve a lámpás átkelőhelyek helyét. A lámpák működtetésére a látássérültek távkapcsolókat kaptak, mely segíti őket az átkeléseknél. A városban ennek ellenére még bőven akadnak olyan járdaszakaszok, amelyek nem akadálymentesek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A városban kevés még az akadálymentes járda.	Járdák, gyalogutak akadálymentes felújítása az önkormányzat anyagi lehetőségeinek arányában.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas számban előforduló krónikus betegségek. Krízishelyzetek okozta fizikális és mentális egészségromlás magas arányú előfordulása a lakosság körében.	Egészségfejlesztés az egészség megtartásáért.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

a) 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Városunkban számos civil szervezet működik, akik aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain.

Az önkormányzat látókörébe főleg azok a szervezetek kerültek, amelyek együttműködnek a településsel, támogatást kérnek és/vagy valamely programokban együttműködnek az önkormányzattal, vagy intézményeivel.

Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok alapszabályában szereplő tevékenységével kapcsolatos programjait, rendezvényei költségeit.

Az elmúlt években Önkormányzatunk az alábbi szervezetek részére nyújtott támogatást:

- Adenssa Kh. Sporttánc Egyesület
- Fiatal és Vidám Retró Társaság Közéleti Egyesület
- Rozmaring Hagyományőrző Táncsoport
- Kovács László Kertbarát Kör
- Látássérültek Pilis Völgye Egyesülete
- Liget Polgárőr Egyesület
- Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete Pilisvörösvári Alapszervezete
- Oxigén Úszó- és Sportsuli Közhasznú Nonprofit Kft.
- Pilis Cross-Country Club

- Pilisvörösvári Kézilabda Sportkör
- Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncegyüttes
- Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Vegyeskórus
- Pilisvörösvári Hagyományörző Egyesület
- Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub-Nosztalgia Dalkör
- Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Pilisvörösvári Polgárőr Közhasznú Egyesület
- Pilisvörösvári Református Egyházközség
- Pilisvörösvári Római Katolikus Egyházközség
- Pilisvörösvári Utánpótlás Futball Club
- Werischwarer Heimatwerk
- Pilisi Sportegyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Városunkban jól működő partnerség jellemzi az egyházi és civil szektorral, valamint a nemzetiségi önkormányzattal való együttműködést, amelyek aktívan részt vesznek a városunk mindennapi életében. Pilisvörösvár Város Önkormányzata működési támogatással, illetve pályázati keretösszeggel járul hozzá tevékenységeikhez.

Önkormányzatunk a döntései előkészítése során bevonja a civil szervezeteket, elismeri és tiszteletben tartja függetlenségét, mindig a partneri viszony kialakítására törekszik.

A Pilisvörösváron működő nemzetiségi önkormányzat hagyományörző programjai népszerűek és közkedveltek a városban nemcsak az itt élő nemzetiségiek, hanem a szimpatizánsok körében is. A nemzetiségi önkormányzat összefogja a városunkban élő német nemzetiséget, számos programot szerveznek a szabadidő kulturált, identitásukat megőrző eltöltésére.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat részére ingyenes helyiség használatot biztosít, mellyel hozzájárul az egyesület működéséhez.

e) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának nincs térségi, területi társulási kapcsolódása.

c) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városunkban német kisebbségi önkormányzat működik, melyek a jogszabály keretei között gyakorolják a városunkban élő nemzeti és etnikai kisebbségek érdekében, a kisebbségi közügyek ellátása során törvény által kötelezően előírt és önként vállalt feladat-és hatásköreiket.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata elismerve a nemzetiségi önkormányzat működésének fontosságát és jelentőségét, valamint megvalósítandó törekvéseit, minden évben pályázati lehetőséget biztosít a számukra, melynek célja a nemzetiségi önkormányzat által elsősorban a pilisvörösvári lakosság számára végzett feladatok, programok tartalmas és színvonalas megvalósításának támogatása.

A pályázatokat benyújtani elsősorban az alábbi témakörökben lehet:

- oktatás-nevelés
- kulturális-, művelődési tevékenység
- hagyományörzés
- történelmének megismertetése
- anyanyelv-ápolás
- anyaországgal való kapcsolattartás
- szociális tevékenység
- gyermek- és ifjúságvédelem
- érdekképviselet-, esélyegyenlőség elősegítése

- csepeli értékek megőrzése

Az elmúlt évek során a városunkban élő nemzetiségi önkormányzat a kulturális, hagyományőrző programjaikkal színesítették a város kulturális életét. A velünk élő német nemzetiség szokásait, ünnepeit, dalait, táncait, ételeit ismertették meg az érdeklődő közönséggel.

d) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Városunkban számos olyan civil szervezet működik, amely az esélyegyenlőségi terv célcsoportjainak érdekeit képviseli.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata továbbra is minden eszközzel igyekszik támogatni azokat a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket, amelyek a városhoz kapcsolódó vagy a pilisvörösvári lakosokat érintő programokat szerveznek.

c) tor-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának tor-profit szereplőkkel egyelőre nincs kapcsolata, de vizsgálja annak lehetőség, hogy az önkormányzat döntéshozó szerveivel együttműködve részt vegyenek a helyi közösséget érintő társadalmi, globális problémák megoldásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Felhasznált források:

1. Fenntartható Városfejlesztési Stratégia
2. Integrált Településfejlesztési Stratégia
3. Városi Napos Oldal Szociális Központ szakmai beszámolója
4. PMKH Budakeszi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának nyilvántartása
5. Településrendezési terv
6. Településszerkezeti terv
7. Településfejlesztési koncepció
8. Fáyné dr. Dombi Alice: Gyermekvédelmi prevenció
9. Szakorvosi Rendelőintézet beszámolója
10. KSH 2011-es népszámlálási adatai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Pilisvörösváron nem beszélhetünk szegregátumokról vagy telepekről, a cél ennek az állapotnak a fenntartása	Prevenció, a kialakulás megelőzésére törekvés, a felzárkóztatás támogatása (Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)
Gyermekek	<p>A városban működő önkormányzati fenntartású óvodák eltérő infrastruktúrával rendelkeznek.</p> <p>Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek</p> <p>Veszélyeztetett gyermekek.</p>	<p>Folyamatos pályázatfigyelés és pályázatok benyújtása, fejlesztési lehetőségek feltárása, önerőből történő korszerűsítés, fejlesztés. Szolidaritási számla létrehozása a lakossági hozzájárulások biztosításához.</p> <p>A hátrányos helyzet megállapítása, a gyermekek bevonása az önkormányzat által ellátott gyermekétkeztetésbe.</p> <p>A veszélyeztetettség feltárása, lehetőség szerinti megszüntetése védelembe vétellel, ideiglenes elhelyezéssel, nevelésbe vétellel a Napos Oldal Szociális Központban működő Család- és Gyermekjóléti központos keresztül. Jelzőrendszer aktivitásának növelése.</p>
Idősek	Magas az egyedül élők arány	Az aktivitást, az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése, ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a Napos Oldal Szociális Központ Idősek Klubjában és az intézménnyel kapcsolatban álló intézmények, szerveződések bevonásával.
Nők	<p>A nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek megszüntetése</p> <p>Gyermek nevelési nehézségek, szülői szerepek összemosódása, munka és magánélet egyensúlyának felbomlása, magas az egyszülős háztartások száma</p> <p>A nők munkanélküliségi rátája a vizsgált 5 év tekintetében folyamatosan</p>	<p>Az áldozatok támogatásának és az igazságszolgáltatás elérhetőségének javítása. Figyelemfelhívás, a társadalmi szintű attitűdváltás és a megelőzés támogatása. Nemek felosztás alapján adatgyűjtés.</p> <p>Egyszülős családok pozitív támogatása, egyenlő esélyek teremtése.</p> <p>Nők munkaerő-piaci helyzetének</p>

	magasabb a férfiakénál Nők egészségének megőrzésére és a betegségek megelőzésére szűrési lehetőségek hiánya.	javítása, valamint a család munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal együttműködésekkel, különösen az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítésével. Az önkormányzat a Szakorvosi Rendelőintézettel közösen eseti szűrés szervezését tervezi a jövő évtől kezdődően.
Fogyatékkal élők	A városban kevés még az akadálymentes járda.	Rövidtávú cél: pályázatok, támogatások felkutatása, pályázatbenyújtás Középtávú cél: néhány új járdaszakasz felújítása Hosszú távú cél: A belterületen lévő összes járda akadálymentesítése.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Magas számban előforduló krónikus betegségek. Krízishelyzetek okozta fizikális és mentális egészségromlás magas arányú előfordulása a lakosság körében.	Az önkormányzat a Szakorvosi Rendelőintézettel közösen eseti szűréseket tervez a jövő évtől kezdődően.

Jövőképünk

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának legfontosabb célja, hogy a településen élők mindenféle megkülönböztetés és célcsoportba sorolás nélkül a település nyújtotta lehetőségekkel élni tudjanak, az életkörülmények javuljanak és az élet minden területén az egyenlőség biztosított legyen. Célunk egy olyan támogatói környezet megteremtése, ahol a veszélyeztetett célcsoportok kiemelt figyelmet kapnak, ahol a problémákra célzott intézkedésekkel a település válaszol. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek helyzetét, hiszen ők jelentik a település jövőjét. Éppen ezért célunk, hogy gyermekeinket munkára és tisztességes megélhetésre neveljük, őrizve hagyományait, tisztelve a közösséget, melyben élnek. Erősíteni kívánjuk a lakóhelyhez kötődést, küzdünk a társadalmi kirekesztettség ellen. Mindezen célok megvalósítása érdekében esélyegyenlőségi referensi munkakört működtetünk, mely összefogja a céljaink megvalósításához szükséges tevékenységeket.

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*
A romák és a mélyszegénységben élők szegregációjának megelőzése

Intézkedés címe:	Szegregáció kialakulásának megakadályozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron nem beszélhetünk szegregátumokról vagy telepekről, ennek az állapotnak a fenntartása a feladat.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid- , közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél: a szegregációmentesség megőrzése Rövidtávú: Az Integrált Városfejlesztési tervben feltárt szegregáltság szempontjából veszélyeztetett területek felülvizsgálata. Középtávú: Veszélyek prognosztizálása, antiszegregációs terv felülvizsgálata, amely enyhíti a településen belüli esélyegyenlőtlenséget. Hosszú távú: A település szegregációmentességének megőrzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Veszélyeztetett területek felülvizsgálata Antiszegregációs terv felülvizsgálása
Részvevők és felelős	jegyző, polgármester, esélyegyenlőségi referens, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője,
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Veszélyeztetett területek felülvizsgálata: 6 hónap Antiszegregációs terv kidolgozása/felülvizsgálása: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szegregáció- és telepmentes település.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A város egészére és az egyes városrészekre vonatkozó demográfiai, gazdasági, szociális, oktatási, foglalkoztatottsági, stb. adatok látensége, ezáltal a statisztika esetleg nem a valós helyzetet tükrözi, és nem jelzi a valós problémákat.
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi

Óvodai infrastruktúra-fejlesztés

Intézkedés címe:	A városban működő óvodák eltérő infrastruktúrájának kiegyenlítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban működő öt óvodaépület eltérő infrastruktúrával rendelkezik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél az, hogy az összes városi óvoda közel azonos, korszerű műszaki, technikai szinten működjön, az intézményi infrastruktúra minél inkább az elvárásoknak megfelelő legyen. Rövidtávú cél: Az óvodák vizsgálata, konkrét fejlesztési lehetőségek feltárása. Középtávú cél: pályázatbenyújtás a szükséges fejlesztésekre, sikertelen pályázás esetén önerőből történő kisebb fejlesztések megkezdése. Hosszú távú él: az óvodai épületek korszerűsítése, azonos szintre hozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fejlesztési igények feltárása A fejlesztési lehetőségek mérlegelése Pályázati lehetőségek felkutatása Pályázatírás és benyújtás Sikertelen pályázat esetén önerőből történő fejlesztések az önkormányzat anyagi lehetőségeinek arányában.
Résztvevők és felelős	Felelős: Képviselő-testület, polgármester, jegyző, GESZ-vezető
Partnerek	Óvodák vezetői, óvodai alkalmazottak, szülők
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés: folyamatos A fejlesztési lehetőségek mérlegelése: folyamatos Pályázati lehetőségek felkutatása: folyamatos Pályázatírás, benyújtás: folyamatos, pályázati kiírásnak megfelelően Önerőből történő fejlesztések: 2022-es évtől folyamatosan. Elnyert pályázat esetén az abban foglaltak szerint.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: Széchenyi utcai óvoda energetikai felújítása. Az öt óvodában a teljes világítás korszerűsítése energetikai szempontból Középtávon: Széchenyi utcai óvoda konyha és tálaló helyiségének korszerűsítése, Hosszútávon: mind az öt óvodaépület infrastruktúrájának azonos szintre emelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőségek hiánya, sikertelen pályázat, önerő hiánya. Csökkentésük: Önerő felhasználása, tudatos gazdálkodás.
Szükséges erőforrások	Humán: pályázatfigyelő, pályázatlebonnyolító, kivitelezők. Pénzügyi: önerő, pályázati források,

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, életkörülményeik javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron a feltárt hátrányos helyzetű gyermekek száma 5 fő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél az, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek közül minél többen részesüljenek az önkormányzati gyermekétkeztetésben. Rövidtávú cél: Lehetőségekhez mérten a hátrányos helyzetű családok felkutatása, kapcsolatfelvétel, folyamatos kapcsolattartás a családdal Középtávú cél: Hátrányos helyzetű gyermekek bevonása a gyermekétkeztetésbe, folyamatos kapcsolattartás a családdal Hosszú távú cél: Folyamatos kapcsolattartás az érintett családokkal, esetlegesen a látókörből még kimaradt gyermekek felkutatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	Felelős: Képviselő-testület, jegyző, lakosságszolgálati osztály szociális ügyintézője
Partnerek	szülők
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: Családokkal való kapcsolatfelvétel Középtávon: Az étkeztetésre rászoruló gyermekek tényleges bevonása Hosszútávon: Családok passzivitásának ellenállásának feloldása, együttműködés folyamatos fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Családok passzivitása, ellenállása
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Veszélyeztetett gyermekek

Intézkedés címe:	Veszélyeztetett gyermekek felkutatása, veszélyeztetettségük csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2017-ben 32 fő, 2020-ban 28 fő. Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermekek számának rohamos növekedése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre	Cél: a veszélyeztetett gyermekek felkutatásra kerüljenek. Lehetőség szerint a veszélyeztetettség minél előbb megszűnjön. SNI-s gyermekek számának csökkentése, gondozásuk elősegítése. Rövidtávú cél: A területen érintett intézményekkel kapcsolatfelvétel (Család- és gyermekjóléti szolgálat) Középtávú: Veszélyeztetettség csökkentése minél több érintett gyermek

bontásban	esetében. Az SNI-s gyermekek nevelésének, oktatásának elősegítése. Hosszú távú: Jobban működő jelzőrendszer kialakítása az érintett intézményekkel történő hatékony együttműködés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	SNI-s gyermekek viselkedési atitűdjének változtatása, a közösségi életbe való visszavezetése.
Résztevők és felelős	Felelős: Képviselő-testület, jegyző, lakosságszolgálati osztály érintett ügyintézője, Napos Oldal Szociális Központ Gyermekjóléti Szolgálat. SNI-s gyermekek esetében a Templom téri Általános Iskola és a Napos Oldal Szociális Központ Gyermekjóléti Szolgálat.
Partnerek	Napos Oldal Szociális Központ Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kapcsolatfelvétel a Napos Oldal Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központjával: 30 nap
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Családok ellenállása, rejtett veszélyeztetettség, rosszul működő jelzőrendszer, egyre növekvő SNI-s gyermekek száma
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Az idősek aktivitásának és önállóságának megőrzése

Intézkedés címe:	Idős, egyedülállóknak számára az aktivitást, az önállóságot megőrző időskori programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron magas az idős, egyedülálló/egyedül élők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: A civil szervezetek (Nyugdíjas Klub) és a városban működő szociális intézmények (Szent Erzsébet Otthon, Városi Napos Oldal Szociális Központ, Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény) bevonása, felkérése, a problémákra a megoldás közös keresése. Középtávú: Az aktivitást, az önállóságot megőrző időskori programok szervezése, annak széleskörű reklámozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hosszú távú: további új időskori, időseknek szóló programok bevezetése a városban (pl. számítógépes oktatás)
Résztevők és felelős	Képviselő-testület, Napos Oldal Szociális Központ vezetője, Művészetek Háza vezetője.
Partnerek	Nyugdíjas Klub, Kertbarát Kör és egyéb civil szervezetek, helyi vállalkozók

Határidő(k) pontokba szedve	Helyi érintett szervezetek felkeresése a témában: folyamatos Időskori programok szervezése: folyamatos Rendszeres programok működtetése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Érintett intézmények együttműködve bekapcsolódnak a közös problémamegoldásba. Középtávú: Érdeklődést keltő idősprogramok szervezése Hosszú távú: legalább plusz egy időseknek/idősek által szervezett program, mely korábban nem volt a városban. A Nyugdíjas Klub és az Idősek Klubja tagjainak száma bővül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a programok iránt.
Szükséges erőforrások	pénzügyi és humán

A városban kevés még az akadálymentes járda

Intézkedés címe:	Városi járdák akadálymentesítése felújítással, új járdák építésével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban kevés még az akadálymentes járda.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A város belterületen lévő járdák akadálymentesítése, szükséges helyeken új járda építése, új burkolatok. Rövidtávú cél: pályázatok, támogatások felkutatása, pályázatbenyújtás Középtávú: néhány új járdaszakasz felújítása Hosszú távú: A belterületen lévő összes járda akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A városban lévő járdák állapotának feltérképezése Pályázatok, támogatások feltárása, felkutatása Pályázatbenyújtás Sikeres pályázat esetén a megvalósítás megkezdése Sikertelen pályázat esetén önerőből történő fejlesztés
Részvevők és felelős	Képviselő-testület, jegyző, polgármester, műszaki osztályvezető, beruházó
Partnerek	Kivitelezők, projektmenedzser
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatok felkutatása: folyamatos Pályázatbenyújtás: folyamatos Sikeres pályázat esetén végrehajtás: folyamatos Alternatív megoldás biztosítása: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Minél nagyobb szakaszon történő járdafelújítások, új járdák építése, járdaburkolatok cseréje

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, megfelelő pályázat hiánya
Szükséges erőforrások	humán: pályázatíró, pénzügyi: a beruházásokhoz szükséges fedezet

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A szegregáltság kialakulásának megakadályozása	Figyelembe véve a település ingatlanpiaci pozícióját, a magas ingatlanárakat, azt mondhatjuk, hogy nem valószínűsíthető más településekről kiszoruló kedvezőtlen szociális helyzetű családok letelepedése Pilisvörösváron. Ez egyben azt is jelenti, hogy az anti-szegregációs intézkedéseknek a település rossz helyzetű	Telep és szegregációmentes település.	Pilisvörösvár Integrált Városfejlesztési Stratégiája.	Társadalmi Felzárkózás	Prevenció témában. Pénzügyi természetbeni juttatások biztosítása az arra rászorulóknak, lakhatási körülményeik fenntartására, javítására	a Polgármester, jegyző	folyamatos	szegregációmentesség	pénzügyi: pénzbeli és természetbeni szociális juttatások biztosítása	folyamatos monitorozással	nincs

		lakosaira kell irányulni, őket kell fókuszba állítani, helyzetüket javítani.										
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Óvodai infrastruktúra fejlesztése	A városban működő öt óvodaépület eltérő infrastruktúrával rendelkezik	Az összes városi óvoda közel azonos, korszerű műszaki, technikai szinten működjön, az intézményi infrastruktúra minél inkább az elvárásoknak megfelelő legyen.			Az óvodák energetikai vizsgálata és korszerűsítése	képviselő-testület, jegyző	folyamatos	Mind az öt óvoda energetikai átalakítása. Az öt óvodában a teljes világítás korszerűsítése energetikai szempontból.	saját erőforrás, pályázatok		
2	Bölcsöde építése		Bölcsöde megépítése		Bölcsöde építési pályázatok	pályázatok figyelése, benyújtása	polgármester, jegyző	folyamatos				
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők esélyegyenlősége	A nők esélyegyenlősége	A nők munkanélküliségének megszüntetése, családon belüli erőszak visszaszorítása			Az áldozatok támogatása, igazságszolgáltatás elérhetőségének javítása. Figyelemfelhívás, a társadalmi szintű attitűdváltás és a megelőzés.támog	Napos Oldal Családsegítő Szolgálat		munkanélküliség csökkenése, A nők támogatását célzó programok.	humán és pénzügyi	folyamatos támogatás biztosítása	

						atása.						
2	A nők egészségének megőrzése.	A nők egészségének megőrzése.	Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése, biztosítása.			Az önkormányzat és a Szakorvosi Rendelőintézet szervezésében eseti szűrések biztosít a nők részére.	Önkormányzat, Szakorvosi Rendelőintézet.	folyamatos	Ingyenes szűrési programok.	humán, pénzügyi	folyamatos költségmentesség biztosítása	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	magas egyedül élők aránya	jellemzően sok az egyedül élő idős nő	Idős, egyedül élők aktivitásának növelése, társadalmi közösségi életbe való visszavezetésük			Az aktivitást az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése. ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a nyugdíjas klub a kertbarát kör és egyéb idősekkel kapcsolatban álló intézmény szerveződés bevonásával.	Napos Oldal Szociális központ	folyamatos	Több időseknek szóló program megvalósítás, Pilisvörösvári nyugdíjas klub taglétszámának megnövelése	pénzügyi: programok szervezéséhez anyagi forrás biztosítása	folyamatos érdeklődés fenntartása	
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Városi járdák akadálymentesítése, új járdák építése	Városban kevés az akadálymentes járda, sok helyen nincs kiépített járda	A város területén lévő járdák akadálymentesítése, szükséges helyeken új járda építése, burkolat felújítása	Integrált Városfejlesztési Terv		pályázatok támogatások felkutatása, pályázat benyújtása, lakossági járdapályázat elérhetőségének biztosítása	Képviselő-testület, polgármester, jegyző, műszaki osztályvezető, beruházó	folyamatos	minél nagyobb szakaszon történtő járdafelújítás, új járdák építése, járdaburkolatok cseréje	humán: pályázatírók pénzügye: beruházásokhoz szükséges fedezet		

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,

- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program képviselő-testületi elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a Szociális és Egészségügyi Bizottság ülésén fórumot tartunk az egészségügyi, oktatási-nevelési, szociális szakemberek meghívásával. Ezt követően az Esélyegyenlőségi Tervet a városi honlapra (www.pilisvorosvar.hu) feltéve várjuk az észrevételeket.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP nyilvánosságra hozatala is, és a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása civil képviselőivel. A javaslatokat összesítve megtárgyalja majd a Szociális és Egészségügyi Bizottság.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására a városi honlapon évente tájékoztatást adunk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a Képviselő-testület felé, a Szociális és Egészségügyi Bizottságon keresztül informáljuk az intézményeket, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

--

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA